

DOX HOLIVUD

broj
29

potera u
zoru

CENA 5 DINARA

Frenk Larami

POTERA U ZORU

Naslov originala:

Legend of a Loner

Copyright 1974 by Universum press

Izdaje i štampa NIP „FORUM”, Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

Odgovorni urednik: Svetozar TOMIĆ

**Oslobođeno osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog
sekretarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine,**

broj: 413—279/73. od 10. maja 1973. godine.

1. oktobar 1974.

Kada se barutni dim razvejao iznad kockarskog stola, čovek s licem od ožiljaka zabezeknuto je zurio u svoju šaku.

Trenutak pre, u njoj se nalazilo teksaški kolt gotov da izbljuje smrt, a sada je šaka bila prazna!

Kao čarolijom prekriven bio je potez u crno odevenog pokeraša.

Bač Kalagan je bio siguran da ga ima! Mislio je da ga od tog slatkog osećaja pobede deli samo deseti deo sekunda. Izvukao je kolt, ali nije se oglasio njegov pucanj.

Pucao je Dok Holidej!

Njegov „linkoln” sa desnog boka iskočio je đavolski munjevito i raspršio sve nade ogromnog partnera da izgubi svoj nesporazum sa lošom srećom u kartama.

Njegovi momci su se nalazili oko lo, ali su ostali prikovani na svojim mestima. Jasno su videli: Kalagan je imao oružje u ruci, a nije stigao da ga upotrebi.

Bilo je to u salunu „Medveda šapa”, u Džeferson Sitiju na reci Misuri.

Bač Kalagan je pogledao u svoj kolt šćućuren u uglu sale.

— Još uvek tvrdim da si beo na varalica! — dobacio je Džordž jancu.

— Primiću to k znanju — odvrati ovaj — kad budeš podigao svoje oružje.

Ali ovaj se nerado na to odlučivao.

Ožiljci na licu su mu postali za časak beli, a onda modri.

Odnekud, Holideju se njegovo lice činilo poznatim.

Uostalom, celo to veče podsećalo ga je na loše režiranu predstavu.

U salunu je zavladao tajac.

Bač Kalagan je stajao još uvek onako kako je zatečen prilikom obračuna: malo pognut, uzdignute ruke, oslonjen telom o ivicu stola kao da se zadržava da se ne sruši.

Pola sata ranije upao je u „Medvedu šapu” sa trojicom svojih ljudi. Kockar je za stolom redao karte s dosadom na licu. On nije obžavao lučka naselja, osim kad je

morao da se zadrži noć ili najviše dve.

A Džeferson Siti je bio suviše blizu istočnih granica odakle je davno pobjegao u pustinjski, prašnjavi deo Zapada, da olakša svoj bol u plućima.

Kalaganovi momci su iščekivali gazdinomig.

On kao da je odugovlačio s tim.

— Prokleta, bedna varalica! — ponavljao je, svestan da ga kockar neće ustreliti nenaoružanog.

— Imao sam jednog papagaja — uzvрати Dok — koji je ponavljao samo nekoliko reči. Ništa drugo nije znao, samo ono čemu su ga drugi učili. Kao vi.

Kalaganovo lice se zateže.

— Da li si znao nekoga ko je tom papagaju zavrnuo šiju? — upita ga ovaj.

— Pokušao je neko — klimnu glavom kockar — ali je loše prošao. Celo lice mu je ostalo u ožiljcima...

U salunu je, ponovo, izgledalo da niko ne diše.

Bilo je veče. U reci su se ogledala najbliža svetla kuća, kao razvedene, potopljene zvezde. „Medveđa šapa“ nalazila se blizu istočnog dela lučkog doka. Prava jazbina za mornare i prolaznike koji su imali bilo kakve veze sa rekom.

U salun je Bač Kalagan ušao u početku iz radoznalosti, kako bi kasnije ostao prikovan čudnom željom da se nametne čoveku u crnom koji je sedeo za stolom zadubljen u svoje misli.

Holidej nikoga nije odbio ako je želeo da okuša sreću s njim u pokeru.

Ni nadmeni došljak nije bio izuzetak. Bez obzira na njegove ljude koji su se razmeštali, tako da su imali na oku i igrače i ostale goste.

Bač Kalagan je bio u velikom, žućkastom kaputu s debelom postavom smeđe boje. Čim su ušli, sobom su uneli prohladno veće spolja i dah ravnice. Videlo se da ne pripadaju ni reci ni gradu. Mogli su biti stočari ili specijalno obučeno goniči za daleka putovanja sa Zapada na Istok. Mnogi su u to vreme koristili i lake brodove za prevoz stoke, pogotovu specijalne rase koja je mogla da izdrži više dana kroz bespuće, a da ne izgubi mnogo u težini.

Kalagan je imao blizu pedeset godina, bio je dobre građe i širokih ramena. Nosio je šešir širokog oboda sa povrnutim prednjim delom, čizme visokih sara koje je prekrivala prašina. Ozark ravnice i teksaški kolt oko pasa, ispod raskopčanog kaputa.

Imao je široko lice izbrazdano sitnim ožiljcima. Mlada koža koja se javljala ispod, zatezala mu je obraz i smetala mu u govoru i pokretu, pa je Kalagan posle svakih nekoliko izgovorenih reči grčio zbog toga lica. U tom spletu ožiljaka ni brada nije mogla da izrasta. Koža se šarenila, mestimično crvenila, ali sve u svemu, Bač Kalagan kao da je bio zadovoljan onim što nosi ispod svog šešira.

I još nešto je s lakoćom nosio: levu ruku uz telo. Kao da se njom nije služio. Teško ju je dizao, i, uglavnom, držao ju je uz telo i sve poslove obavljao desnom.

Bač Kalagan mora da je imao loših uspomena u prošlosti.

Uprkos ožiljcima, njegovo lice bilo je odnekud poznato čoveku iz Džordžije.

Imao je dosta novaca dok je seдео za sto preko puta kockara. Bacio je svežanj, misleći da će time zaseniti Džordžijanca. Ovaj je, međutim, ravnodušno okrznuo pogledom gomilu ne komentarišući Kalaganov uvod.

— Hoću veliku igru, mister? Možete li to izdržati?

U salunu je bilo nešto polupijanih lučkih radnika i mornara sa tovarnih dereglija i brodova sumnjivog porekla. Sedeli su nezainteresovano, ispijajući viski. Nešto radoznalosti pokazali su kad su Kalagan i momci ušli, a zatim se predali svojim razgovorima.

„Medveda šapa” imala je oskudnu svetlost, svega dve svetiljke raspoređene u dva ugla prostorije. Zbog toga su lica gostiju utanjala u duboke senke.

Došljak je stavio dlan svoje velike šake na sto i zatražio špil.

— Ja ću podeliti — rekao je priгуšenim glasom.

Kockar je slegnuo ramenima i zavalio se u stolicu.

Čovek je dosta spretno podelio karte jednom rukom i odigrao prvu partiju s neverovatnom velikodušnošću u pogledu uloga.

Izgledalo je da mu uopšte nije stalo do novca.

Izvikivanje popriličnih suma ostavilo je utisak u salunu.

Malo pomalo razgovori su umukli i glave se okrenule na stranu

gde se nalazio priјavi sto za poker.

Kalaganu je to odgovaralo.

On je želeo što više svedoka za svoj sledeći potez.

— Ove karte nisu dobre — najavio se nešto kasnije glasno, da ga svi čuju.

— U pravu ste — odgovori Dok.

— Kako? — zbuni se Kalagan.

— Nijedne karte nisu dobre za lošeg igrača...

Čovek se naže napred, prikrivajući srdžbu cerenjem svog „iseckanog” lica.

— Nisam mislio na to, mister — dobacio je — već na karte koje vi prepoznajete!

— Što ne nosite svoje? — upita kockar hladno.

— Ja se ne bavim tim priјavim poslom — zareža Kalagan.

— Ipak ste se ispriјali kad ste seli za moj sto — naruga mu se Džordžijanac. — Ni ja ne jurim krave, pa zato i ne dolazim u vašu blizinu!

Kalagan se uspravi.

— Hoćeš da kažeš da smrdim na balegu? — upita preteći.

— Nisam ništa rekao — odmahnu glavom kockar — sami ste se javili.

— Vi ste obična, prokleta varalica! — uzviknuo je ovaj lupivši šakom o sto.

Holidej je uzdahnio, za svoj račun.

Bila je to providna igra, u kojoj se nalazio bezbroj puta po zadimljenim salunima i krčmama širom Srednjeg zapada

Ljudi koji su gubili, pokušavali

su da povrate svoj novac uvredama i koltovima.

Ovaj ovde je imao sa sobom tri momka i bio je uveren da mu se na tom putu ništa neće moći da ispreči.

Očigledno, sve to nije imalo mnogo veze ni sa kartama ni s izgubljenim novcem.

Bač Kalagan kao da je hteo da izravna neke davne račune pa nije birao sredstva da to obavi što brže. Možda se zbog toga Džordžijanacu činilo da je to lice negde sreo. Možda u drukčijem svetlu, u drukčijoj koži, ali oči se nisu mogle menjati, a one su mu najviše bile poznate.

— Dakle? — podstače ga kockar. — Delite ili ne, mister?

Kalagan je ponovo lupio šakom o sto.

— Nel! — uzviknuo je i podigao glavu. — Ja sam prevaren. Trebalo je da znam za kakav sto sedam da igram...

Ljudi se učutaše.

Kalagan ispruži ruku prema kockaru.

— Ovaj ovde — rekao je još glasnije nego malopre — to je čuvena kockarska varalica i revolveraš, Dok Holidej! On nikada nije izgubio, jer je pucao brže i varao bolje od svih. Poznao sam ga sada, po koltovima koje nosi! To su revolveri ubice i bednika!

Uvreda je bila dosta teška i nedvosmislena.

No, kako je izgledalo da Holidej ne reaguje na te reči, Bač Kalagan je počeo da se zaboravlja.

— Samo, nikoga više on neće

varati! — rekao je hrapavim glasom i ustao.

Džordžijančeve ruke bile su na stolu.

Obe!

Kalagan se iskezio, zadovoljno i trgao svoj teksaški kolt.

Tada se sve to odigralo na očigled svih u salunu...

Zaglušujuća pucnjava ispunila je zidove i tavanske grede od hrestovine.

Čarolija je učinila svoje: Bač Kalagan je ostao razoružan, zabezeknut, osramoćen. Imao je kolt u ruci, a kockarska hulja je potegla brže nego misao!

Čak su i njegovi momci ostali začarani tim prizorom i prikovani za svoja mesta.

Nešto od imena, a više od prizora kome su bili svedoci, gosti su se skamenili za svojim stolovima. Ljudi iz Kalaganove pratnje su bili iskusni, ovejani revolveraši, pa ipak se nisu usuđivali da naprave suvišan pokret.

Jedino je njihov gazda mogao da im to naredi, da ih pokrene. Za to su bili plaćeni.

Kalagan je hrabro ponovio svoju ubvredu, ali Džordžijanac je mirno podneo i to. Čekao je da ovaj ode po svoje oružje na podu.

Međutim, to bi bilo previše za čoveka s ožiljcima. Dvoboj sa tako rasnim strelcem bila bi smrtna presuda za njega. On je to dobro znao i čuvao je svoju kožu.

Podigao je pogled, misleći da je to učinio vešto. Bio je to znak koji su primetili njegovi momci... ali i kockar.

Sedeo je ležerno zavaljen u stolicu, poluspuštenih kapaka.

Izgledao je tako da se Kalagan brzo varao u svom računu: njegovi ljudi će ga lako izrešetati, tako lako da se nije dosetio da sve to može da bude varka. Blef, kao u kartama.

Trebało je samo malo da pomogne. Uhvatio je šakom desne ruke ivicu stola nameravajući da ga baci na kockara.

Međutim, Dok Holidej nije imao nameru da sve to sačeka.

Njegova čizma oduprla se o donju prečagu stola i silinom koja se nije očekivala iz tog vitkog tela, hitnuo ga od sebe na Kalagana.

Ivica je udarila čoveka u zglobove desne šake. Urlajući, on se oteturao nekoliko koraka natrag i s treskom pao na pod, blizu šanka.

Tri njegova čoveka izvukla su svoje koltove i povukla obarače.

Vatra je zapljusnula tesnu prostoriju „Medvede šape”.

Viski je iščilio iz pijanih glava; preostali gosti bacili su se na pod ili potražili zaklone iza prevrnutih stolica.

Kiša kuršuma obrela se prema mestu gde je malopre sedeo Džordžijanac.

Iverje je letelo od stola na sve strane.

Jedino njega nisu pogađala!

Kockar se blagovremeno odbacio zajedno sa stolicom u stranu, prevrnuo se dva puta na laktovima i uputio svoje hice u revolveraški trougao Bača Kalagana.

Bila je to smrtonosna muzika u salunu na obali Misurija.

Narandžasti mačevi ukrštali su se između počadavelih, ispucalih zidova i izmamivali jauke.

Prvi je klekao Kalaganov čovek ispod stepeništa. Bio je pogođen u rame i osetio je da mu cela ta strana trne i malaksava, tako da su ga i noge izdale.

Drugi je jeknuo sa zrnom u nosi. Nalazio se pored stražnjeg izlaza, iza samog stuba sa svetiljkom. Metak iz kockarevog „linkolna” okrenuo ga je u krug i bacio na obližnji sto...

Psovke su propratile njegov pad, uz zveket razbijenih čaša.

Holidej nije prestao da puca.

Poslednji se najžilavije branio iza šanka. Pucao je tamo gde se nalazio kockar, ali ovaj nikad nije bio na istom mestu.

Napustio je oboreni sto i uspravo se uz stub. Jedno zalutalo zrno pogodilo je lampu i polovina „Medvede šape” ogrezla je u sen.

Vlasnik saluna je odavno iščezao kroz mali otvor koji vodi u kuhinju.

Lomnjava čaša opomenula je trećeg Kalaganovog čoveka da mu se iznad glave sprema nešto nepredviđeno.

Holidej je izbacio poslednje metke prema redu flaša i viski je, zajedno sa srčom, počeo da se obrušava na čovekovo teme.

On je izleteo napolje divlje pucajući u stranu.

Kockar opali samo jednom.

Momak se saplete i stropošta na pod, hvatajući se rukama za natkolenu.

Zatim je zavládala tišina.

Bač Kalagan nije verovao svojim očima: njegova tri najbolja čoveka, raspoređeni na tri različita mesta, bila su nadigrana!

A sa poda je ustao čovek u crnom, otresajući prašinu sa svog odela kundacima koltova.

Trebalo je da ih ponovo napuni.

To kao da je osetio Kalagan. Holidej nije imao više metaka u dobošima!

— Na njega! — zaurao je prema ljudima na podu, kojima su uši još bridele od kanonade koltova. Barutni dim ujedao je oči i štipao nozdrve, svetiljka se avetinjski klatila na gajtanu, pod nekom čizmom zaškriljalo je staklo. Miris viskija nadvladao je sve ostalo.

— Na njega! — ponovio je Kalagan uspravljajući se, ponovo gospodareći sobom. — Po hiljadu dolara onome ko ga dovede živog!

*
* *

Bila je to neviđena ponuda u salunu „Medveđa šapa“!

Mornari, skitnice, desperadosi i lučki radnici — utovarivači, začas su se našli na nogama i obrazovali krug oko kockara.

Niklovane cevi njegovih koltova bljesnule su pod oskudnom svetlošću.

— Prazni, su! — kao da je pogadao njihove misli Kalagan. — Zgrabite ga!

Bila je to istina na koju je kockar zaboravio. On, koji je običavao da u jednom od svojih doboša os-

tavi bar jedno zrno — sada je načinio grešku.

Nije bilo vremena da ih napuni.

Ustuknuo je prema šanku sve dok ga nije napipao leđima.

Lica oko njega nisu obećavala milosti. Novac, ta čarobna reč, odjeknula je u njihovim ušima poput pucnja puške.

Hiljadu dolara onima koji ga šcepaju i dovedu pred stranca s ožiljcima, to je mogla da bude lako zarađeno bogastvo.

Približavali su se, korak po korak.

Mnogi su bili gologlavi, neki su nosili mornarske kačketе, neki pohabane šešire, mornarske majice i kapute od kože, bila je to čudna gomila najrazličitijih vrsta i odeće.

U nekim rukama bljesnula su sediva noža!

Uprkos svemu tome, kockar ih je sačekao mirno. Njegove oči poput glečerskih jezera nisu mogle da ostave utisak na rulju zaraženu ponudom gomile dolara. Bio je polumrak, miris viskija širio se po celoj prostoriji, lampa se klatila istina sve sporije, ali još uvek sablasno, bacajući senke s jednog zida na drugi.

Džordžijanac je vešto okrenuo koltove oko kažiprsta i uhvatio ih za cevi.

To kao da je bio znak za opšti napad.

Bacili su se prema njemu, sudarajući se ramenima i telima u žestokoj želji da svako od njih bude prvi i zaradi novac.

Ali, prvi su prošli loše.

Kundaci „linkolna“ ukrašeni slo-

novačom spustili su se na najbliže glave poput kovačkog čekića.

Hitrina kojom je kockar delio udarce oko sebe povila je gomilu natrag. Na podu su se našla trojica, ošamućeni i sa popriličnim oteklinama na lobanjama.

Međutim, to nije sprečilo ostale da napadnu ponovo.

Kockar više nije mogao ništa da uradi.

Nekoliko udaraca u rulju nije se ni osetilo. Snažne ruke šćepale su ga za vrat, mišice i struk i bacile na kolena. Onda se brzo našao na sopstvenim nogama, nošen prema iskeženom licu Bače Kalagana.

Njegovi momci su, stenjući, povratili svoje oružje i sad su se okupili oko svog gazde, naslućujući lepu predstavu. A Kalagan nije želeo to da im uskrati.

Trojica najsnažnijih doveli su Džordžijanca pred Kalagana, s trijumfalnim izrazom na licu.

— Zaslužili ste novac, momci — rekao je ovaj, ne skidajući svoj pogled sa kockarevog bledeg, ali čudesno mirnog lica. — Isplati ih, Rič! — obratio se jednom od svojih ljudi nervoznim pokretom ruke.

Čovek se kolebajući mašio za pojas.

— Koliko? — upitao je muklo. Mišica mu je krvarila i sve više bolela.

— Tri hiljade — odazva se Kalagan.

— Zar toliko?

— Zaveži! — obrecnu se ovaj na njega. — To вреди toliko. I više..

Još uvek su držali Holideja između sebe.

Baš Kalagan mu se sasvim približi i podiže ruku...

Dva puta ga je udario po licu! Šamari su odjeknuli u salunu kao pucnji biča. Svi su osim zaslepljenog Kalagana videli ubistveni sjaj u kockarevim očima!

Lako crvenilo izbilo mu je na obrazima.

Kratak grč zaigrao mu je oko usana. Nije izustio ni reč.

Kalagan mu se nacerio u lice. U početku s trijumfom, a zatim mu se smešak polako gasio pred vatrom kockarevog pogleda...

Nebesa!

Činilo mu se da ga odjednom nešto sažee u grudima od tih očiju!

Trgao se i povukao korak natrag.

— Ništa ne kažeš? — dobacio mu je napokon, lakše dišući među koltovima svojih momaka. — Onemo si? Ljude si ranio, ali ostaviću te njima da poravnaju račune. A na kraju ću se sâm obračunati s tobom!

Izenada, Džordžijanac je otresao sve šake sa sebe i mirno prekrstio ruke na grudi.

— Naći ću te — rekao je metalnim glasom.

— Biću u Klintonu... ako budeš stigao živ.

— Stići ću... i ubiću te.

Kalaganovo lice se ponovo zateže.

Odjednom je poverovao u to. Jasno su mu govorile kockareve ledenoplave oči, boja glasa koja je imala dah smrti, gorko iskustvo koje mu se celo to veče motaalo po glavici i izazivalo u njemu bes.

Sada se odjednom otreznio i uvi-

deo koliko je pogrešio što je udario Holideja.

Tu više nije bilo praštanja!

Bio je tolika budala da se izdao! Rekao je i mesto odakle je. Rekao mu je, u stvari, gde može da iskopa sopstveni grob!

Bač Kalagan je zdravom, desnom rukom obrisao krajeve svojih usta i nervozno se okreuo oko sebe. Njegovi ljudi su primetili promenu u njegovom držanju, ali nisu umeli da je protumače.

Imali su još uvek koltove u rukama.

Ako je mislio da preživi taj smrtonosni sastanak, onda je trebalo okončati sve večeras, u salunu. Iz njega ne bi Holidej smeo da izađe živ.

Umesto da se strah očita na kockarevom licu, usadio se u Kalaganovo srce.

— Da ga povedemo, gazda? — predložio je jedan od momaka. — Koleno mi krvari...

Momci su malaksavali. Ne bi izdržali dugo jahanje, sa tako opasnim zarobljenikom nisu imali šanse. Sve je trebalo da završe u salunu.

Kalagan je dograbio kolt od prvog momka i otkočio ga.

Ubiti?

Previše je svedoka za to. Pucati u nenaoružanog čoveka bilo je pravo ubistvo. Uz to, iz kockarevih očiju izbijala je otvorena poruga.

— Preznojavaš se? — dotače ga njegov ledeni glas i rasprši mu grozničave misli. — Imaćeš o čemu da razmišljaš ovih dana... Čekaju-ći me.

— Nećeš doći živ — odgovorio mu je Kalagan i podigao cev.

Ali Džordžijanac je mirno podneo taj pokret.

Odjeknuo je pucanj...

Bač Kalagan se trgao.

Na ulaznim vratima pojavio se visok čovek u platnenoj košulji si-ve boje i prsluka od goveđe kože. Na desnoj strani blistala mu je maršalska zvezda. U ruci mu je pušio revolver.

— Dole oružje! Svi! — zagrmio je s ulaza.

Kalagan je uvideo da je propustio šansu da izbriše nelizvestnost u salunu „Medveđa šapa”.

Predstojalo mu je čekanje u Klin-tonu.

— Šta se ovde dešava? — upitao je čuvar zakona i kročio prema gomili.

Mornari oko Džordžijanca su se odmakli. Novac koji im je obećan nalazio se u njihovim džepovima, sada su mogli sa strane da posmatraju dalji tok događaja.

Tri hiljade dolara od kojih se stranac tako lako oprostio, mogli su da znače dve stvari: ili je čovek malo poremećen od novca sa kojim raspolaže u ogromnim količinama, ili mu je do čuvenog kockara toliko stalo da bi u njegovo hvatanje uložio i poslednji cent.

Dolazak maršala Džeferson Sijtija uneo je ponovo mir u salunu. Svi su odjednom našli za svojim stelovima zadubljeni u svoje čaše.

Ostali su samo njih petorica na

nogama! Holidej i Kalagan sa momcima.

Vlasnik saluna je izronio iz kuhinje i dograbio krpu kako bi doterao u red žank. Stolice su bile podignute sa poda, stolovi uspravljeni, jedino je staklo ostalo kao dokaz da je tu bila gužva.

Čuvaru zakona, Keriju Dobsonu, palo je odmah u oči nekoliko činjenica: ugašena svetiljka, parčad boca i čaša na podu, zidovi izbušeni mecima i prazne futrole kockarevog opasača.

Zatim je preneo pogled na Kalagana i njegove ljude, koji su zaboravili da sklone svoje oružje natrag.

— Da vas nije mnogo? — upitao je ne bez ironije četvoricu preko puta nepomičnog kockara.

Nisu mu odgovorili.

Jedan, sasvim na kraju, najzad je klonuo na stolicu. Ispod njegove čizme počela je da se rascvetava prava latica krvi.

— Rekao sam da spustite oružje! — ponovi Dobson svoju naredbu oštrim glasom.

Kalagan oklevajući vrati oružje svom čoveku.

— Hajli! — dreknuo je šerif, ne okrećući glavu.

Jedan suvonjav čovečuljak, s izdignutim levim ramenom, išulja se iz polusenke. Sve dotle niko ga nije primećivao. Odjednom su se mnogi dosetili koga su imali unutra. Dejava Hajlinsona! Najvećeg potkazivača na ovoj strani Misurija!

Neko je glasno otpljunuo dok je grbavac prolazio pored stolova.

Imao je duge, maljave ruke i kratke noge. Bila je to nesrazmera koja se retko sreće, ali se odmah uočava. Nosio je pantalone zakačene za široke tregere i prijavu, flanelsku košulju bez okovratnika. Na nogama su mu se nalazili ostaci skorelih, prašnjavih čizama s odsečenim sarama, a na glavi neka stara indijanska traka kojom je pridržavao dugu, umačenu kosu da mu se ne razleće preko lica.

— Tu si bio Hajli? — oslovio ga je Dobson skoro veselim glasom.

— Sve vreme šerife! — štektavim glasom je odgovorio grbavac i protrljao dlanove.

— Onda pričaj... ali po redu.

Kerli Dobson je bio od Hajlinsona viši za dve glave.

Imao je široka prsa i snažne, ali krive noge udenute u tesne, lakovane čizme. Pod niskim čelom nalazile su se nemirne, svetle oči i usta čiji je desni kraj često grickao zubima dajući utisak da je u nedoumici. Velike uši dopola je prekrivala gusta, pepeljasta kosa.

— Ovako je bilo, šerife — krenuo je Hajlinson.

— Skrati! — prekide ga šerif, odmeravajući Kalaganove momke i krv na njihovoj odeći. — I bez davanja.

— Gospoda su se kockala — spremno je pristao i na to grbavi Hajlinson. — Ovaj ovde — i on pokaza na Kalagana — i ovaj ovde, Dok Holidej.

Dobson se trže.

— Rekao si Holidej? — promrmlja.

— Da. Tako ga je nazvao ovaj ovde — pokaza on ponovo na Kalagana. — Kockali su se i mislim da je Holidej dobijao. Zatim ga je ovaj ovde nazvao varalicom i potegao kolt...

— Ovaj ovde? — prekide ga Dobson.

— Da, on. Međutim, trebalo je to videti šerife, kako je Holidej izvuкао svoje pucaljke i...

— Rekoh li ti da skратиš? — prodera se na njega Dobson.

Hajlinson brzo zaklima glavom.

— Ovaj ovde je začas bio razoružan. Izmenjali su nekoliko rečenica, a onda su momci „ovog ovde“ počeli da pucaju na Holideja. Međutim, i oni su bili prespori. Holidej je ostao bez ogrebotine — a pogledajte njih...

— Dalje! — zagrme Dobson. Ni je mu se svidalo Hajlinsonovo oduševljenje za kockara.

U salunu je vladala tišina.

Čuo se samo grbavčev glas.

— On priča koješta — umeša se Kalagan, ali mu šerif zapuši usta žestokim pokretom ruke.

— Zatim — nastavi Hajlinson — „ovaj ovde“ raspisuje nagradu od hiljadu dolara svakome ko mu dograbi Holideja, jer je ostao bez metaka u svojim revolverima. Onda su ga savladali Pit, Ozmond i Andersen... i dobili su, bogami, novac!

— Je li? — za kratko se odazva šerif.

— Dok su ga držali, „ovaj ovde“ je ošamario Holideja. Svi su to videli. Bogami, nije to trebalo da mu učini, jer...

— Umukni! — prekide ga šerif. — Nisam tražio tvoje mišljenje već samo priču. Je li to sve?

— Uglavnom — odvrati Hajlinson. — Garantujem, da je sve istina!

Dobson klimnu glavom.

Hajlinson se povuče na svoje mesto, kao da nikada nije ni bio u salunu. Prosto je iščezao u polutami.

A sve to vreme kockar je nepomično stajao sa rukama prekrštenim na grudima i pogleda uprtog u Bača Kalagana.

Izgledalo je da ne vidi i ne čuje ništa oko sebe.

Kalagan se vrpeljio na svom mestu, ali iz svoje kože nije mogao napolje.

— Pit! Andersen! Ozmond! — prozivao je Dobson. Stajao je malo raskrečen, sa rukom na kundaku svoj revolvera, siguran u sebe i svoje zakonsko pravo.

Tri mornara se, ne čekajući, izmigoljiše iz svojih stolica.

Sva trojica su imala preplanula, lupeška lica, kratke bradice i prljave vratne marame ispod košulja. Mrzovoljno su se poredali ispred Dobsona, ne hajući mnogo za njegovu zvezdu.

— Je li sve ovo istina što je Hajli ispričao? — upitao ih je šerif.

Andersen, koga su inače zvali i „krvavi Danac“, jer se nalazio u svakoj tuči gde je padala krv, plju-

nuo je u stranu sa beskrajnim preziranjem.

— Sve je tačno do onih para — iscerio se. — Ova grbava kuga je posle lagala jer nas mrzi!

Rekavši to, okrenuo se po celoj sali mrka pogleda. To je bio znak da će svakom drugom zavrnuti šiju kasnije, ako mu protivureči.

— Znači, lagao je ono o nagradi? — primeti Dobson.

— Baš tako! — odvrati Andersen, cereći se.

— Lagao je? — okrenuo se Dobson prema Kalaganu.

Ovaj je slegnuo ramenima što je moglo da znači i jedno i drugo.

Njegovi ljudi više nisu imali volje da ga okružuju. Potražili su stolice i tamo željno iščekivali znak da se pozove lekar.

— Ja kažem da nije lagao! — javi se Dobson, izazivačkim osmehom. — Ovamo novac!

— Ne znam o čemu pričate, šerife! — smrači se Danac. — Verujete ovoj hulji a ne nama, poštenim mornarima i...

— Zaveži! — prekida ga Dobson. — Uhapšen si, jer si vređao zakon.

Andersen otvori usta i glupavo se izbulji u čuvara zakona.

— Hiljadu mu rečnih dereglija — procedio je — o kakvom vređanju pričate? Ja sam govorio o Hajliju a ne o vama.

— I ja sam mislio na njega! — grickao je Dobson usnu i odmeravao svu trojicu. — Hajli!

Grbavac se pojavi iz polutame, vukući noge.

— Vreme je da se zna — reče. — Pokaži.

— Ali...

— Pokaži!

Dejv Hajlinson, potkazivač koga su prezirali u Džeferson Sitiju svi oni kojima je smetao „miris“ zakona, izvadio je iz svog džepa metalnu zvezdu i okrenuo je prema svetlu da je svi vide.

— Šta to znači? — promumla Andersen.

— To znači da je Hajli pomoćnik šerifa — objasni mirno Dobson. — Naimenovao sam ga odavno, ali bez značke, kako bi se uspešnije uvlačio u jazbine i prikupljao podatke za mene. To neka vam bude jasno odsada!

Nije bilo u salunu čoveka koji je mogao da ostane ravnodušan na tako nešto.

— Lep pomoćnik... — primeti drugi mornar, Pit Levi.

— I ti si uhapšen! — obavesti ga mirno šerif.

Treći, Lari Ozmond, nije izgleda imao primedbi na izbor pomoćnika čuvara zakona u Džeferson Sitiju. Čak je i prvi izvadio svoj deo nagrade i pružio šerifu, ali teška srca. Bio je to najlakše zarađeni novac u njegovom životu.

Andersen i Ozmond nisu imali kud, pa su i oni izvukli svežnjeve napolje.

Karli Dobson je odmerio gomilu novaca na svojoj ruci i zavrteo glavom.

— Ovoliko para... da se uhvati čovek! — promrmљao je. — Ne pi-

tam ko ste i odakle ste — nastavio je, pružajući dolare namrštenom Baču Kalaganu — ali povedite svoje ljude odavde, iz grada, i nestanite! Dajem vam petnaest minuta vremena... koliko da se previju. Jasno?

Kalagan nije odgovorio ništa.

Uzeo je novac i strpao u džep. Nije imao smelosti da se susretne sa Holidejevim očima, ali ih je sve vreme osećao na sebi. Kao da su mu se dva ledena eksera nalazila prikucana na čelu i mutila mu razum.

— Ova priča ima i drugu stranu — primetio je najzad, spremajući novac za pojas.

— Ne tiče me se — odmahnu Dobson glavom. — O tome raspravite na nekom drugom mestu, ne ovde!

— Ranio je moje ljude...

— Mogao je i da ih pobije. Ali nije...

— Stavljate se na stranu kockara i varalice — počeo je da se raspravlja Kalagan.

— Ja sam na svojoj strani, mister — odbrusi Dobson — a to je strana zakona. Imate još trinaest minuta — dodade. — Posle toga vas stavljam iza rešetaka. I dajem vam do znanja da je sudija moj veliki prijatelj...

Bač Kalagan besno natuče svoj šesir i okrznu pogledom kockara.

Bolje da nije!

Ono što je sagledao u njegovim očima bila je jasno ispisana poruka smrti!

Njegovi momci sa teškom mukom napustiše stolice. Predstojali su im

dug put u sedlima i paklena mrzovolja njihovog gazde!

Sa njihovim odlaskom kao da iščeze i neka začaranost koja je rasprostirala nad salunom. Vlasnik, Kol Bigs, prapalio je novu svetiljku i uneo malo više svetlosti u prostoriju.

Šerif Dobson se saže i dohvati teške „linkoln“ koltove sa poda.

Bilo je to majstorski napravljeno oružje i znalački ukrašeno. Samo pravi strelac mogao je da ih nosi sa sobom. Morao je da prizna da su pristajali takvom čoveku kao što je bio Holidej.

A priznao je, takođe, da ga ne želi na svojoj teritoriji. Možda samo jednu noć, ne više.

Kockar je još uvek zurio u vrata kroz koja su prošli Kalagan i njegovi ljudi. Ispred njegovih nogu, razlivene kapi krvi već je natapala crna, prijava salunska prašina.

— Ovo je vaše? — pruži mu šerif revolvere.

Džordžijanac ih prihvati, bez reči. Čutke im napuni doboše, obrnu na kažiprstima nekoliko puta i sruči u korice.

Mirnoća mu se ponovo vratila na lice, mišići opustili, oči izgubile nešto od svog smrtonosnog odsjaja.

Karli Dobson je zaustio nešto da kaže, ali ni sam ne znajući zašto predomislio se.

Pogledi im se ukrstiše.

Holidej nije bio čovek kome je mogao da uputi obične, jednostavne reči u obliku naredbe. Ali nije mogao ni da ih bira, on je predstav-

ljao zakon i toga se morao pridržavati bez obzira na kockarevu reputaciju.

Međutim, Džordžijanac je čitao njegove misli.

— Ujutru? — upitao je kratko.

Iznenaden, Karli Dobson je uspeo samo da klimne glavom u znak pristajanja.

Gledao je za njim dok se udaljavao prema Kolu Bigsu, vlasniku „Medveđe šape”.

— Brendi! — naručio je kockar svoje piće.

Sve su oči bile uprte u Džordžijančevu siluetu, obavijenu dimom. Kao da su čekali njegov odlazak da bi im bilo lakše...

Kockar je lagano ispio svoje piće.

Zatim je namestio svoj opasač oivičen srebrnim zakivcima i preko koltova prebacio peševe svog dugog kaputa.

Tri snažna mornara, Ozmond, Pit Levi i Andersen, bili su kivni na Dobsona što im je izvukao toliku gomilu para samo jednim pokretom ruke.

Da nisu u zao čas saznali da je Dejv Hajlinson zaista pomoćnik čuvara zakona a ne potkazivačka bitanga, namestili bi mu rebra još u toku noći.

Ovako, njihova jedina šansa da se „izvade” bio je kockar koji je upravo napuštao salun „Medveđa šapa”.

On je imao kod sebe više dolara nego što je mogao da ima i sâm Kalagan.

Trebalo je da mu olakšaju džepove čim šerif okrene leđa salunu.

Holidej, ma koliko bio čuven i vrstan strelac, neće umeti da odoli napadu iz mraka, ukoliko ne potraži novo prenočište pre nego što se upute za njim.

Ipak su zaboravili na jednu malenkost: Dobson im je obećao zatvor za uvredu predstavnika zakona. Nisu mogli da računaju da će im to oprostiti, ukoliko mu se ne izvine. A izvinjenje je za te hulje bila igračka, nekoliko slatkih reči i imaće pred sobom dovoljno vremena da sprovedu svoj plan.

Andersen, „krvavi Danac”, najkrupniji i najlukaviji među njima, s izrazom najveće poniznosti skinuo je kapu pred Dobsonom.

— Nismo znali, šerife, ono u vezi Hajlija. Mi se izvinjavamo. Nećete nas zbog toga strpati u zatvor? Znate kako je, navikli smo na njega kao na... znate već koga. Izvinjavamo se.

Lari Ozmond i Pit Levi su se neprimetno gurali laktovima pred komedijom koju je izvodio njihov drugar.

U polusenci, Dejv Hajlinson se nije lako hvatao na taj njihov lepak. Bila mu je neumesna ta njihova poniznost, pogotovu od „krvavog Danca”.

Zakačivši palčeve o svoje široke tregere, on je slušao Andersenovo brbljanje i čudio se Dobsonovoj popustljivosti.

Čuvar zakona u Džeferson Sittiju posmatrao je mornare i mislio o to-

me da bi bila prava nevolja smestiti još dva lupeža u ionako tesnu ćeliju iza njegovog ureda. U njoj se već nalazila pozamašna gomila pijanaca, lopova i džeparoša. Falili su im samo ovi momci, pa bi možda potekla i krv.

— Mene nisi uvredio — dobaci šerif Dancu — već Hajlinsona. Možda će on primiti tvoje izvinjenje?

— Ne vidim ga — procedio je Andersen, ne bez gađenja na svom belokožom licu.

— Potraži ga — posavetova ga Dobson.

Andersen proguta kletvu i krenu u pravcu Hajlinsona koji je sedeo leđima okrenut svima. Visoko izdignuto levo rame skoro je zaklanjalo njegovu čupavu glavu.

— Halo, Dejv — oslovi ga mornar — prmiš li naša izvinjenja?

Hajlinson je odmahnuo rukom, suviše brzo. To je bio znak da ga čuje i, ujedno, tim pokretom šalje do đavola.

Andersen stavi kačket na glavu, zadovoljniji nego ikad.

Krišom je pogledao u svoje pajtaše.

Pit Levi mu namignu.

Niko ih nije video. Niko osim grbavog Hajlinsona...

*
* *

Bač Kalagan je na čelu svojih momaka izbio na obalu Misurija zapadno od grada.

Veliki mesec je, skoro nakvašen,

napuštao površinu vode na drugoj strani i zacario na vedrom, zvezdanom nebu. Njegov odsjaj činio je reku veličanstvenijom i tajanstvenijom nego u bilo koje doba dana ili noći.

Od saluna pa sve do obale, Kalagan nije ni reč prozborio sa svojim pratiocima.

Ljudi su se i dalje borili sa svojim ranama, ali se nisu usuđivali da to pomenu gazdi. Kako su znali i umeli privezali su prljavim maramama ramena i mišice, dok je jahač sa povređenom nogom već zapadao u nesvesticu.

Trebalo je da stignu na obalu gde se Misuri sužavao i imao dosta miran tok. Tu, na malom daščanom doku, sačekali bi ogromnu skelu kojom su, u tri navrata tog popodneva, prebacili krdo goveda za ranč „Duplo D” kraj Kalombije, na drugoj obali Misurija.

Bio je to najkraći put, i najopasniji. Bač Kalagan je rizikovao, i uspeo.

Sad je trebalo sačekati nadzornika Klifa Rasela i preostali deo momaka. Nosili su sa sobom novac od prodaje i to je trebalo proslaviti.

Međutim, od zabave nije bilo ništa.

Bač Kalagan je zaustavio svog konja i pogledao redom svoje ljude. Izgledali su prilično jedno. Mek Varen je ipak imao najviše izgleda da se čitav vrati, bio je ranjen u mišicu i držao se dobro.

— Mek — obrati mu se Kalagan suvim glasom — vrati se u Džefer-

son po doktora. Dovedi ga kako znaš!

Momak je klimnuo glavom, zatežući uzde svom konju.

— Sačekajte Rasela ovde — nastavio je Kalagan — a vas trojica odjahati u Klinton.

— Bez vas? — upita Veldon Rič.

— Mene ne čekajte... doći ću kasnije.

Šum reke u obalskom granju umešao se u tišinu između pitanja i odgovora. Kalagan je bio zagonešan, a ljudima se nije sviđalo da ostanu sami na obali.

— Kuda ćete? — upitao je Rič.

— U Sent Luis — odgovori Kalagan, okrenuvši se prema gradu. — Imam večeras parobrod, „Ozark Kvin”. Stići ću brže nego kočijom ili na konju. Neka me Rasel potraži u Kamboku, čim dođe!

— Do vraga, nećete valjda sami tamo?

— Zašto ne bih? — prasnu Kalagan. — Gledajte svoja posla i slušajte moja naređenja. To je sve! I recite Raselu da ga čekam!

Rič klimnu glavom.

Mek Varen okerte svog konja i potera ga pravcem kojim su došli.

Bač Kalagan je još neko vreme stajao zamišljen, a zatim je i on krenuo tim putem. Oba njegova čoveka ostala su na istom mestu, gledajući za njim. Izgledao im je nervozan, zaplašen, zamišljen. I nekako ostario...

Nisu morali mnogo da pogađaju zbog čega.

Onaj ko je imao smelosti da oša-

mari Doka Holideja, nije mogao da računa na praštanje i spokoj.

U prilog tome jasno su govorele kockareve oči u salunu, dok je kao srastao sa podom zurio u lice sa ožiljcima.

Tih trenutaka, sećao je Veldon Rič, njemu je kolt otežao i jedva je čekao naređenje da ga odloži nekud. Kako se osećao Kalagan, mogao je samo da pretpostavlja.

Jedino mu nije bilo jasno šta traži u Sent Luisu?

*

* *

Svez noćni vazduh razlivao se po Džordžijančevom čelu dok je laganim hodom koraćao duž ulice na samoj obali reke. Veliki, prostrani dok ispunjavale su gomile sanduka pokrivenih ceradom i džakovi na kojima su spavali vlasnici čekajući zoru kada će parobrodi krenuti prema Misisipiju, a odatle na jug.

Brod „Ozark Kvin” bio je ukotvljen, pogašenih svetla, sa dva visoka dimnjaka čiji su vrhovi upirali u nebo kao da ga podupiru.

Kockar nije slutio da će ga neko slediti.

Tri mornara izišli su iz „Medvede šape” nečujno kao sablasti.

Skliznuli su u senku velike gomile drva složene za velike brodske kotlove.

Lari Ozmond je bio mršav, a žilav momak krezubih usta i spečene kože. Nosio je majicu tamno-crvene boje pripijene uz telo i uza-

ne, platnene pantalone povrnute do kolena. Odlično je baratao nožem i time nadoknađivao nedostatak sirove snage kojom su raspolagali Andersen i Pit Levi.

Izgledalo je da na ulici nema ni žive duše.

I Ozmond i Andersen su buljili u mrak, ali nisu nikoga primećivali.

— Ništa? — šapatom se oglasi Levi.

— Možda je niže — uzvрати mu Ozmond.

Andersen ih ćutke pozva rukom da ga slede.

Što su se više udaljavali od sasluna sve je manje bilo nade da će naići na kockara kome su dolari otežavali džepove. Po Andersonovom proračunu, mogao je kod sebe da ima najmanje pet hiljada.

Taj bi im novac značio da za najmanje mesec dana ne moraju da traže posla po brodovima.

— Neka me pojedu rečne ribe — promumlao je Danac — ako on nije odmaglio!

— Kuda? Ovo nije noć ni za jahanje ni za plovidbu — javi se Levi. — Hulja se ili negde sakrila ili...

— Ćekaj! — utiša ga Ozmond, stavivši mu svoju prljavu šaku na usta.

Levi ga besno pogleda ali oćuta. Andersen izviri iza ugla.

— Ono? — procedi jedva ćujno.

Ugledali su siluetu nekog ćoveka naslonjenog na stub sa osromnim gvozdenim krugom preko koga su najavljiivani dolasci brodova uz gat.

Izgledao je kao da spava, malo oborene glave, podignute desne noge o neki stari, polomljeni toćak.

Lari Ozmond polako izvuće svoj noć iz korica o pojasu i stavi ga u zube.

Andersen samo pogleda u svoje ogromne pesnice i isceri se.

— Da li je on? — glasno je razmišljao Pit Levi, bradata bitanga kome su obe ruke bile iscrtane ćudnim napisima i slikama. Preko leća je nosio kratak koćni prsluk i široki opasać na pantalonama. „Glava” tog opasaća bila je „ukrašena” sa dva oštra šiljka koja su se uspravljala ćim bi smakao malu zakaćku sa strane i kaić pretvarao u nezgodno orućeje.

Levi je polako skinuo kaić i drugi kraj obmotao oko desne šake.

Jednim preciznim zamahom umeo je šiljcima duboko da raspara protivnicima koću ili osakati neki deo glave.

— Proverićemo ko je — predloći Andersen. — Ali tiho... ako nas bude ćuo, spremite se za večeru vrućim olovom!

— Ne brini — reće Levi i skide svoje ćizme.

Ozmond je ionako bio bos. Andersen je imao na nogama lake indijanske mokasinke i na njima je upravo izvanredno vešto održavao svoje gigantsko telo.

Daska je škripnula iza njih i zaustavila im dah.

Andersen je pomislio da je to Levi bio neoprezan i već je hteo da

ga dograbi i dobro protrese, kada do njih dopre iz tame poznati glas:

— Kuda, momci?

Lari Ozmond tiho opsova.

Jasno su videli grbavog Dejva Hajlinsona na samo dvadesetak koraka.

Indijanska traka kojom je pričvršćivao svoju dugu kosu belasala se na mesečini i podsetila ih na priču u salunu kojom je uspeo da im iščupa tri hiljade dolara!

Sada je stajao, iskrivljen, kao ptica grabljivica, sa metalnom zvezdom na košulji. Bljeskala je kao u inat njima, dajući im do znanja da sada imaju posla sa zakonom, a ne sa lupežom koji njuška okolo i potkazuje šerifu sve ono što bi smatrali da nije otišlo dalje od njihovih usta.

Prokleti grbavac,

Lari Ozmond se sećao mnogih situacija u kojima bi se njegovi pajtaši i on našli, pred rukom zakona, čudeći se kako je Dobson mogao da namiriše njihove namere. A sve je poticalo od Hajlinsona. Delovao je glupavo i bedno, nezainteresovano buljio u svoju čašu ili mrmljao za sebe, dok bi sve vreme otvarao uši i sve u njih trpao.

— Dobson može i da se predomisli — napomenuo im je čudni pomoćnik šerifa i pod njim je ponovo zaškripala daska.

Čovek kraj stuba se za trenutak pokrenuo.

Andersen je bio pomiren sa činjenicom da je i ova halika propala. Uspravio se i opsovao glasno.

Pit Levi je skinuo kaiš sa ruke, stisnutih zuba. Njemu bi prijala Hajlinsonova guša da je malo protegli kroz šake. Međutim, Dobson se još nalazio u salunu.

Samo je Lari Ozmond kipteo od gneva.

Zgrabio je nož za dršku i sklonio sa zuba, plamteći očima prema Hajlinsonu.

— Prljavi, mali cinkarošu! — pisnuo je i zavitlao hladno sečivo u njegovom pravcu.

Andersen nije stigao da ga spreči.

Dejv Hajlinson je bio nenaoružan. Nije mu padalo na pamet da bi ga njegove slutnje da trojica mornara spremaju neku smicalicu, mogle odvesti pravo u smrt!

Čuo je jasno zvuk čelika kako para vazduh, ali jednostavno nije umeo da odskoči u stranu.

Samo je razrogačio oči kada je osetio udar u prsa!

Istog trenu sa stuba je buknuo smrtonosni narandžasti krug i zrno je pogodilo Larija Ozmonda dok se upravljao posle svog zamaha.

Krezubi mornar je zaurlao, povio se nekoliko koraka napred a zatim pao.

Pit Levi je odmah podigao ruke uvis.

— Ne pucajte! — povikao je.

Vrata na salunu „Meveda šapa” se širom otvoriše i Kerli Dobson istrča u mrak, s oružjem u ruci.

Vlasnik. Kol Bigs, uradio je dobro to je odmah poneo sa sobom svetiljku i izleteo za šerifom.

Zatekli su Levija i Andersona podignutih ruku.

Nedaleko od njih, sa nožem u grudi, ležao je zgrčen Dejv Hajlinson.

Lari Ozmond je takođe ležao, licem prema zemlji, prstiju ukopanih u nakvašene, trule daske.

— Do vraga! — ote se Dobsonu.

Onda je podigao oči i ugledao kockara kako se približava sa druge strane.

Dejv Hajlinson je ležao sićušniji nego što je ikada bio. Kao da se odjednom smanjio za čitavu glavu. Traka sa čela mu je spala i kosa se rasprostrela po tlu prekrivajući mu lice.

Danac i njegov drugar stajali su kao skamenjeni.

Više u njima nije bilo ni traga od nadmenosti i spremnosti da se uhvate u koštac sa neprilikama, samo kad je u pitanju novac.

Dobsonovo lice nije obećavalo ništa dobro.

Kada ih je odmerio mrkim pogledom, obojica su istovremeno pružili ruke prema Ozmondu i povikali u glas:

— On je!

Danac je dodao:

— Samo Ozmond ima takav nož...

Dobson je oklevao da proveri svog pomoćnika. Još uvek se nadao da je živ.

— Pasji sinovi — procedio je, sav bled. — Zašto ste ga ubili?

Nisu umeli da odgovore.

Holidej je za to vreme prišao gomili i ona se razmakla pred njim.

Na šerifovo nemo pitanje, kockar je glavom pokazao prema mornari-ma.

— Njih sam opazio odmah — rekao je mirno — i čekao da vidim šta će učiniti. Ali, se vaš pomoćnik umešao iznenada...

— Šta im je rekao?

— Nisam jasno čuo... Onda je ovaj ovde povikao i zavitlao nož. Kasno sam opalio.

Kol Bigs prinese lampu bliže Hajlinsonovom licu. Na mornare kao da su svi odjednom zaboravili. Džordžijanac kleče nad telom pomoćnika šerifa.

— Dajte malo više vazduha — reče.

Dobson pokretom ruke odmače ljude od sebe i kockara.

Kada se nešto kasnije Holidej javio, licem Karlija Dobsona preleti izraz olakšanja.

— Živ je... rekao je Dok.

— Brzo po doktora Luisa! — prodera se šerif i jedan od radoznalaca otrča u mrak.

Kockar lagano okrete ranjenika na leđa. Nož je duboko prodro u grudni koš, ali srećom više udesno. On stavi šaku na Hajlinsonovo čelo i pod tim dodirom čovek otvori oči.

— Ništa sad — opomenu ga kockar — pričaćeš kasnije.

On ponovo sklopi oči.

Dobson je zaustio nešto da upita, ali uspeo je samo da isprati munjeviti Džordžijančev pokret dok je trgao kolt sa levog boka.

Hitac je planuo u pravcu Ander-

sena i Levija i na vreme im onemogućio da se izvuku i klisnu.

Šerif je to shvatio brzo.

— Vas dvojica — uperio je prstom u njih — još imate šanse da izbegnete konopac. U protivnom, pomolite se bogu, ako se uopšte molite.

— To se nas ne tiče — dobacio je Levi.

— Ja vam obećavam da hoće.

U tom se čovek koji je išao po lekara vrati zadihao.

— Šta je? — prasnu Dobson vi-deći da je sam.

• — Nema ga kod kuće — odgovori ovaj.

— Kako? Gde je u ovo doba?

— Jedan stranac je došao po nje-ga i poveo ga sobom. Žena kaže da mu je zapretio revolverom ako ne požuri...

Po drugi put te večeri Dobson krupno opsova.

— Onda ćemo mi preuzeti vašeg pomoćnika — prenu ga kockar.

— Mi? Hoćete da kažete...

— Prenesite ga polako do saluna — predloži Holidej a onda se obrati Kolu Bogsu: — Vi namestite dva stola i pokrijte čistim čaršavima...

— Znam da ste kockar — procedi Dobson — ali ne verujem da ste i doktor?

— I ja se to pitam — odgovori ovaj neodređeno.

Šerif izvuče svoj revolver i okre-te se prema Andersenu i Leviju.

— Vi znate put, momci? — upi-ta ih, glasom koji nije trpeo drugi

odgovor osim potvrdnog. Mornari se pogledaše i, začudo, bez opiranje krenuše u pravcu šerifove kancelarije. Lari Ozmond ostao je da le-ži, stenjući. Bio je pogođen u kuk pa nije bilo bojazni da će pobeći.

— Tebi obećavam specijalnu negu — dobacio mu je šerif preskačući ga.

Ozmond je psovao i krvario. Me-đutim, niko za njega nije brinuo. Svi su nagrnuli u salun da vide ho-će li kockar umeti da zaleči Dejvi-da Hajlinsona. Čak su i opklade po-čele da padaju.

...Kada je, kasnije, Dejv Hajlin-son otvorio oči, već je bio čvrsto uvezan istim zavojima, a u nozdrva-ma je osećao jak miris neke tečno-sti.

Ugledao je Holideja kako u svoju torbu od krokodilske kože stavlja razne bočice i instrumente. Njego-va blistavobela košulja bila je na pojedinim mestima isprksana krv-lju. Grbavac je znao da se vratio iz carstva mrtvih i da opasnost pro-šla.

Zatim je ugledao Dobsonovo lice i razvukao je usta u osmejак.

Kockar je u međuvremenu navu-kao svoj kaput. Koltove nije ni ski-dao. Oskudna svetlost sa tavanice padala je na njegov „kalifornija“ šešir i senčila mu celo lice.

Pomislio je kako bi mu prijala čašica brendija, ali Kol Bigs je bio daleko od šanka, skupljajući novac okolo, pošto je dobio opkladu. Koc-kar je uspeo!

Dejv Hajlinson je ostao bez noža u telu i bez opasnosti po život.

Spretne ruke bivšeg zubara iz Bostona uradile su posao ako ne bolje od doktora Luisa onda bar isto tako dobro kao i on.

— Halo, Hajli — pozdravio ga je šerif — dobrodošao iz mrtvih!

Grbavac je pokušao nešto da kaže, ali mu šerif pripreti prstom.

— Bez priče, momče — rekao je. — Ja ću te samo malo pitati, a ti klimni glavom ako je tačno ili odmahni ako nije. O kej?

Hajlinson klimnu glavom.

Dobson se naže, bliže.

— Tri mornara... počeo je. — Pratio si ih?

Hajlinson potvrdi.

— Hteli su nekoga da napadnu?

Ovaj opet potvrdi.

— Holideja?

Hajlinson po četvrti put klimnu glavom. To je za Dobsona bilo dovoljno, zasada.

— To sam i mislio — reče. — Dok?

Osvrnuo se oko sebe, ali kockar se više nije nalazio kraj njega. Dobson pogleda preko glava ljudi u pravcu šanka, ali tamo nije bilo nikoga.

— Gde je? — ljutito zapita najbliže.

— Ko, šerife? Kockar?

— Da, on. Sad je bio tu. Kuda je otišao?

— Bio je tu kraj ulaza — rekao je nekoliko glasova.

Čuvar zakona u Džeferson Sitiu probi se do vrata saluna, ali sve što

je zatekao napolju bila je noć, mesec nad Misurijem i muk.

Nekoliko časaka ostao je nepomičan.

Kockar je iščezao kao dim. Dej Hajlinson dugovao mu je možda život. Šerif Dobson nekoliko toplijih reči osim nemog nagovaranja da krene iz grada što pre.

Džordžijanac se preselio u neki drugi lokal da se kocka.

Nije imalo smisla tražiti ga. Verovatno je izbegavao velike reči i ruke pružene u stisak.

To je šerifu i odgovaralo. Mogao je mirnije da spava. Mogao je, na kraju krajeva, da izbegne da bude učtiv prema nekome ko je bio u savezu sa đavolom, a obično sa druge strane zakona.

*

* *

Pet milja od Pauder Hila, na putu prema Klintonu kojim kočija iz Mareda prolazi tri puta nedeljno, izbila su tri jahača do grla prekrivena prašinom.

Bilo je rano jutro, pre izlaska sunca. Mesec, kao zgnječeni, izlupani novčić priklanjao se brdima pred svoj konačni odlazak.

Pauder Hil nije ni slutio šta mu se sprema.

Bilo je to malo naselje, niklo oko postaje za izmenu konja velike kompanije „Farel ekspres“. Vlasnik je bio neki Džon B. Farel, iz Poper Blafa, koji je držao nekoliko linija preko Ozark Visoravni, vezujući

mala naselja između Mareda, Klintoni i Beton Velija na jugu.

Nekada, ljudi su hrlili u Pauder Hil čuvši da će tuda proći nastavak čuvene železničke trake „Santa Fe Trail”. Međutim, ona je zaustavljena kod Independensea, na samoj obali Misurija i Pauder Hil se prepolovio.

Sada je imao nekoliko trgovačkih, radnji, berbernicu, krčmu, lokalnu banku, šerifa i crkvu.

Bila je to u dva reda sklepana gomila kuća sa krovovima, po kojoj je prašina slagala slojeve, a kiše ih spirale na pragove u vidu blata i kala. Kasnije bi sunce sve to đavolski zapeklo i skorelo, ulica bi podsećala na put kojim prolaze karavani, a zidovi na sasušene barake koje vetar saleće sa svih strana i čupa im krajeve.

Sudbina je htela da se crkva i krčma nađu jedna preko puta druge. Delila ih je samo ulica. Naravno, tragovi oko saluna bili su mnogobrojniji i uočljiviji, ali su zato crkvena zvona bila bučnija od za glušne galame pijanih besposličara i nevernika...

Kad bi zvona preterala sa svojom lupnjavom, iznervirani gosti bi pohrlili na ulicu i pucnjima iz revolvera nadglašavali zvonara.

Zatim bi se umešao šerif Džejms Prat i sve bi umuklo za tili čas.

Crkva nije imala mnogo da ponudi ljudima: samo molitvu i raj na nebu.

Međutim, većina se opredeljivala

za raj na zemlji koji je nudio vlasnik krčme „Burence”.

Tog jutra, tri nepoznata jahača bila su nadomak Pauder Hila.

Sve što im je trebalo nosili su o sedlu: čebad, laso, pušku, čuturicu, bisage... Prašina po njima odavala je prevaljeni put. Bio je dug, naporan, ali se to po njima nije poznavalo.

Sve vreme puta jedan od njih je jahao za čitavu dužinu konja ispred ostale dvojice.

Juta Kolmen!

Široko, opušteni obrazi, oči skupljene u dva proreza, krajevi usana obešeni nadole, brada izrasla kao kaktusove bodlje, kosa prljava, majsna, mesecima nepodsecana...

Nosio je crni šešir sa šarenom kožnom trakom okolo, na ramenima dugi kaput širokih revera, ispod njega drečavocrvenu košulju i vratnu maramu sa čvorom na potiljku. Bilo je to čudno telo, gornji deo snažnih prsa i širokih ramena nasaden na uzane kukove i kratke, krive noge u prašnjavim „kleridž” čizmama visokih potpetica.

Juta Kolmen!

Oni koji ga nisu poznavali svrstali bi ga u obične kauboje ili sitne prevarante i desperadose.

Oni upućeniji našli bi hiljadu razloga da budu što dalje od njega.

Međutim, Juta Kolmen nije dozvoljavao da se nađe tamo gde je nekada bio.

U Pauder Hilu nije izazvao ničiju pažnju. Ni on ni njegovi pratioci, Bob Kruž i Herman Heket.

Obojica su bili mračni i čutljivi sagovornici. Kruž je među njima imao najviše kostiju, pa je za glavu **nadvisio** i Kolmena i Heketa. Na sebi je imao jednostavnu prugastu košulju i platnene, isprane pantalone plave boje sa četiri velika džepa na bokovima.

Na licu su mu najrečitije gospodarile oči, buljave, zelenkastomodore, podvučene tamnim podočnjacima.

Heket je za razliku od obojice išao gologlav. Uostalom, šesir mu nije bio mnogo potreban, pošto su mu glavu prekrivale kovrdže kestenjaste boje. Bio je to pravi krug zgusnute kose, ličio je na brdo nazičkanogrmljavama kroz koje ni poljski miš ne bi mogao lako da se provuče.

Dobročudno lice ispod te kose odgovaralo je celoj njegovoj dežmekastoj figuri. Samo ispod košulje prelivalo je preko opasača, a Heketu to nije mnogo smetalo. Čak su mu se i nogavice zbog debljine podizale uvis i postajale kraće za čitav dlan.

Obrazi su mu se razvlačili u večiti osmejak, ali Herman Heket nije bio duhovit momak. On je šalu shvatao na svoj način i obično bi je začinjavao tačnim pogotkom ili dobrim udarcem u bradu.

Pred Paured Hilom zateklo ih je sunce.

Njihove senke izdužile su se prema naselju kao kandže grabljivice. Bile su oblak koji se nadnosio nad Pauder Hil u rano jutro tog dana.

Juta Kolmen je naslonio šaku na svoje oružje.

Zatim se prekrsti.

Uvek kad je to činio, znao je da mu se iza leđa cerekaju Kruž i Heket. Ostavio je da jednog dana, kasnije, zatekne taj osmeh na njihovom licu i da im ga zauvek zбриše. Sada su mu još bili potrebni.

A krstio se uvek pred nečiju smrt...

Na sebe nije mislio. Smatrao je da nema tog čoveka ni tog oružja koje će planuti pre njegove ruke.

Brzina je bila Kolmenova propusnica za svaki grad.

Bio je to jedna od onih retkih revolveraša koje je istorija Zapada ostavila za kraj, da se nose sa svojom sudbinom do poslednjeg daha.

Jedan od onih koji su zadobili slavu na jednom kraju zemlje i krenuli da je pronesu u drugi.

Bio je to pravi žig sudbine, prokletstvo koga se nije umeo otarasiti, iako je podsvesno slutio da će se jednoga dana naći neko brži.

Kolmenov „bizli” kolat desetina puta je izletao iz podmazanih korica i bljuvao vatru u pravcu izazvanih.

Gradovi kroz koje je prolazio od Indijane preko Ilionisa, Ajove i severnog dela države Misuri, upoznali su Jutu Kolmena kao samog satanu.

On je, u stvari, tražio nekog đavola, ali niko nije mogao da ga urazumi. Mali gradovi nisu imali velike čuvare zakona ni sposobne strelce sa kojima Kolmen ne bi mogao da izađe na kraj.

A on je tragao za mestima gde bi zatekao nekog ko bi mu dorastao. Morao je da proveri sebe, svoju brzinu, svoje oko.

Morao je da se potvrdi.

Da je hteo nešto više, on bi skrenuo u Sent Luis ili Vičitu. Međutim, njegova sujeta nije bila sposobna da pretrpi veća iskušenja.

Herman Heket je počeo svoj krug kovrdžave kose i nezadovoljno pogledao sive, isprane krovove Pauder Hila pred kojim su zaustavili konje.

— Pustinja — promrmljao je umesto njega Bob Kruč.

— Aha — potvrdio je i debeljko češkajući stomak. — Misliš da ovde ima ono što tražiš, Juta?

— Videćemo — promrmljao je ovaj, zakrvavljenih očiju od nespavanja. — Možda je ovde baš ta jazbina u koju se zavukao Alen Bišop?

— Tog Bišopa... tražiš već pola godine — promumlao je Heket. — Ako je to revolveraška marka zašto bi se uvukao u ovo prljavo gnezdo i tu živio?

— Možda je omekšao — zurio je Kolmen u krovove — ili se zaljubio. Nikad se ne zna...

— A ako je okačio koltove?

— Skinuće ih kad ja budem naišao — isceri se Kolmen.

Bob Kruč je zavio cigaretu, ovlažio ivice jezikom, a onda je pažljivo stavio u usta.

— I ubićeš ga? — upita malo zatim.

— Ne — uzvрати lupež — naleteti će on već sâm na olovo.

— Ako je brži?

Juta Kolmen se polako okrenu, a onda pritera svog vranca uz bok Kručovog konja.

— Nema bržih od mene — lagano mu je dobacio u lice i sevnuo očima.

Kruč je odmah zaklimao glavom, zastrašen ubilačkim pogledom svoje vođe.

— Ne ljuti se, Juta — brzo je rekao — samo sam se našalio...

— Jednom ćeš zbog šale ostati da jedeš mrave — opomenu ga Kolmen.

Heket se u pozadini smejuljio.

Nastavili su put prema Pauder Hilu. Sunce im je udaralo u leđa.

*
* *

Džejms Prat, čuvar zakona u Pauder Hilu, našao se u svojoj kancelariji rano ujutru. Imao je paklenu noć u jurnjavi za nekim kradljivcima konja sa ranča „Star”, ali se vratio neobavljena posla.

Sada je bio zlovoljan i narogusen. Bučno je otvorio fioku na svom stolu i izvukao debeli svežanj starih novina i poternica. Nije znao kako da prekrati vreme do sastanka sa Alom Birstatom, vlasnikom krčme „Burence”.

Birstat je bio jedini pravi čovek u Pauder Hilu koji je umeo pametno da kaže i da pravovremeno deluje. Istina, klonio se velikih guž-

vi i galama, ali kad bi rešio da nešto kaže, onda je to bivalo rečeno s odlučnošću koja se ne očekuje od jednog salunera, bez obzira kakvu prošlost imao i odakle dolazio.

Birstat je u Pauder došao pre nešto više od godinu dana.

Imao je nešto ušteđevine, otkupio od Prestona staru magazuu za alat, preuredio je u salun i nazvao „Burence“. Bio je to prvi salun u Pauder Hilu posle Nojmanovog „Asa herca“ koji je izgoreo prilikom velikog požara u vreme suša.

Birstat je malo govorio o sebi, a šerif ga je malo i zapitkivao. Čekao je da vidi kako će se došljak ponašati i zaključio je da je dobro uradio što mu je dozvolio da tu ostane i otvori lokal.

Birstat je imao dosta gostiju, dopuštao im je i da se kockaju i da se napiju, ali je zabranjivao tuče i potezanje koltova unutra.

Pucanje, i to u vazduh, mogli su da čine napolju, ukoliko smeju da rizikuju zatvor ako se pojavi šerif.

O sebi, vlasnik saluna je rekao samo toliko da je došao „s one strane Misisipija“ i da ima nameru da živi mirno. Toliko je bilo dovoljno za šerifa. Istini za volju, lice Ala Birstata je Prata podsećalo na nekoga, no, on je o tome ubrzo prestao da razmišlja.

Novopečeni krčmar nije nosio oružje o kuku, mada je goste služio u običnom odelu, bez kecelje i obavezne krpe kojom se briše bar. Jedan pomoćnik, krakati Sam Spotser, pomagao mu je u toče-

nju i raznošenju narudžbine po sali.

Neprilike koje su, istina retko, izjedale Pratovu dušu, čuvar zakona je navikao da izruči pred Birstata očekujući njegov savet. Ovaj je to činio često, i Prati ih je usvajao, iznoseći kasnije pred ljude da je to njegova ideja i da je on šerif u Pauder Hilu i da zbog toga nešto misli, a ne samo juri u sedlu i poteže oružje.

Da je krčmareva prošlost bila zagonetka, za sve dokazao je i sam Birstat jednom prilikom.

Neki pijani revolveraš je maltretirao goste u salunu, pa se nije zadovoljio time, već je svoj jezik „okrenuo“ i protiv krčmara. Dok je Birstat stajao leđima okrenut prema njemu, on je cereći se trgao svoj revolver i doviknuo mu: „Poteži!“

Bilo je to dosta jasno izgovoreno i krčmar je odskočio u stranu sjurivši svoju ruku prema boku. Tamo, međutim, nije imao oružje. Toga je bio svestan tek kad se pijanac zakikotao a desetak pari očiju ga sa čuđenjem posmatralo.

Saluner je ustao, otresao prašinu, približio se pijanom momku i izbacio ga iz krčme udarcem noge u stražnjicu.

Posle toga se još više povukao u sebe i nije želeo da pominje taj incident, iako su oko njega šaputali. Šerif Prati je bio obavešten o tome, no i on je našao za najbolje da ćuti i da pusti čoveka da radi svoj posao. Birstat se nijednom nije ogrešio o zakon, a to je bilo najglavnije.

Tog jutra, Džejsms Prat je želeo da sa Birstatom porazgovara o kradljivcima. Hteo je da ga zamoli da pođe s njim i malo pronjuška po tragovima koji su se na volšeban način gubili na reci.

Crkveno zvono je ranije nego ikad oglašavalo ustajanje. Prat je pogađao odkuda volika revnost mesnog sveštenika: sinoć je u „Burenctu” bilo veselo do kasno u noć, jer je gostovala jedna trupa sa nekoliko golišavih, lakih žena.

Sada se božji čovek svetio marmurnima zvonjavom u samu zoru.

— Jednom će mu neko odseći to uže — promrmljao je Prat kroz smešak, vrteći glavom.

Bio je to mršav, ali žilav i još očuvan zvezdonosac, između pete i šeste decenije života. Licem su mu se pružale i ukrštale sitne bore, na suncu preplanula koža bila mu je zategnuta preko jagodica i podvlačila se pod prosedu, gustu kosu. Kao noć tamne oči i povijen nos iznad stisnutih, tankih usana oličavali su bar nekadašnju certu odlučnosti i neustrašivosti kojom je Džejsms Prat raspolagao. Danas su to bili samo ostaci ali on je vešto prikrivao sve trenutke slabosti kad bi se pojavili u srcu i naterali ga da se pokoleba i zamisli.

Metalna zvezda, sjajna, izglačana, neokrnjena, blistala mu je na košulji i činila ga važnim i u sopstvenim očima.

Bio je sam. Žena mu je umrla od ujeda zmije, pre ravno šest godina i otada Prat živi u Pauder Hilu, u pustinji koju je izabrao za

poslednje dane svog šerifovanja. Bio je tako daleko od uspomena i velikih gradova koji su donosili samo nevolje i stalan pokret.

Spolja se čulo klopavanje točkova.

Džejsms Prat je bacio pogled kroz prljavo prozorsko staklo i ugledao starinske karuce načičkane stvarima i pospanim curama koje su sinoć zabavljale goste. Sad su rano kretale na put, u drugo mesto, na novu predstavu.

Kosi zraci sunca zalutali su i na zid njegove sumorne prostorije.

Krašina koja se slegala po stvarima podsetila je šerifa da je krajnje vreme da nađe sebi pomoćnika, makar za takve i slične stvari.

Onda je čuo snažno kucanje na vratima i trgao se.

— Zar gori pod nogama? — procedio je kada se kucanje ponovilo i podigao sa stolice.

Međutim, vrata su se već otvarala i na njima se ocrtala silueta neobičnog došljaka.

Imao je džinovska ramena i prsa, a uzana bedra i kratke, krive noge u čizmama. Lice mu je obraslo u kratku, ostru bradicu, dok su mu oči žmirkale i procenjivale Prata podrugljivim, uvredljivim pogledom i smeškom ispod njega.

Dugi kaput dosezao mu je do kolena, raskopčan sve do iza drške „bizli” revolvera sa drškom od bele slonovače.

Iza posetioca, šerif je ugledao još dva stranca, kraj svojih konja.

Nešto ga je opomenulo da su nevolje na pomolu...

— Šerif? — oslovio ga je Juta

Kolmen osornim tonom, pregledajući prostoriju brzim pogledom. Verovatno je proveravao da li je predstavnik zakona sam.

— Ja sam — odazva se Prat i ustade. — Šta mogu da učinim za...

Tu je naglo prekinuo.

Strančev kolt bio je uperen u njega, a da je jedva ispratio taj pokret.

Juta Kolmen se, zadovoljan šerifovom zbunjenošću, naceri.

— Šta ovo znači? — namršti se Prat.

— Otkopčaj gvožđuriju, dedice — odgovori mu Kolmen mahnuvši oružjem — i pusti je da padne na pod!

— Ali...

— Gluv si? — uozbilji se Kolmen i koraknu napred.

Kako šerif nije pokazivao očekivani strah, on zamahnu i raspali ga vrhom revolvera po glavi.

Prat se zanese.

Istovremeno, Bob Kruč i Herman Heket su se ušuljali unutra i zatvorili vrata za sobom.

Ošamućeni Džejms Prat iznenada pomisli kako je sam, bez nade da će možda ikada izići živ kroz ulaz, na ulicu.

Oba stranca su ga šćepala za ruke i uspravila.

Juta Kolmen ispruži ruke i strže mu zvezdu zajedno sa komadom košulje.

— Više nisi šerif, dedice — rekao mu je i bacio značku na pod. Zatim ju je sa zadovoljstvom počeo da gnječi visokom petom svoje čizme.

Krv se slivala niz Pratove mršave obraze.

— Ko ste vi? — ipak je uspeo da izusti.

— Videćeš — nasmeja se Heket, namignuvši Kruču. — Ako si čuo za Jutu Kolmena, imaš sada čast da ga lično gledaš.

— Ti si taj? — upita šerif Heketa, namerno zaobišavši Kolmena.

Debeljko razrogači oči, zatim se iskezi a onda, videvši besan Kolmenov pogled, umuče i zakašlja se. Očigledno, šerif ili nije nikada video Kolmena, ili je namerno oslovio drugog tim imenom.

— Nisi čuo za mene? — priđe mu Kolmen, njišući se na svojim krivim nogama.

— Jesam — odgovori Prat.

— To je već bolje — procedi ovaj, podigavši levu obrvu. — Šta si čuo o meni?

— Zna se šta pričaju o ubicama i protivama — hrabro mu uzvрати Prat.

Kolmen se trže, ali samo za časak. Odmah se glasno nasmejao, široko razjapivši svoja usta.

U tom smehu uspeo je da, ne prekidajući ga, udari čuvara zakona ponovo na isto mesto vrhom svog „bizlija”.

Džejms Prat pokleknu i ponovo ga obli krv. Parče kože skinulo mu se na obrvi i visilo preko oka kao iskidana zavesa.

Kolmen sačeka da momci ponovo usprave zvezdonošca i da progleda.

Zatim neslućenom brzinom za svoje nezgrapno telo istrže vraćeni kolt i uperu u šerifa.

Prat pretrnu, ali ne pokaza ništa osim gađenja.

Juta Kolmen lagano vrati oružje natrag. Onda mu okrete leđa, kako bi tren kasnije ponovo, zadržavajućom brzinom, izvukao oružje i okrenuo se gotov da puca.

Ponovio je nekoliko puta munjevito potezanje u nekoliko varijanti. Zatim smesti „bizli“ za pojas i upre prstom u šerifa.

— Ovako ja radim — reče. — Da li si video nekog ko to može brže da izvede?

Prat ga je gledao turobnog izraza. Šta je ovaj lupež hteo time da kaže?

— Jesi li? — ponovi Kolmen pitanje, željan pravog odgovora.

— Nisam — sleže ramenima Prat.

— Šteta — razočarano će ovaj. — Da ima, možda bi mogao da izvučeš živu glavu...

— Ubićete me? — nasmeja se Prat histerično. — Ubiti čuvara zakona nije jednostavno.

— Meni jeste — prekide ga Kolmen. — Zašto bi ti bio izuzetak, dedice? Zbog godina? Ionako treba da se odmoriš. Mi ćemo ti dati većan odmor...

— Ne verujem — procedi Prat. — Ovo je neki nesporazum.

— Nije — sleže Kolmen ramenima. — Obesićemo te u sopstvenom zatvoru i sve će ličiti na samoubistvo. A onda ću pozajmiti tvoju rezervnu zvezdu i isprazniti ovu jazbinu u roku od pola časa.

Heket se nasmeja. Umor kao da je iščilio, pa je misao o jednoj

takvoj zabavi zagolicala i Kručov mozak.

— Postoji li ovde neki Bišop? — zapita Kolmen Prata. — Alen Bišop?

Šerif umorno odmahnu glavom.

— Šteta — progunda razbojnik. — To bi te spaslo... To ili neko ko ume da poteže skoro kao ja. Da se ogledamo samo. Onda bih otišao i sve bi bilo kao pre...

Džejms Prat zakoluta očima.

— Ovde žive mirni ljudi — rekao je.

Kolmen klimnu glavom.

— Obesite ga — dobaci svojim ljudima.

Zgrabili su Prata rukama kao kleštima. On je najzad shvatio da sve ovo nije nikakva neslana šala već ružna stvarnost.

— Čekajte! — zaurlao je.

— Žurimo! — kao eho uzvрати mu Kolmen. — Ništa te ne može spasti, dedice...

— Znam nekog... — prigušenim glasom zavapi šerif, dok su ga vukli prema ćeliji.

Juta Kolmen podiže ruku.

— Nadam se da nisi slagao — opomenu ga.

Kruč i Heket dovukoše šerifa do stola. Tom prilikom mu zavrnuše obe ruke pozadi, da su mu ramena pucala.

— Ako osetim da lažeš — nastavio je Kolmen — prvo ćemo ti iščupati jednu, a potom drugu ruku.

Prat je dahtao, raskrvavljenog lica i sjajnih beonjača. Izgledalo je da ga duša napušta i da će svakog časa klonuti na ploču stola

bez trunke snage, bez kapi krvi u licu.

— Reci — podstaće ga Kolmen.

— Al Birstat... — izlete iz Pratovih usta.

Juta Kolmen okrznu svoje ljude kratkim pogledom. Činilo se da šerif ne laže.

— Ko je to?

— Vlasnik krčme „Burence“... — dahtao je Prat pod stiskom ruku Kolmenovih pomoćnika. — Ne nosi oružje, ali...

— Ne nosi? — prenu se Kolmen. — Kakav je to čovek koji ne nosi kolt? Ima tu nešto...

Heket povuče šerifovu ruku na više i on jeknu.

— On je miran čovek, ali neki su ga videli da reaguje brzo... jednom prilikom... ponašao se kao pravi revolveraš iako nije imao opasač... Možda je nekada bio... Kolmenovo lice se razvedri.

— Kako reče da se zove? — upita.

— Al Birstat...

Kolmen se počea po bradi.

— Glupo ime — reče. — Ali da znaš da ti verujem, dedice? Samo, ako ništa ne bude od toga, vratićemo se i obesićemo te! Dotle možeš da razmišljaš u svojoj ćeliji.

Kruč i Heket prosto ponese šerifa prema rešetkama. Uz put su dohvatili ključeve, a Kolmen u stolu pronađe lisice i baci im na ulaz.

Džejms Prat je, tako, bio spetljan lisicama u ćeliji u kojoj su odsedali lopovi, pijanci i na smrt osuđeni.

Zapušili su mu usta povelikim

komadom krpe, vezali noge i bacili ga u ugao. Onda su ga zaključali i napustili kancelariju bez reči.

Čuvar zakona ostao je da leži čela oslonjenog o hladni zid. Kroz malo, zatvorsko prozorče video je komad neba. Nije imao snage da pokuša bilo šta kako bi se oslobodio.

Nada se da ga lupeži neće prokazati.

Ako ljudi u Pauder Hilu saznaju da ih je on nahuškao na Birstata, teško će mu oprostiti.

Ako pak Birstat ne bude taj koji bi mogao Kolmenu da odgovara, onda će ludak da se vrati i ispuni obećanje!

Našta nije moglo da promeni tok događaja u Pauder Hilu.

Džejms Prat je mogao jedino da čeka.

Sad nije mislio na grižu savesti. Mislio je samo na svoju kožu...

*
* *

Lupanje na prozorsko okno trglo je Ala Birstata iz najslađeg sna.

Pogledao je na svoj džepni sat ostavljen na noćnom stočiću. Bilo je prilično rano za posetu. Do nje, umotana u pokrivač, ravnomerno je disala lepa, mlada žena duge plave kose.

Birstat se tiho iskrade iz postelje i nazmače zavesu na prozoru.

Napolju je ugledao lice svog salunskog pomoćnika, Sama Spotsera.

Bilo je ispisano užasom i panikom.

Vlasnik saluna „Burence“ je teška srca ostavio Mod Erikson, s kojim se sastajao odnedavno. Bila je to udovica, vlasnica male krojačke radionice na kraju ulice. Za tu vezu su znala samo dva čoveka u Pauder Hilu: šerif i njegov pomoćnik.

Kad se Sam Spotser usudio da dođe pravo pod njen prozor i da zakuca, onda je to značilo da se napolju dešavaju ozbiljne stvari.

Birstat dogradi pantalone i počeo žurno da ih navlači.

Napolju, Sam Spotser se premeštao s noge na nogu i osvrtao se plašljivo oko sebe, kao da se boji da ne bude uhvaćen...

Birstat uvuče košulju i baci pogled na ženu. Spavala je blaženog izraza lica.

On se na prstima išunja iz sobe.

Na vratima je morao da se sagne kako ne bi udario o dovratnik.

Bio je to visok, mišićav četrdesetogodišnjak, svetloplave kose zalizane sa strane i nešto duže po vratu. Izduženo lice krasile su plave oči i lepo oblikovana usta, dok je spljošten nos kvario opšti utisak, kao da je oštećen u nekoj velikoj tuči.

— U čemu je nevolja, Same? — upitao je tiho svog pomoćnika.

Kućica Mod Erikson nalazila se u drugom redu zgrada, obrasla u divlji bršljan i zaklonjena debelim hrastovim stablima. Bilo je retko zelenilo u Pauder Hilu i odličan paravan za tajne dolaske vlasnika „Burenceta“.

Sam Spotser je zamlatarao ru-

kama pre nego što je uspeo da odgovori.

— Gazda, u našem salunu... Rekli su da dođete ili će zapaliti grad, ubiti šerifa... Rekli su da požurite...

Birstat se namršti.

Koliko je njemu bilo poznato, krakati Sam nikad nije okusio viski.

Međutim, sada je brbljao tako kao da su ga njime napunili do vrha.

— Polako, Same — utišavao ga je krčmar i poveo podalje od prozora. — Pričaj mi redom. Ko su to oni?

— Banditi!

Birstat se trže.

— Banditi? Jutros rano? Šta je s tobom, Same?

Ali momkovo lice je odavalo istinsko uzbuđenje i tu nije bilo dvoumljenja.

Njegovo pegavo lice odjednom je postalo neuobičajeno bledo, a prsti su mu pucketali dok su šake hvatale jedna drugu u grču ner-voze.

— Došla su trojica, gazda — najzad je Spotser smogao snage da poveže misli — sve sami luppeži, na prvi pogled. Tražili su vas! Kad sam rekao da niste tu, onaj glavni među njima je prevrnuo celu policu sa pićem i naredio mi da vas nađem u roku od petnaest minuta...

Birstat je nemo slušao.

— Pa?

— Zatim su rekli da će spraviti ceo grad sa zemljom ako mu se ne pojavite na megdan! Baš tako

je rekao! Da vidi da li ste brži od njega...

— Ja? Brži? — više za sebe procedi Birstat i odvoji se od momka. — To je sve?

— Ne! — skoro povika mladić. — Tamo su dvojica ranjenih! Pokušali su da odu kada je Kolmen rekao da više nemaju šerifa.

Al Birstat se trže.

— Rekao si... Kolmen?

— Da! Juta Kolmen!

Krčmar prevuče šakom preko čela.

— Zašto bi tražio mene? — procedi. — Ja nikad ne nosim oružje! Ko bi mogao da mu kaže takvu glupost? Ko?

— Ne znam... — ali rekao je da dođete!

— Ti si poludeo, Same? Zašto bih ja otišao pred cev tom bedniku?

Sam Spotser se odmače od svog gazde.

— Ali... ako ne odete, on će ubiti šerifa i sve one koji su se putros zatekli u „Burencetu“. Četvoricu njih... Džada Lemona, Brika Ejversa, Olivera Mertera...

A onda dodade:

— I salun će zapaliti! To je isto rekao!

Al Birstat je verovao u to, čim je momak spomenuo ime Jute Kolmena.

Samo, on je bio nenaoružan. Šta su o njemu znali ostali u Pauder Hilu? Zbog čega se bandit okomio na njega, tog dana, kad je prvi put ujahao u tu zabačenu pustaru južno od Misurija?

— Ne shvatam — mrmljao je

Birstat, koračajući gore-dole. Prsti su mu se grčili, čelo naboralo, oči tražile izlaz u blještavo purpurnom nebu po kome je sunce razgonilo izdužena vlakna oblaka.

— Doći ćete? — pitao je Sam.

— Ne! — odbrusi ovaj. — Briga me za salun ako sam ja mrtav!

— A šerif? A drugi...

— Vрати se tamo i reci da me nisi našao...

— Ubiće i mene! — zacvili on.

— Gubi se!

Momak se povuče, posrćući. Birstat se borio sam sa sobom. Znao je kakav je Juta Kolmen, ali je znao da bi njegov izlazak na scenu značio povratak starim poglavlji-ma života...

A najverovatnije odlazak u pakao!

— Stani! — povikao je na Sama.

Mladić zastade.

Al Birstat je gledao u njegovo pegavo, izduženo, pošteno lice.

— Reci mu da ću doći, poruči.

Nešto kao osmejак izbi na mladićevom licu, ali se brzo ugasi. Klimnuo je glavom nekoliko puta i potrčao prema ulici.

Vlasnik saluna „Burence“ ostao je nepomičan.

Bacio je još jedan pogled na prozor iza koga se nalazila žena u snu, a onda krupnim koracima krenuo prema kapiji.

Pusta ulica Pauder Hila bila mu je rećiti dokaz da se među zidove kuća uselio strah. Povremeni puščani pucnji sa zapadne strane, gde se nalazio njegov salun, dovodili su ga u paklenu nedoumicu.

Otići ili ostati?

Bilo bi najbezbolnije da osedla

svog konja i odjaše nekuda. To bi mu možda spaslo život, ali mu ne bi donelo mir. Mislio je da će Pauder Hil postati kraj njegovog dugog puta neizvesnosti.

A sada, Juta Kolmen je namirio njegov trag!

Otići značilo bi nastaviti s bežanjem, uzeti koltove ponovo u šake i zaposliti sopstvenu savest.

Al Birstat ranije, možda, ne bi mnogo razmišljao o jednom ovakvom susretu.

Sada, je, međutim, imao razloga da se koleba: imao je posao, dobar posao, primljen je bez suvišnih reči i podozrenja, našao je ženu svog života, kako sve to napustiti?

Znao je da mu niko ne može pomoći.

Šerif se nalazio nekako u njihovoj vlasti, ostali su gledali svoja posla, i ni za živu glavu ne bi pomolili nos da mu priteknu u pomoć.

Na kraju krajeva, razbojnik je, zvao NJEGA.

A ako se ne odazove, stradaće drugi!

Krčmar je uzdahnuo, stegao šake u pesnice i ispravio leđa. Dosta je bilo uzmicanja.

Sunce se već izlivalo na skorelu, spečenu zemlju koja se nazivala glavnom ulicom Pauder Hila.

*
* *

Bob Kruč se zabavljao na svojstven način.

Dok su Kolmen i Heket unutra ispijali piće i odbrojavali minute, on je šetkao ispred ulaza sa puškom u ruci i s vremena na vreme ispaljivao hitac na svaku senku koja bi se promolila na nekim vratima.

Trgovac, Rob Kovalek je iznenađeno šmugnuo natrag kada mu je zrno zasulo prašinom čizme pred samim vratima. Nije shvatio o čemu se radi; da li se to neka šaljivčina igra s njim, ili neka pijanica ispaljuje metke bez određenog cilja. Promolio je ponovo glavu, a tog časa je novi hitac prizujao pored samog uha, uleteo u izlog i razneo ga u paramparčad.

Kovaleku nije preostalo ništa drugo nego da se povuče, psujući.

Berberin Ramon Alvarez otvorio je svoja dvokrilna vrata da uhvati malo sunca pre nego što spusti zavese, a metak mu je okrznuo rukav košulje!

Zapanjen, čovek je kao oduzet buljio u pravcu odakle se dimila puška. A tamo je neki dugonja ponovo podigao oružje prema njemu!

Alvarez je skočio kao oparen i zalupio vrata.

I on je mislio da se to neka budala razmeće po gradu. Ali, samo kad se šerif bude pojavio, presesće mu svaki metak što je ispali!

Bob Kruč se cerekao i čekao novu žrtvu.

Unutra, Juta Kolmen je zavaljen u stolicu i s čizmama na stolu gledao i zidni sat.

Pod oko šanka bio je zastrt ko-

madićima stakla i barcima prosutog viskija.

Herman Heket je s vremena na vreme osmatrao četvoricu ranih gostiju koji su, na nesreću, požurili u salun da popiju piće pre polaska na svoj redovan posao. Dvojica od njih bili su lako ranjeni, druga dvojica su time bili dovoljno zaplašeni da se šćuure u uglu i čute.

— Čujem korake — prenu se Heket i odloži svoj nož kojim je seckao prljave, debele nokte na svojim šakama.

Juta Kolmen se nije ni pomerio. Na ulazu, Bob Kruč je dobio preko ramena:

— Onaj momak se vraća!

— Sam? — upita Kolmen.

— Sam.

Razbojnikovo lice se prevuče nezadovoljstvo. Nadao se da neće morati čekati čitavih petnaest minuta.

Sam Spotser je zadihan dotrčao do istrulele, suncem isušene verande ispred saluna i uhvati se za stub da predahne.

— Ulazi! — doviknu mu Kruč i zamahnu nogom.

Mladić dobi udarac i glavačke uleti u prostoriju. Zaustavio se skoro pred samim Kolmenom. Ispitujući pogled sitnih razbojnikovih očiju natera ga da se pridigne.

— Doći će... — izusti.

Kolmen podiže obe obrve u znak neverice.

— Zaista? Baš to je rekao?

Spotser zaklima glavom.

— Znači da je dobar čovek — isceri se bandit. — Neće da dozvoli da umesto njega stradaju drugi!

Ah! Kad bi znao koliko moja reč vredi... ni prebijene pare!

Sam Spotser je zurio u Kolmena kao u sablast.

— Što si se zablenuo? — upita ga ovaj i odalami šakom po vratu. Mladić posrte. — Vuci se na svoje mesto ili ću ti nožem skidati te pege, jednu po jednu!

Spotser odklima za šank, cvokćući zubima.

— Je li opasao revolver? — upita ga malo zatim Juta Kolmen.

— On... Nije! Nema revolver — odazva se Spotser, strahujući da ne kaže nešto nesmotreno.

— Nikad ga nije ni nosio, ha?

— Ne...

— Šteta... Bila bi zaista šteta da zbog njega crkne šerif i ovi ljudi ovde!

Spotser proguta pljuvačku.

Kolmen pogleda u sat.

Četiri minute!

Ako ga njegov instinkt ne vara, krčmar će se pojaviti na vreme. Trebalo bi da upiše novi zarez na svom „bizliju“, ali više nije bilo mesta! Moraće odsada da računa dvostruko, na svaki zarez dva sporija revolveraša...

Herman Heket je ponovo potegao flašu, međutim nije stigao da povuče ni gutljaj. Juta Kolmen munjevito istrže svoj revolver i jednim metkom mu izbi bocu iz šaka.

Tečnost zasu debeljkovo lice i košulju. Ostao je zapanjen, s podignutom, ali praznom rukom.

— Prvo, dosta si lokao — opomenu ga Kolmen — a drugo, proveravam da li sam brz. Jesam li?

Heket se mrštio, ne želeći da odgovori.

— Jesam li? — ponovi Kolmen svoje pitanje i malo se izokrenu.

Bandit klimnu glavom, nimalo oduševljen vođinim potezom:

— Idući put neću ponoviti pitanje — obeća mu Kolmen. — Ubiću te!

Heket dlanom obrisa svoje nadvučene obraze, a onda ih osušio pantalone. Kako to nije pomoglo, on mokrim šakama protrlja svoju gustu, kovrdžavu kosu.

Još jedan minut je prošao.

Sam Spotser je stalno gledao u sat. Hoće li Birstat zaista doći ili je pobjegao? Na ovo drugo nije smeo da pomisli.

Na verandi ispred saluna, Bob Kruč je držao pušku prebačenu preko ramena, prstom na okidaču.

— Hej, Juta! — doviknuo mu je iznenada — dolazi neki jahač!

— Zaista? — odazva se ovaj zadovoljno. — Izgleda da je krčmar rešio da umre pre isteka vremena...

— Ne liči mi baš na nekog sudoperu — primeti Kruč. — Da ga skinem?

— Budalo! — zareža Kolmen. — On je moj!

Kruč sleže ramenima.

Kolmen prostreli Spotsera pogledom i mahnu glavom.

— Vidi je li to tvoj gazda — podviknu mu.

Pomoćnik vlasnika saluna „Burrence” priđe velikom prozoru i pogleda niz ulicu. Kolmen je pratio izraz njegovog lica i zaključio da nešto nije u redu. Spotser je izgledao razočaran.

— Je li on?

— Nije... — jeknu mladić. — Nije on.

Kruč se opet okrete prema Kolmenu.

— Verovatno neki stranac — dobaci. — Sad mogu da mu potprašim pete?

— Možda je neka zverka? — počea se bandit po bradi. — Možda je neki čuveni revolveraš? Tako bih imao dve probe u jednom danu, ha? Liči li na tako nešto?

— Liči — priznade Kruč.

To natera Kolmena da ustane sa stolice i priđe vratima.

Dotle razvedreno lice odjednom mu se zateže.

Jahač koji je dolazio učinio ga je odjednom nervoznim. Nije znao zašto.

Ljudi Pauder Hila, zbijeni iza prozora svojih kuća takođe su gledali stranca.

Nikada takav čovek nije ujahao u njihov prašnjavi grad.

I po odevanju i po držanju odskakao je od svih stranaca koji su svraćali u Pauder tokom poslednjih godina. Nosio je elegantno tamno odelo i blistavu, kao sneg belu košulju. Jahao je divnog, šarenog ždrepcu, a za pojasom je imao par koltova s ukrašenim drškama.

Bio je to čuveni strelac i kockar. Dok Holidej!

— I ovaj je moj — zaradovao se Kolmen.

Bob Kruč nije bio istog mišljenja.

Nešto na ovom strancu je zračilo opasnošću i on je iznenada po-

čeo da žali svog šefa. Međutim, nije smeo ništa da primeti.

Corba koju je Kolmen kušao, jednom bi morala da mu presedne.

Da li je danas bio taj dan?

Sam Spotser je kao hipnotisan buljio u čoveka na konju. Za trenutak je zaboravio na nevolju u kojoj su se svi nalazili, na svog gazdu, na šerifa, na sebe, i pratio je lagani hod veličanstvenog šarca.

Nebesa, mislio je, odakle se ovakav jahač stvorio u Pauder Hilu?

Ispod oboda svog kalifornija šešira, kockar je osmotrio pustu ulicu i zaključio da je u vazduhu opasnost.

Ali, on nije bio tip koji bi pred takvim osećajem mogao da obode konja i produži put.

Ugledao je senke dva čoveka pod tremom jedine krčme u gradu. Jedan je držao pušku preko ramena, a obojica su zurila u njegovom pravcu.

Uputio se pravo prema njima.

Bilo je to neočekivano za Boba Kruča. Stranac je mirno sjahao pred salunom. privezao šarca za stub koji se nalazio u senci i stavio nogu na jedini stepenik verande.

Juta Kolmen se nalazio unutra.

Bob Kruč je telom zatvorio ulaz u salun, s puškom čiji se kundak nalazio na boku. Međutim, čovek u crnom koraćao je prema njemu kao da ne postoji.

Ovejani revolveraš prvi put se našo u situaciji da uzmakne.

Ledenoplave oči Doka Holideja zamrzle su mu prste i Bob Kruč se sklonio u stranu.

Kockar se uputi prema šanku za kojim je stajao Sam Spotser. Izgledao je da ne vidi ljubopitljive Heketove oči i zmijski, ispitivački pogled Jute Kolmena.

To je bila uvreda za razbojnika koji sebe smatrao nedostižnim strelcem u zemljama s obe strane Misisipija.

Odmah je ocenio da došljak poznaje sve nepisane zakone Zapada.

Stao je za šank, ali prema ogleдалu, i u njemu je mogao da vidi najveći deo sale. Video je i Kolmena i Heketa, i četiri preplašena gosta u najtamnijem delu krčme.

Imao je raskopčan kaput, s peševima koji su se nalazili iza drški skupocenih koltova marke „linkoln“.

Trebalo je to da bude prava poslastica za Jutu Kolmena!

— Ti služiš, dečko? — oslovio je Džordžijanac metalnim glasom zbunjenog Spotsera. Zvuk tih reči prodro je u sve uglove krčme, iako nije imao naglašen ton. Ili se to činilo zbog stravične tišine u kojoj su se odjednom svi našli, čim je u crno odeven stranac zakoračio u salun.

— Ja... — potvrdi Spotser. Glas mu je drhtao, a oči izbegavale direktan susret s kockarevim zenicama.

— Imaš brendi?

Spotser je pomislio u sebi da je najbolje da ga slaže i da se stranac udalji.

— Ja... imam — ipak je rekao.

Zatim pogleda u veliki zidni sat. Isto to je učinio i Kolmen. A pogledе obojice uhvatio je Holidej,

okrznuvši blistavu, glatku površinu ogledala.

Isticao je poslednji minut.

Pod kockarevim čizmama škripali su komadići stakla. On je to primio bez većeg interesovanja.

— Natoči mi — podseti ga Holidej na svoje prisustvo.

Mladić pogleda u Kolmena.

Razbojnik se cerio, dajući mu ujedno znak da poslušá novog gosta.

— Ne oklevaj, mali — dobacio je hrapavim glasom. — Imaš finu posetu, da te oči zabole...

Ako je mislio da će ga Holidej udostojiti pogledom, prevario se.

To je bila nova uvreda za okorelog ubicu.

Stolica pod njim je zaškripala dok se dizao. Herman Heket je zlobno uživao u Kolmenovom besu, a ništa drukčije nije se osećao ni Bob Kruč na vratima. Njegova senka padala je duž celog poda do ivice šanka.

Juta Kolmen je običavao da svoje žrtve dotakne po ramenu i okrene prema sebi, ako su pokazivali želju da se jogune. Kockar je bio posebna vrsta koju nije podnosio: lepo odelo, otmeni maniri, negovane ruke i čistoća koja mu je smetala više nego tovar kravlje ba-lege!

Kao da je prozreo njegovu nameru, Holidej se naglo okrenuo i Kolmenova ruka je ostala da visi u vazduhu.

— Jesu li ti koltovi pravi ili igračke? — dirnuo ga je, prateći svaki trzaj na kockarevom licu.

Ali to lice bilo je kao od kamena isklesano.

Juta Kolmen nije znao čime bi mogao da zdere tu masku hladnoće i prezira.

On spusti pogled prema čaši sa brendijem. Bila je ispijena dopola.

Zatim je prevrnu i prosu piće po ploči.

— Ovde se plaća unapred — rekao je izazivački.

Kockar se maši za džep i izvuče novčić. Odmeravao je na dlanu nekoliko časaka, a zatim ga baci prema Kolmenu.

— Evo ti, čašobrisaču! — izreče mu u lice.

Kraj stola, Herman Heket skupi ramena, gotov da se zakune kako će početi da prašti u salunu kao nikada dotada. Ali, zaprepašćeni Kolmen kao da je progutao i treću uvredu.

Šta je to što mu je vezivalo ruke da potegne i ubije tog nalickanog psa na licu mesta?

On se odmače od šanka i spusti ruku prema „bizliju“.

Na ulazu, Bob Kruč je bacio brz pogled na ulicu, rešen da posmatra ceo dvoboj unutra. Ali nije mu se dalo.

Ulica više nije bila prazna...

— Neko dolazi — rekao je.

Trenutak odluke Kolmen je odložio za kasnije.

— Nadam se da ćeš biti tu dok obavim jedan mali posao napolju, dendi! — dobacio mu je, uzmičući natrag. Nije želeo da mu okreće leđa. — Pazi na njega. Hekete — rekao je zatim kovrdžavom debeljkú — neka me sigurno sačeka.

— Hoće — obeća Heket i izvuče revolver.

Kockar je tako bio pod prismotrom. Ali to njega nije zabrinjavalo.

— Mali — doviknu Kolmen Spotseru — je li to tvoj gazda?

— Jeste — odgovori momak, glave prislunjene na vrelo prozorsko staklo.

— Nije naoružan — umeša se Kruč.

— Budala! — zaključí Kolmen, ne skidajući pogled sa Džordžijančevog profila.

Spotser je pomalo shvatao da njegov gazda, Al Birstat, svesno izlaže sebe da bi zaštitio druge. Da li zaista nije imao revolveraške veštine, ili se držao neke svoje zakletve?

Juta Kolmen stade rame uz rame sa Kručem.

Njegove oči se potom raširiše, a žuti zubi iskrснуše ispod brade u blaženom osmejkú.

— Pakao! — uzviknuo je i podbočio se. — Šta sam ti rekao?

Bob Kruč se toga nije sećao.

Njegov vođa je izgledao srećan, ali nije pogađao zbog čega.

— Kakav Birstat — kreveljlo se Kolmen u nastupu ludačkog smeha. — To je Alen Bišop, koga tražim mesecima. Zar to nije luda stvar, Bobe? Zar nije?

Dugajlija sa buljavim očima je razvukao usta i klimnuo glavom.

Vlasnik saluna išao je preko ulice dugim koracima. Niko nije bio s njim osim sopstvene senke. Ali i ona kao da mu se izmicala ispod nogu...

Juta Kolmen istupi napred, izroni iz hlada i zabaci glavu.

Izgledalo je da se Birstat mnogo ne uzbuđuje njegovom pojavom. Kao da ga je očekivao.

Stao je na uobičajenom rastojanju, opuštjenih ruku, nešto izbačene glave napred.

Bila je to skladna pojava kojoj su nedostajali neophodni „ukrasi“ oko bedara. Al Birstat, alias Alen Bišop, protiv Jute Kolmena!

Krčmar protiv bandita, ko bi to shvatio u Pauder Hilu?

Njih dvojica su ipak to bolje razumevala od ostalih.

— To te neće spasti, Bišope — razderao se Kolmen preko ulice. — Bolje da si poneo svoje gvožđe!

Vlasnik saluna je koraknuo još dva koraka napred i stao.

— Zakleo sam se da ih neću više dotaći — odgovorio je promuklim glasom.

— Sad si poštenjačina, a? — cerio se lupež. — A šta si bio pre osam meseci u Nju Alboniu? Lovac na glave?

— Bila je tvoja glava u pitanju — istom merom mu odgovori Birstat.

Juta Kolmen se zabavljao, pre nego što je nameravao da dokrajči žrtvu.

— Tamo si me spetljao na prepad i predao zakonu... — nastavio je da dovikuje sa verande. — Dobio si za to pet hiljada dolara, ali nisi stigao da ih potrošiš? Pobegao si ovamo, misleći da ću istrnuti u zatvoru? Ha! Nisam se tamo zadržao ni mesec... Niko Jutu Kolmena ne može da zadrži! Niko!

A onda je zastao, pre nego što je dodao.

— I niko nije brži od mene! Upamti!

Birstat ništa nije rekao.

— Šta si učinio sa šerifom? — upitao je malo zatim.

— Obećao sam mu vešanje ako se ne pojaviš — odgovorio je Kolmen, isprsilivši se. — Sad ima šansu da preživi... ali sa tobom je gotovo.

— Pucaj onda! — pozva ga Birstat.

Za šankom, Sam Spotser je otvorenih ustiju zurio prema ulici. Jedva se zadržavao na svom mestu. Da nije bilo Heketa i njegovog otkočenog revolvera, on bi možda izleteo napolje da nekako pomogne svom gazdi.

Spotsera je Birstat primio da radi kada su svi od njega okrenuli glavu. Smatrali su ga glupavim i nespretnim momkom, služio je vršnjacima za podsmevanje, starijim za neslane šale.

Bio je odrastao u nekom domu za siročad u Kansas Sitiju, odakle je pobjegao kao slepi putnik na jednom brodu. Izbacili su ga na obalu trideset milja zapadno od Džeferson Sitija. Do Pauder Hila stigao je na nekim starim zapregama koje je vukla mazga, vlasništvo starog čudaka, pustinjaka Biga Čarkiza.

Istina, Sam Spotser nije bio mnogo bistar, ali ni toliko glup kao što se pretpostavljalo. Lutao je po Pauderu više gladan nego sit, a onda ga je Al Birstat uzeo da mu pomaže.

I nije se pokajao.

Momak se trudio najbolje što je

mogao da ga posluša, na sve je bio spreman. Pažljivo je pratio kako to on radi pa ga je u svemu oponašao. Malo pomalo, Spotser je prilično izvežbao u tom poslu, pa su i zadirivanja vremenom prestala. Osećao se tako bolje, imao je da obuče pravo odelo, a imao je šta da jede i gde da spava.

Al Birstat mu je nehotice učinio život lepšim i vedrijim.

Sada je sve to mogao da izgubi, zbog ubica koje su banule u grad i pozvale ga na dvoboj!

Mladiću nije bilo stalo do šerifa ni do ostalih, već do svog gazde. On je podsvesno želeo da Birstat dođe na poziv i pokaže svima da se ne plaši, da nije kukavica. Sada, kada se pojavio, Samu Spotseru je bilo jasno da dalje nema kuda!

Smrt je pružala svoju kosu nad glavom čoveka kome je dugovao mnogo.

A on mu nije umeo pomoći.

Osećao se krivim za njegovu smrt! Kao da ga je on uvukao u nevolju iz koje nema izlaza. Bio je sam na ulici, bez oružja, prepušten Kolmenovom brbljanju i vređanju.

Bacio je pogled prema strancu sa ledenim očima.

Taj je već sedeo za najbližim stolom i ređao pasijans.

Naravno, njega se ništa nije tičalo šta se dešava u Pauder Hilu.

On je svratio na jedno piće, seo da se odmori i nastaviće put dalje kroz pola sata ili sat.

Zar je on mogao da sluti kako se oseća momak za šankom?

I šta bi mogao da učini protiv tri

profionalca kome je ubijanje i znanat i uživanje?

— Ubiće ga! — procedio je Spotser plačnim glasom.

Herman Heket je čuo mladićevu jadikovku i samo se iskezio. Njegova ruka sa revolverom stalno je bila okrenuta prema strancu, nije se pomerila ni za dlaku. Izgledala je okamenjena.

Napolju, Juta Kolmen je pružio ruku prema Kruču.

— Bobe — pozvao ga je — skini svoj opasač!

Dugajlija ga poslušao.

Kolmen ga prihvati, zamahnu rukom i baci ga prema Birstatu, na ulicu.

Pao je skoro pred same njegove noge, i podigao oblak žućkaste, fine prašine.

— Ne možeš reći da si bez oružja — rugao mu se Kolmen. — Ti si Alen Bišop, nikad ne možeš postati saluner! Sad se dokaži!

Birstat nije ni pogledao opasač.

Kolmenova ruka bila je nadomak podmazane futrole. Zatim se prekrstio...

— Ubiće ga! — ponovio je Sam Spotser svoju misao. — A on nema oružja!...

— Samo ti ostani miran, balavče — opomenuo ga je Herman Heket, s ljubaznim osmejkom.

Kockar je skupio karte u špil i stavio u svoj džep. Onda je izvadio pozlaćenu tabakeru i zapalio jednu mirišljivu „virdžiniju”. Sve je to radio sporim, nezainteresovanim pokretima čoveka koga se ništa drugo ne tiče.

Mladi pomoćnik Ala Birstata jasno je video kako se Kolmenova ruka pruža prema dršci „bizlija”. Nije mogao da podnese misao da će njegov gazda pasti sledećeg trena bez mogućnosti da se brani. Bez šanse da ostane živ.

Ponesen tom mišlju, on jurnu uporedo sa šankom kako bi ga na drugom kraju zaobišao i istrčao napolje.

— Ostani gde si! — prosikta Heket i okrenu cev svog oružja prema momku.

To je Holideju bilo dovoljno.

Kad je Spotser zastao, uplašen Heketovim uzvikom — kockar zavitala svoju tabakeru u pravcu lupeža.

Uzana, oštra ivica pogodila je Heketa u lice neočekivanom žestinom da je jeknuo.

On prinese obe ruke licu, zbunjnjen nenadnim pogotkom i bolom. Kada je bio svestan da je pogrešio što se odmah nije okrenuo i pucao, čovek iz Dordžije se našao kraj njega i kundakom svog „linkolna” poslao ga u carstvo snova.

U salunu je i dalje bila tišina. Zabezegnuto lice Sama Spotsera belasalo se nad pločom bara.

Napolju, okrenuti leđima prostoriji, Kolmen i Kruč su svu svoju pažnju posvetili čoveku na ulici.

Holidej vrati oružje natrag, u koricu. To je bilo još jedno beskrajno iznenađenje za mladića iza šanka. On je sve drugo očekivao, samo to ne.

Herman Heket je sedeo u stolici, glave oborene na prsa, kao da drema.

Daske pod Holidejevim čizmama zaškripale su kad je stupio na trem.

Bob Kruč se okrenuo tek toliko da preko ramena može da razazna čoveka. Očekivao je Heketa, a iza njegovih leđa stajao je misteriozni stranac u crnom od glave do pete.

Puška u njegovim rukama opisala je luk, kako bi se na njenom nišanu našao nepozvani došljak. Međutim, zapinjenje oroza preseklo mu je pokret i dah.

Nije želeo da rizikuje.

Nije ni stigao da o tome razmisli detaljnije. Novi udarac po potiljku bio je dovoljno precizan da se i on pridruži snovima Hermana Heketa.

Pad tela o daščani pod nije izmakao Kolmenovom uhu.

— Bobe?

Niko mu nije odgovorio.

Juta Kolmen pomisli da je bitanga ušla u salun da popije nešto. U stvari, možda je to bilo pametno: njihov vođa će brzo svršiti sa Bišopom, pa je mogao sebi da dozvoli da naruči piće i spere prašinu iz grla.

Samo, prepreden kao što je Kolmen, naslutio je nečije prisustvo iza sebe.

Kao da je za vratom osećao nečiji dah.

— Bobe! — povikao je, ne ispuštajući Birstata iz vida.

Sam Spotser se došunja do ulaznih vrata.

Lice mu se pretvaralo u bljesak nade i radosti. Za nepun minut, stranac je bez mnogo buke ućutkao dva razbojnika i sad je stajao trećem, najopasnijem iza leđa.

I ovog puta sa koltovima za pojasom!

Nebesa!

— Hekete! — proderao se Kolmen, sa prizvukom panike u glasu. Ništa.

Sada je već znao da se nešto desilo mimo svih njegovih očekivanja. I pomislio je na dendijs!

Ali tamo, preko puta, na ulici, Alen Bišop je imao kraj svojih nogu opasač i nabijen revolver.

Bio je između dve vatre.

Čovek iza njegovih leđa nije pucao, što je moglo da znači da je jedan od onih retkih džentlmena koji čekaju da se obračunaju licem u lice.

Zbog toga je Kolmen odvojio ruku daleko od boka i počeo lagano da se izmiče u stranu, okrećući se i prema salunu.

Al Birstat je mogao mirno da se sagne i prikopča opasač, ali to nije činio.

Bio je veran svojoj zadatoj reči: nikad više kolt u šake!

Juta Kolmen je sada sasvim jasno video siluetu u tamno odevenog stranca na tremu. Kraj njega je ležao Bob Kruč kao vreća peska.

— Budale — zaškripao je zubima Kolmen. Verovatno se slično desilo i Heketu. Dopustili su jednom nakinđurenom, ispeglanom salonskom majmunu da ih iznenadi i sklepta.

Čovek nije imao oružje u ruci i Kolmen odahnu.

— Vidim da si vešt — dobaci mu potom i olabavi ruku u ramenu. — Ali ja svoje ljude ne računam u

prave momke. Trebalo je meni da se najaviš...

On okrznu pogledom Birstata i ulovi njegov pokret noge.

Krčmar je zahvatio špicom opasač Boba Kruča i odbacio daleko od sebe, kao ogavnu zmijurinu.

Džordžijanac je stajao na tremu kao ukopan.

— Misliš da si bolji? — začikivao ga je Kolmen. — Uobražavaš da si brži? To su mnogi činili! A znaš šta je ostalo od njih, dendi? Samo zarez na mom koltu. Samo to!

Kockar napravi nekoliko koraka duž trema i zaustavi se kraj stuba.

— Ostaješ ili jašeš dalje? — prvi put je oslovio lupeža, hladnim glasom.

Juta Kolmen se glasno nasmeja.

— Daješ mi da biram, ha? Mislio sam da tebe ostavim za kasnije... ali sada je svejedno! Biće dobro da se Bišop odluči kad te bude video na kolenima, u prašini...

— Naslušao sam te se — uzvraća mu kockar sa dosadom u glasu — zar ne umeš ništa drugo osim da brbljaš?

Kolmenovo lice se zateže, zenice suziše.

Više nije mogao da odlaže.

Ruka koja je toliko puta bila u smrtonosnom pokretu prema oružju, ni ovog puta nije zatajila. Bilo je to đavolski brzo izvlačenje oružja, kao da je „bizli” iskočio i praćaknuo se u vlasnikovoj šaci...

Sa zloradim osmehom na licu, Juta Kolmen je pritisnuo obarač.

Osmeh mu se ugasio kod prvog pucnja.

Kao da mu je sopstveni revolver eksplodirao!

Očevici su kasnije raspredali priču da je Dok Holidej prosto sačekao da Kolmen izvuče svoj kolt i tek tada se prihvatio svojih „lin-kolna”!

Niklovane cevi oružja legendarnog strelca izbacile su olovni tovar prema nadmenom razbojniku pre nego što je on uspeo da do kraja pritisne kažiprst svoje desne šake!

„Bizli” je zagrebao u prašini, a na zglobu Kolmenove šake izbila je krv.

Bio je razoružan!

— Bio je... Bio je prosto oduvan sa bojišta.

Više nije predstavljao ništa na suncu koje je rano počela da peče i skraćuje senke pod čizmama trojice aktera u Pauder Hilu.

Juta Kolmen je buljio u krv, ne osećajući bol.

Srce mu je ispunjavalo očajanje i mržnja. Ako je to moglo da mu služi za utehu, njegovi ljudi nisu bili svedoci male drame na glavnoj ulici.

Budili su se tek kad je sve bilo gotovo.

Sam Spotser je najzad shvatio da je opasnost minula. Kao tane je izleteo iz saluna i dotrčao do zamišljenog Birstata.

— Rekao sam da ih neću dotaći — mrmljao je krčmar — ali malo je trebalo... Malo...

Spotser je zurio u gazdu očiju pre livenim iskrenom radošću što ga vidi živog. I Birstat je to osetio. Nije mogao a da ga ne zagrlji.

Juta Kolmen se oteturio do svoga konja. Nije obratio pažnju na svoje oružje, gledao je da pobegne što pre odatle. Niko se nije setio da ga u tome spreči.

A on nije sačekao svoje pomoćnike. Jednostavno je mamuznuo konja i odgalopirao na zapad. Kao da su ga aveti prošlosti gonile cele noći i tog jutra sustizale da ga dođu...

Holidej se vratio u salun, pogru- te glave. Barutni dim kojim je raz- vejao lupeže, lelujao je za njim po- put prokletstva. Kao da mu se uvla- čio pod kožu i verno mu služio umesto prijatelja...

Ulica se ispunila ljudima i žago- rom. Neko se dosetio da pogleda šta se desilo sa šerifom, razvalili su vrata i našli Džejsma Prata okrvav- ljenog kako očajnički pokušava da raskine veze na nogama.

Niko mu ništa nije prebacivao. Ni Birstat. Znači, Juta Kolmen nije stigao da izlane o njegovoj nameri da preko tuđe kože spase svoju.

Džejsm Prat je ponovo uzeo sve u svoje ruke.

Prvi posao je bio da Kruća i He- keta strpa u zatvor. Zatim se sa Birstatom i Spotserom uputio u sa- lun da nađu kockara.

Inače ćutljivi Spotser, glasno je prepričavao svoju verziju obračuna. Po njemu, stranac u crnom bio je ravan božanstvu! Pucao je kao mu- nja. Bio je brz, brži od misli. I hla- dan kao led na vrhovima Gvadelu- pe.

Šerif ga je ćutke slušao, dok se Birstat smeškao.

Zahvalnost koju su svi dugovali strancu, njih trojica naročito, mora- la se iskazati na neki način.

Džejsm Prat je u sebi birao reči, dok je krčmar nameravao da svima plati piće. Spotser je skakutao za njima na svojim dugim nogama, is- trčavao napred i ponovo se vraćao da bi sa njima koraćao rame uz ra- me.

Onda je Birstat zastao.

Ugledao je stranca kako se baca u sedlo svom šarcu. I šerif je to vi- deo i zaključio da se radi o njemu. Bio je tačno onakav kako su mu ga opisali. Možda i nešto više, nešto čudesnije...

— Kuda ćete? — dotrča Birstat do njega.

— Platio sam svoje piće — odgo- vori Holidej, smešći.

— Čekajte! Ako je o plaćanju reč, onda mi vama treba...

— Zaboravite! — prekide ga Džor džijanac. — Vaš momak mi je po- mogao, bez njega sve bi bilo pro- palo!

Spotser nije shvatio u čemu je bila njegova pomoć, ali nije želeo da pokvari taj divan utisak nekim glupavim pitanjem. Samo se isprsis i pocrveneo.

Džejsm Prat je zaboravio sve re- či koje su mu uz put padale na pa- met. Jednostavno, pred hladnim, plavim očima zagonetnog prolazni- ka mozak je prestao da mu funkcio- niše. Kakvo je to lice nosio taj stra- nac? Od kamena? Ili od leda?

— Mister — nakašljao se Prat — svi smo vam ovde veoma zahval- ni...

Birstat prekide šerifa u pola rečenice, videći Holidejev izraz lica. On rukom dotače Pratovo rame, lako ga odgurnuvši natrag.

— Biće mi čast da popijemo brendi, mister! — obratio mu se ozbiljnim glasom. — Pet minuta ranije ili kasnije, šta mari?

— Neki drugi put — odbi kockar.

Al Birstat uzdahnu.

— Nije bilo lako uzdržati se — čuo je zatim kockarev glas — i ne podići ono oružje!

Vraga! Pogađao mu je misli, iako se nisu poznavali niti pre toga progovorili reč. Sve je zaključio iz onih nekoliko paklenih minuta koji su protekli između njega i Jute Kolmena.

Birstat više nije insistirao.

— Ne volite društvo? — reče, više kao zaključak nego pitanje.

— Usamljenost je moja jedina vrлина — odgovori mu Džordžijanac i povuče uzde.

Šarac obiđe šerifa, podižući visoko glavu.

Ostali su bez reči.

Šerif Džejms Prat se pitao zbog čega nije u stanju da zadrži tog čoveka, da mu po zakonu postavi nekoliko pitanja radi jasnije slike događaja, da ga suoči sa ostalim svedocima i sve to lepo zapiše?

Odlazio je.

Nebo je gorelo oko užarenog sunca.

Holideju su još goreli obrazi od ruke Bača Kalagana. Zato je nastavio prema Klintonu, ostavljajući za sobom sve ostalo kao san.

*
* *

Sent Luis!

Leži na zapadnoj obali Misisipija, zapljusnut talasima velike reke kao nizom srebrnastih, neuhvatljivih ogrlica od pene.

Dimnjaci usidrenih brodova miruju u noći poput pušćanih cevi uvis okrenutih. Na onim većim, uz obalu, gore svetla. Iz brodskih kabina i prostratnih sala za zabavu, dopire muzika i žagor u kome se prepliću smeh, povici i zveket čaša.

Senke ljudi na ogradama smenjivale su se pri odsjaju na vodi. Ponoćni život je na obali zamirao, da bi se preselio na reku i tamo nesmetano produžio da prazni džepove i puni grla. Veliki ruleti i sale za poker mamile su najbogatije i najveštije.

Mostovi koji su spajali brodske palube i dokove, svaki čas su odjekivali od čizama gostiju koji su odlazili ili pristizali.

Bilo je blizu ponoći, kroz hrpe tamnosivih oblaka probijala se žuta kugla meseca kao otkinuti, zalutali fenjer iz lučkog predgrađa.

Sa broda „Tenesi” sišao je visok, elegantan čovek u dugom ogrtaču od crne svile.

Držao je u ruci svežanj novčanica i, činilo se, nesigurnim koracima prelazio preko klimavih dasaka prema doku. Kad se našao pod jačim svetlom, zaustavio se i počeo da broji dobitak. Bio je to „plen” dobitan na pokeru i iznosio je priličnu sumu. Da li zbog toga ili zbog

čašice više, njegove oči su u polusenci zacaklile od zadovoljstva.

U Sent Luisu znali su ga po večtini u kocki, u pesničenju i potezanju oružja.

Zvao se Vort Vitridž.

Bio je visok, svetloplave kose sa razdeljkom na levoj strani, krupnih jagodica i snažne brade. Pod bleđoplavim očima isticali su mu se nešto tamniji, kao senkom podvučeni podočnjaci. Imao je zdrave, bele zube i snažna ramena, sve u svemu bio je naoko džentlmen dostojan poštovanja.

Vitridž nije imao teškog posla osim da se kocka i da ponekad zaposli svoje ruke u nekom baru ili hotelu kao čuvar reda.

A, i to kada bi preuzimao na sebe, papreno bi naplatio. Međutim, njegove usluge su bile zaista na visokom nivou i vlasnici nisu žalili novac.

Ispod tamnog, dugog ogrtača, Vort Vitridž je te noći nosio elegantno večernje odelo sa visokom belom kragnom od kaučuka i riševima na rukavima. Cipele od sjajne, tanke kože bile su čudesno lake i pokretljive. Široke nogavice padale su preko njih i skoro dodirivale tle u hodu na potpeticama.

Bio je gologlav, malo razbarušen, orošen znojem, ali dobro raspoložen. Odzviždukao je kroz zube neku melodiju, skočio na dok i uputio se prema tesnim ulicama Sent Luisa, mračnom predgrađu gde su se svetiljke mogle izbrojati na prste.

Vort Vitridž nikad nije popio „ča-

šu više" da bi došao u situaciju da mu otupe refleksi i čula.

Ni te noći nije desilo ništa slično.

Ali, šum iza njegovih leđa opomenuo ga je da nije sam u mračnoj ulici.

Zaustavio se, i uhvatio je iza sebe korak više nekog skrivenog pratioca.

Onda je produžio dalje.

Dugi ogrtač obmotavao mu se okonogu i Vitridž je našao za najbolje da malo odglumi pijanca. Sapli-tao se i rukama hvatao za zidove.

Kad se dokopao prvo ugla, Vort Vitridž se naglo ispravio i oslušnuo.

Zaključio je da ga prate dvojica. Čuo im je lake, prigušene korake.

Mesec je tog časa zaronio u oblake i prekrrio Sent Luis prozračnom tamom.

Dva Kineza zastala su na uglu, zbunjena i neodlučna.

Obojica su imali crnu zalizanu kosu, ispupčene jagodice, tvrde, male četvrtaste vilice i približno iste godine.

Onaj viši nosio je kratak perčin, smotan u pletenicu i neku čojanu kapicu na vrhu glave sa kičankom po strani.

Drugi je bio gologlav, niži rastom, s koporanom uz vrat, u lakim cipelama od kivanog pruća koje su im utišavale korake i činili ih jedva čujnim.

Čovek koga su pratili kao da je u zemlju propao.

Sve dotle su ga prepoznavali po svetloplavoj kosi i dugom ogrtaču

koji se lelujaao za njim dok je po-
srtao ulicom.

Kinezi su se zgledali.

Čovek je iščezao, ali daleko nije
mogao da stigne.

Bio je tu negde, skriven.

Krenuli su opreznije, zgrčenih ša-
ka koje su umele munjevito da se
ispruže protivniku pod grlo ili me-
đu oči. Bili su to lučki radnici upoz-
nati sa veštinama svojih predaka
koje su obilato koristili u obraču-
nima ili u „poslovima“ za koje bi
im neko dobro platio.

Već su prošli drugi ugao zgrada
utonulih u ponoćni mir.

Onda ih je iza leđa presekao ja-
san, muški glas.

— Tražite li to mene, momci?

Odskočili su kao opareni i posta-
vili se za napad.

Čovek pred njima bio je za glavu
viši od njih, ali to im nije zadava-
lo brige. Umeli su oni da podele
udarce i vrhom stopala i ivicom
dlana čvrstom kao beton.

Vort Vitridž je zabacio krajeve
svog ogrtača i oni primetiše da je
nenaoružan.

Tada su ispružili ruke i krenuli
prema njemu.

Gologlavi Kinez je s ostrim po-
vikom fintirao nekoliko puta levom
gore-dole, ne bi li zbunio svoju žrt-
vur. Zatim je hitnuo svoj udarac
desnom na koju bi malo ko obra-
tio pažnju.

Vitridž nije bio mačji kašalj.

Kinezova ruka kao da je uletela
u klešta. Udarac je bio ublažen, a
potom otupljen. Pri tome je sevnuo

udarac po jagodicama i svetlaci su
grunuli na oči.

Drugi Kinez je izvadio nož.

Kao odgovor na to, Vitridž je
smotao oko leve podlaktice jedan
kraj svog ogrtača i napravio „štit“.

Bio je spreman za borbu. Čak je
izgledalo da ga to zabavlja. Prsti-
ma ih je vezao ksebi, prateći pokre-
te obojice napadača.

Kinez sa kapicom na glavi ispru-
žio je nogu i bacio se napred.

Vitridž se elegantnim pokretom
izmakao, istovremeno podižući umo-
tani kraj ogrtača prema nožu.

Učinio je to na vreme. Sečivo je
zaparalo tkaninu, ali do kože nije
doprlo.

Drugi napadač je hteo da iskoris-
ti gužvu i nanese odlučujući udarac
s leđa. Njegova šaka već je bila nad
Vitridžovim vratom kada se on pog-
nuo i žestokim udarcem lakta u
grudni koš parirao napad.

Onda je desnica opisala strahovit
luk i spustila se Kinez u čelo. Pao
je kao maljem pogođen!

Kinez sa perčinom je prebacio
nož iz desne u levu ruku.

Bila je to uobičajena varka, na
koju je Vitridž bio spreman.

Međutim, napadaču izgleda više
nije bilo do borbe prsa u prsa. Ba-
cio je nož u vazduh, dočekao mu
držku na dlan — i zamahnuo da
ga hltne prema neugodnom protiv-
niku.

To je već bilo previše i za dobro
raspoloženje s kojim je Vitridž dru-
govao cele te večeri. Nije imao na-
meru da sačeka hladno sečivo.

Samo je malo protresao desnu

ruku, i „deringer” je skliznuo niz rukav pravo u šaku.

Sledećeg trenutka držao ga je uperen u Kineza, sa pretećim izrazom lica.

Napadačeva ruka je zastala u vazduhu.

Istog časa, Vort Vitridž je osetio novo prisustvo kraj sebe. A odmah potom cev revolvera na svojim leđima.

— Ne okreći se! — opomenuo ga je oštar glas.

Vitridž se samo osmehnu i polako podiže ruke. Mali džepni kolt skliznu mu iz ruke i tupo zveknu o pločnik.

Kinez se podiže sa zemlje i strpa svoj nož pod široku košulju. Njegov partner tek je tada dolazio k sebi posle Vitridžovog udarca.

— Ti si Vort Vitridž? — pitao ga je glas, ne popuštajući u pritisku cevi.

— Kažu — odgovorio je ovaj.

— Jesi ili nisi? — oštrim glasom mu se obratio nepoznati.

Vitridž klimnu glavom.

Zatim pritisak iščeze i nečija ruka se ispruži u pravcu dvojice Kineza. Poletelo je desetak sitnijih novčanica koje oni dograbiše još u letu, pokloniše se nekoliko puta, a onda se odšuljaše u prvu pobočnu uličicu.

Vort Vitridž je smatrao da se može okrenuti.

— Vi ste mi potrebni — naglasio je čovek pred njim kad su se našli licem u lice.

Bilo je to nesimpatično, široko lice starijeg čoveka, preplavljeno

ožiljcima. Šešir natučen na čelo skrivao mu je u senci pogled. Levu ruku držao je ukruženo, uz telo, kao da je o rame obesio neki tuđ deo, a ne sopstveni. Ispod raskopčanog kaputa od tamnožutog štofa nazirao se opasač načičkan mecima i polovina futrole od oružja.

— Ne poznajem vas — osmehnu se Vitridž. — Zašto biste me tražili?

— Imam razloga — odgovori čovek. — A imam i novaca.

— To lepo zvuči — sleže ramenima Vitridž, ne želeći da oda svoju naklonost prema dolarima. — Čemu ovaj cirkus sa Kinezima?

— Hteo sam da proverim koliko vredite — uzvрати ovaj.

— Videli ste?

— Tačno onoliko koliko mi je potrebno. Ja sam Bač Kalagan, iz Klintona. O vama sam slušao od jednog prijatelja. Zvao se Nik Tajler...

— Bufalo Nik? Zar je ta hulja još u životu?

Kalagan stavi obe ruke u džep. Očito, bio je nestrpljiv da se što pre nagodi i krene natrag.

— Nik Tajler je zaista jak kao bufalo, možda je zbog toga i dobio to ime. Međutim, ispričao mi je da ga ste ga baš ovde, u Sent Luisu, propisno izlemali i napravili smešnim u nekom Bobijevom salunu...

— Sećam se toga — klimnu glavom Vitridž. — Posle tuče dosetio se da potegne oružje.

— I bio je razoružan dok je trepnuo. Sve mi je to poznato.

Vort Vitridž je posmatrao Kalaganovo lice i nije mu se dopadalo.

— Predite na stvar — podseti ga.

— O tome sam razmišljao — reče ovaj. — Jedan čovek mi je u Džeferson Sitiju obećao da će doći u Klinton da me ubije. Znam, pitate se zbog čega? Reći ću vam: udario sam mu dva dobra šamara, jer je razoružao i ranio moja tri čoveka...

Vitridž tiho zviznu kroz zube.

— Vruć neki momak — primeti, više za sebe.

— Detalji nisu važni — odbrusi Kalagan. — Želim da taj čovek nestane pre nego što stigne u Klinton. Ili bar pre nego se sretne sa mnom!

Vitridž je nekoliko časaka zurio u čoveka s ožiljcima.

— Nije teško izračunati da će on tamo stići pre vas — primetio je.

Kalagan klimnu glavom.

— Znam — reče. — Ipak će ga nešto uz put malo zadržati — isceri se zagonetno.

— Tako? — zamišljeno će Vitridž. — Trenutno zaista nemama posla, ali...

— Ali?

— Pre nego što prihvatim, hoću da znam o kome je reč?

Kalagan je podigao glavu i Vitridž tek tada opazi demonski sjaj u sagovornikovim očima.

— Zove se Holidej. Dok Holidej!

Vitridž se trže.

— Vi ste poludeli, čoveče! — nekontrolisano je zavikao, a zatim naglo spustio glas. — Zar ste njega našli da ošamarite?

— Ubio bih ga da se nije umešao šerif — zareža ovaj. — Duguje mi to! U Topeki, pre dve godine, varao me je na kartama i kad sam mu to rekao i hteo da ga naučim pameti sa svojim momcima, pucao je u lampe i zapalio salun. Petrolej mi se razlio po licu i unakazio ga. A on je uspeo da iščezne, ostavivši mi za uspomenu olovo u ruci.

Posle tih reči, on desnom šakom obuhvati mišicu leve ruke. Podiže i raširi prste. Ruka mlitavo pade niz bok.

— Mislio sam samo o tome da ga nađem i da mu se osvetim — dodao je.

— Ja znam da on nikad ne vara — javi se Vitridž.

— To nije vaš posao — planu Kalagan. — On je suviše jak za rančera kao što sam ja danas, pa i za moje momke. Znam sigurno da će doći po mene. Tražim da ga likvidirate!

— Ne svidate mi se — otvoreno mu dobaci Vitridž. — I ne mislim da ću umreti gladan ako vas odbijem.

— Koliko? — mirno ga zapita Kalagan.

Vitridž ga odmeri s očitim nezadovoljstvom.

— Mislite da ćete sve kupiti novcem? — upita.

— Ne izigravajte poštenjačinu. Koliko?

Vitridž je razmišljao samo dve sekunde.

— Dvadeset hiljada dolara, bez troškova — reče sa zadivljujućom

lakoćom. Bio je siguran da će to Kalagan odbiti.

— Lepa suma — rekao je ovaj.
— To dokazuje da vredite. Pristajem!

Vort Vitridž je savladao prvo iznenađenje.

— Obećavam da ću vas sačuvati — rekao je.

— Šta to znači?

— Tačno to što sam rekao: sačuvaću vas, ali nemam nameru da ubijem kockara, ako ne bude neophodno.

Kalagan se kolebao. No, kad se ubijanja bude ticalo, on će umeti da kupi još nekoliko koltova ako zatreba.

— Čini se da ga poznajete? — upita malo zatim.

— Slušao sam o njemu — sleže ramenima Vitridž. — Mislim da je pravi protivnik za mene. Biće mi uživanje da ga sprečim da ne isprlja ruke...

U mraku, Kalaganovo lice se preli crvenilom.

Vitridž to nije video, ali je osećao. Namerno mu je bacio uvredu u lice, kako bi ga postavio na svoje mesto. Ubuduće, bez zapovedničkog tona, uobraženi rančeru!

Izgleda da je i Kalagan to shvatio.

On izvadi svežanj novčanica i odbroja pet hiljada dolara. Pružio ih je Vitridžu kao akontaciju.

— Videćemo se u Klintonu — rekao je i okrenuo se da pođe.

— Otkud znate da ću doći? — zaustavi ga Vitridž. — Imam dosta novca da mogu da odustanem.

— Znam da nećete — dobaci Kalagan. — Radoznalost vam je velika mana. Ona vas vuče u ovaj posao više nego novac.

Vitridž se nasmeja, savijajući svežanj palcem i kažiprstom.

Bio je to jedan od najluđih susreta u njegovom životu.

I što je najčudnije, Kalagan je bio u pravu.

Zvuk imena Doka Holideja bio je za Vorta Vitridža neodoljivi magnet da se iskuša.

*
* *

Kada je napustio Trejl Siti, južno od Pauder Hila, bližilo se podne. Za čoveka iz Dordžije to je bilo vreme kada je obično ustajao posle dobrog sna, odmoran, ali ne manje oprezan ili nesmotren.

Nije mu se žurilo.

Dan je u zoru započeo vedro, ali kasnije su se navukli oblaci i jedino su udaljeni vrhovi Pet Brežuljaka blještali pod zracima sunca.

Kotlina kojom je prolazio zadržavala je i ono malo povetarca koji je nicao na vrhovima i lomatao se po stenju.

Dok Holidej nije slutio da nailazi na zasedu.

Možda bi u nju leteo potpuno nepripremljen da se u visu nije oglašila neka ptica i začuo lepet krilaca.

Tada je i Mig pod njim zatresao glavom.

Ispod oboda svog šešira, kockar

je preleteo pogledom po okolnom pejzažu.

S obe strane dizale su se šljunkovite padine, ispresecane gomilama stena. Iza svake je mogla da bude puška.

Bio je na nišanu...

*
* *

Klif Rasel, čovek od poverenja na „Ranču BK” u Klintonu, rastao se od svoga gazde u Kamboku s određenim zadatkom.

One večeri kada je Bač Kalagan napustio Džeferson Siti brodom „Ozark Kvin”, prethodno se sastao sa svojim nadzornikom u najgoroj jazbini Džefersona, „Slepi miš”. Nalazila se u predgrađu po imenu Kambok i nju je čak i šerif Dobson izbegavao da zalazi osim kad je morao.

Klif Rasel je poslao tri momka za Klinton, pošto im je lekar previo rane, a onda potražio Kalagana kod „Slepog miša”.

Gazda mu je u kratkim crtama izneo neke detalje suboka sa kockarom i cilj svog puta u Sent Luis.

— Tvoje je da ga nekako zadržiš, što više možeš — rekao mu je tom prilikom. — Ne upuštaj se u otvoren sukob sa njim, jer to nije čovek, već demon!

Kad je to mogao da kaže Bač Kalagan, onda je u to trebalo i verovati.

Samo, Klif Rasel nije bio kukavica.

— Mogu ja da obavim ono zbog

čega vi potežete čak u Sent Luis. — promeškoltio se u svojoj stolici. Bio bi najsrećniji da mu je Kalagan poverio jedan takav zadatak.

— Ne — odlučno je odbio ovaj. — Ti si mi potreban na ranču. Ništa ne želim da rizikujem, opominjem te. Samo ga nekako spreči da ne stigne brzo...

Rasel je klimnuo glavom, što je bio znak da shvata.

Posle toga, Kalagan je ustao da krene. Zvono na pramcu broda „Ozark Kvin” najavilo je polazak u noćno putovanje prema ušću Misurija u Misisipi.

Bilo je to pre tri večeri.

Klif Rasel je obećao Kalaganu da će učiniti sve da oduži putovanje legendarnog strelca u Klinton.

Nije mu, međutim, otkrio želju da će ga ubiti ako mu se ukaže prilika.

Bio je gotov da sve učini za Kalagana.

Ni Holidejovo ime nije mu poremetilo spremnost da mu pripremi klopku i natera da se odrekne svog najavljenog dolaska u Klinton.

A razlog tome nalazio se na samom ranču „BK”.

Zvao se Suzi Kalagan...

Klif Rasel, potajno zaljubljen u rančerovu kćerku, nadao se da će vremenom zadobiti i njeno poverenje kao što je to uspeo kod njenog oca.

On je bio uporan čovek, zadovoljan samim sobom, pa je smatrao da to moraju biti i oni koji ga okružuju. Što se drugih momaka tiče, oni su ga slepo slušali.

Što se tiče Suzi, bilo je nešto drukčije.

On je za nju bio samo običan najamnik kod oca. Ništa više.

Ali Rasel nije odustajao.

Imao je dosta vremena da sačeka svoj trenutak.

Bilo mu dvadeset osam godina. Život i poslovi na ranču učinili su mu lice grubim, skoro bakarnotamnim od sunca i vetrova. Četiri godine jaše za Kalagana i u svemu mu je desna ruka. Odličan je nadzornik, vrstan jahač i revolveraš, majstor u salunskim tučama posle obaveznih pijanki na kraju kakvog dobro obavljenog posla, a umeo je da misli, što se ne bi moglo reći, za ostale ljude zaposlene na „Ranču BK”.

Visina mu nije bila problem kad se ticalo mišića: imao ih je u dovoljnim naslagama po telu. Bio je gorštačkog soja, s Apalači Planina koje su se spuštale u ravnice Kentakija, oko reke Kamberlend. Na Zapad je krenuo, ili bolje reći pobeo, kada mu je gorelo pod nogama posle jedne krvave tuče sa gradskim šerifom Denvila. Bio se spetljao sa njegovom ženom i otkriven u vrlo nezgodnom trenutku.

Klif Rasel nije imao posebnog razloga da žali za rodnim krajem.

Ostavio je samo oca pijanicu i možda bi i sam krenuo njegovim stopama da nije morao da beži. U potrazi za poslom nailazio je na razne poslodavce i naučio svačim pomalo da se bavi. Nigde nije ostajao dugo, najviše mesec ili dva.

Možda bi i kod Kalagana ostao

toliko vremena da se nije pojavila njegova kćerka Suzi.

Tada se zakleo da će biti njegova.

Tako je lutanjima došao kraj.

Rasel je još više naučio na tom ranču. Učio je brzo i sa voljom, zadobijao gazdino poverenje, uglavnom ćutao i izvršavao naređenja ne postavljajući pitanja. Nije se plašio ničega i kao senka je pratio Kalagana, nalazeći mu se pri ruci. Jednostavno, navikao ga je da bude pred njim na mali pokret prsta.

Takav je bio Klif Rasel.

Momak koji je znao da bude vrlo uporan i vrlo nezgodan.

Duboko usađene oči boje keste-
na bile su jedno obeležje pitomosti na licu. Sve ostalo, oštar nos, tanka stisnuta usta povijena nadole, koža zategnuta na jagodicama i vilica kao od četvrtastog betona činilo ga je đavolski opasnim i neugodnim.

Nosio je bledozelenu košulju i prsluk od šarene teleće kože. Obične pantalone od tankog platna obujmljivale su njegove snažne udove od struka do listova. Na nogama je imao čizme kratkih sara, s obavez-
nim mamuzama u srebrnastom pre-
mazu. Na desnom kuku teksaški kolt, kakav je nosio i Kalagan.

U Trejl Sitiju je sačekao kockara.

Kalagan ga je opisao u nekoliko poteza. Uostalom, Holidej je bio uočljiv i svojom odećom i svojim konjem. A pogotovu oružjem koje je nosio na bedrima.

Klif Rasel je stajao u senci trema kovačke radionice Truka Landapa, menjajući potkovicu svom vrancu.

Džordžijanac je ustao kasno, posle dubokog i okrepljujućeg sna. Sobe kod „Grand kafea” bile su okrenute brdima a ne ulici, pa je noćni vazduh ulazio kroz prozor kao anđeoski dodir na bleđi kockarev lik.

Trejl Siti nikad nije saznao ko je proveo noć u njegovom jedinom salunu-hotelu.

Džordžijanac se nije kockao, ni zadržavao u sali sa barom.

Jedino je sišao po bredni pre nego što se uputio da preuzme svog ždrepcu iz gradske štale. Njegov pozlaćeni džepni sat pokazao je tačno jedanaest časova kada se vinuo u sedlo.

Retki prolaznici na širokoj, prašnjavoj ulici zastali bi da ga bolje osmotre.

Ni kovač Truk Landap nije bio izuzetak.

Uspravio je svoja leđa, malo zgrčio lice dok je brisao znoj i čekićem pokazao u pravcu jahača na ulici.

— Da mi je znati šta ga dovede ovamo! — promrmľjao je.

Klif Rasel je naizgled bio ravnodušan.

— Poznajete ga? — upita preko ramena, ne ispuštajući iz vida kockara.

— Ne — odgovori kovač — nikad ga u životu nisam video! Ali... — tu je zavrteo glavom — dobro je što odlazi.

Rasel prvi put skrenu pogled prema kovaču garavog lica.

— Zašto?

— Takav čovek je nesreća gde god stigne — procedio je on. — Zna

te šta hoću da kažem? Privlači ljude, izaziva svojom pojavom... Znam takve! Nikad ne ostaju dugo u jednom mestu, nikad nisu imali prijatelja, nikome ne veruju...

Klif Rasel je ćutao. Kovač je verovatno imao pravo, ali on nije znao ono što je znao on: čovek koji je prošao bio je Dok Holidej!

Da je to znao, Truk Landap nikad ne bi izgovorio ovakve reči.

Nešto kasnije, nadzornik sa „Ranča BK” pojahao je vranca i krenuo tragom čoveka iz Džordžije...

Bilo je podne kada je iz kožne uvlake u sedlu skinuo pušku i potražio zaklon.

Sunce je na vrhu brežuljka pakleno zagrejavalo kamenje oko njega i kao usijano željezo pržilo kosu pod šeširom.

Klif Rasel je izračunao da ima svega desetak minuta prednosti pred Holidejem.

Morao je proći kroz udolinu. ispred njegovog nišana.

Jedan precizan hitac, i samo će lešinari posvedočiti o njegovom prisustvu. Niko više.

Bilo je tako jednostavno da mu se činilo nemogućim.

Ležao je oslonjen na laktovima i iščekivao.

Znoj mu se slivao iz kose, cedio preko lica i sastavľjao se negde pod bradom. Pod njim su i kapci otežali, te ih je s vremena na vreme otirao nadlanicom.

Posle čekanja koje se oteglo u nedogled, lagani hod konja delovao je na Klifa Rasela kao osveženje. Bio je to kraj neizvesnosti.

Holidej je dolazio.

Iznad njega, valjda zbog zvuka kopita, neka ptica je prhnula u nebo.

Rasel pognu glavu bliže tlu.

Jahač na šarcu izgleda ništa nije čuo. Kretao se dalje, sve dok ga nije zaklonilo stenje koje je štrčalo u podnožju, poput kljunova neke orlušine.

Rasel je ponovo spojio nišan puške sa mestom gde je trebalo da se pojavi kockar. Prst mu se zgrčio na obaraču. Nije mogao da promaši.

Ždrepcjeva glava uskoro izbi napred.

Rasel zaustavi dah i pritisnu kundak...

Nebesa!

Konj je bio bez jahača!

Šta se desilo?

Iskusni nadzornik brzo je shvatio da je njegovo prisustvo u stinama otkriveno.

Zaseda je propala.

Džordžijanac se verovatno već šunjao prema njemu. Bila bi ludost sedeti u tom stenovitom paklu i zverati okolo, trzajući se na svaki šum.

Klif Rasel odluči da napusti svoj položaj što pre može.

Skačući niz stenje i padinu, surlajući se na petama i nogavicama, uspeo je da se kroz retko rastinje probije do svog vranca.

Žurno je uskočio u sedlo i žestoko ga poterao napred.

Oblak prašine za trenutak je zalbledeo, a onda nestao zajedno sa jahačem.

*
* *

Sa sumrakom, u Mejn je stigao i kockar.

Dve milje od naselja kočija „Farrel ekspresa” protutnjala je pored njega i zasula ga prašinom.

Kad je stigao na glavnu ulicu, putnici su već bili iskrcani pred „Eldorado” salunom, jedinom u mestu koji je mogao strancima da osim pića i večere pruži i ležaj.

Salun je bila daščara na dva sprata, sa velikim stepeništem spolja, koje se nastavljalo na široki balkon. Nekoliko konja nalazilo se pred ulazom, kraj grede za vezivanje. Samo jedan od njih bio je okupan znojem, ostali su mirno čekali i njuškali se.

Čudna tišina dočeka Džordžijanca unutra.

Odmah je video razlog: za jednim stolom, malo dalje od ulaza, neko se kockao.

Gomila radoznalaca okolo nemo je pratila igru.

Holidej se nađe oči u oči sa vlasnikom „Eldorado” saluna, košturljavim, reumatičnim Bretom Hjuzom, koga poker izgleda nije interesovao.

Primetio je kockara čim se pojavio i smesta mu se osmehnuo. Kao da ga je dugo čekao i najzad, sav srećan, uspeo da ga sačeka i ponudi usluge.

Naklonio se dva puta, mereći ispod oka pridošlicu, preko tankih, blještavih okvira svojih naočara. Bila je to hrpa mesa i kostiju koju bi iole snažniji momak mogao jednom rukom da podigne i protrese, očekujući da zazveči.

Imao je uzano lice, upale obraze

i nešto istureniju bradu, šiljast nos i kožu kao vosak. Delovao je jedno ali ne i blesavo.

— Sobu? — upitao je kreštavim glasom, svestan da pogađa kockareve misli.

Holidej klimnu glavom.

Nije mu se dopadala pojava iza šanka. Nešto je u njemu bilo ljigavo i zloslutno, a nadasve podmuklo.

— Imam odgovarajuću sobu za vas — rekao je i okrenuo se prema tabli sa ključevima. — Svideće vam se. Nešto izuzetno!

Odjednom je zastao, pucnuo prsima i vratio pogled sa table na gosta.

— Zaboravio sam — rekao je — ključ nije ovde. Otvoreno je.

— Samo ona?

Hjuz se nasmeši, lomeći zglavke na šakama.

— Mislim da je trebalo da se počisti i uredi. Samo vi izvolite gore. Broj jedan.

Ali kockar se ne pomeri na njegov poziv.

— Dajte mi neku drugu, meni je svejedno.

Hjuz podiže ruke uplašeno.

— Ni govora! — kriknuo je. — Ovo je soba za vas. To ostavljam džentlmenima, koji, istina rećko, ali ponekad svrate u ovaj čumez!

Holidej okrznu ledenim pogledom mršavka za šankom.

— Rekao sam da mi je svejedno — reče. — Evo, tamo vidim ključ od broj tri.

— Ali to nije isto, uveravam vas. Osećajte se kao kod svoje kuće...

— Ja se tako osećam i kad spavam sa sedlom pod glavom. Dajte mi broj tri.

Krčmarevo lice se zateže a onda brada zadrhta.

— Zauzeta je! — iznenada reče i ispravi se.

Umesto iznenađenja, kockarevo lice se ispuni podrugljivošću.

— Izgleda da su sve zauzete? — upita.

— Kako hoćete! — tvrdoglavo se hvatao Bret Hjuz za svoje principe. — Soba jedan je slobodna... a druge ne. I ne mislite da u Mejnu ima još saluna sa prenoćištem.

Rekavši to, on zgrabi krpu i počeo nervozno da briše ploču bara.

Čikljava svetlost sa svetiljki još više je krčmarevu kožu činila voštanim i sablasnijom. Malo dalje, okupljeni oko pokeraškog stola, ljudi nisu obraćali pažnju na novog gosta i razgovor za šankom.

Vozač kočije žurno je trpao u usta poslednje ostatke večere i sve to zalivao jeftinim viskijem.

Mejn je bio malo, usputno svratište između Trejl Sitija i Klintonu. Razlika je bila jedino u tome što je do Klintonu bilo bar tri puta više jahanja nego do Trejl Sitija. Ovde su ljudi uzimali duvan, hranu za put, municiju, vodu, jer su predeli prema Klintonu postajali sve neugodniji, a klima sve surovija. Od Mejna su prestale da pred očima „pucaju“ ravnice pritisnute zelenilom. Dalazila su brda, peščani pustinjaški pejzaži — da bi posle te iznenadne smene opet zablistali prerija i zeleni bregovi uz reku Šendon.

Kompanija „Farel ekspres“ imala

je liniju za Klinton dva puta nedeljno.

Kočije bi pnoćile u Mejnu i ujutru nastavile put dobro snabdevene i sa svežim konjima. Dva vozača smenjivala bi se na gornjem sedištu koje je bilo tako preuređeno da su nad glavama imali pravu nastrešnicu od platna. Pod njom su mogli da budu zaklonjeni od sunca tokom vožnje.

Laki žamor prostrujao je gomilom oko kockarskog stola. Neko je, verovatno, odigrao dobar potez i pokupio novca.

— Hoćete ili ne? — čuo se krčmarev kreštavi glas.

— Ako mislite na piće, dajte mi jedan brendi.

— Nisam mislio na to...

— Ali ja jesam.

Kockarev metalan glas brzo je eliminisao krčmarevu drskost.

Strančeve oči odjednom su ga pogodile kao hladno sečivo noža.

— Kako hoćete... — progundao je i okrenuo se prema bocama na polici.

Holidej ispi samo jedan gutljaj.

— Da li je neko dojahao nedavno? — upitao je Džordžijanac.

Bret Hjuz se приметно trgao.

— Dojahao? — ponovio je pitanje, kao da se priseća. — Ne znam, možda jeste... Zašto?

— Pitam samo.

Krčmar je nastavio da briše ploču. Kockarevo prisustvo počelo je da mu smeta i da ga plaši. Od nje ga se širila čudna, demonska hladnoća kojoj se nije nadao u početku.

Izgledalo je da više nema volje

da insistira na sobi broj jedan. Izbegavao je da se sukobi sa Džordžijančevim pogledom i stalno je dirivao okvir svojih naočara, iako su mu stajale sasvim na mestu.

— Šta je sa sobom broj jedan? — prenu ga kockarev glas.

Bret Hjuz ga je pogledao, praveći se da ne razume.

Holidej ispi svoje piće i odgurnu čašu od sebe. Istovremeno, bacio je novčić na šank i njegov zvuk činio se krčmaru kao udarac u veliko zvon.

Zatim je krenuo prema stepeništu.

Bret Hjuz ga je nemo pratio pogledom, orošen znojem. Stranac kao da je koraćao u smrt.

Brzo je pogledao prema kockarskom stolu. Tamo je ponovo došlo do žagora, neko je dobijao u velikim količinama. Vozač kočije za Klinton završio je sa večerom i spremao se da pođe na počinak. Rano ujutro trebalo je da vozi dalje.

Bret Hjuz je napregnuto osluškivao.

Gore, Dok Holidej je stajao pred ulazom u sobu broj jedan. Njegova senka pala je na stara, istrošena vrata s oguljenim ragastovom.

On levom rukom pritisnu bravu.

Krčmar je bio u pravu: soba je bila otvorena.

On naglo udari čizmom po sredini i baci se unutra...

Učinio je to u poslednjem času!

Iz tame sobe, kao gromovi prućeni narandžastim munjama, revolverski hici su prohujali tačno prema mestu gde je trebalo da se nalazi Džordžijančeva glava.

Žestoka paljba trajala je vrlo kratko.

Nepoznati je užurbano izručio svoj smrtonosni olovni tovar na vrata, i shvatio je da se uludo ispucao tek kada je sa poda izbio uzvratni pucaj.

Kockar je u padu izvukao svoj „linkoln” sa desnog kuka i uputio zrno prema plamenim jezičcima iz ugla.

Napadač je bio vrlo vešt i vrlo pokretljiv.

Znao je da gubi i nije čekao da postane dovoljno vidljiva meta za strelca kakav je bio Holidej.

Senka čoveka proletela je kroz sobu prema prozoru.

Telo je udarilo o staklo i drvene prečage, prolomilo ih i zajedno sa ostacima sletelo na zemlju, sa sprata.

Bio je to opasan skok u noć.

Holidej se kao mačka podiže na noge i pritrča prozoru.

Bilo je kasno.

Čovek je nestao za uglom, ostavivši na podu nekoliko kapi krvi.

Holidej znači, nije promašio. Napadač je bio ranjen, verovatno lakše, i uspeo je da izmakne ispred kockarevih koltova.

Ko je to mogao biti?

U podne je primetio odsjaj puščane cevi na brežuljku pred Mejn-
nom, sada ga je u sobi ponovo čekala smrt.

Barutni dim napunio je prostoriju, a onda lagano počeo da se razvlači prema otvorenim vratima i prozoru.

U salunu „Eldorado” igra je bila prekinuta i zavladala je tišina.

Bret Hjuz je smogao snage da se dovuče do podnožja stepeništa. Svojom dugom, mršavom rukom uhvatio se za ogradu i zajedno s ostalima čekao da se na vrhu pojavi neko lice.

Daske su zaškripale pod nečijim nogama.

Hjuzovo lice obli znoj kada prepozna svog novog gosta. Izgledalo je da samo u njega zuri.

Hteo je da se povuče neprimetno na svoje mesto, ali ga kockarev glas prikova kao koplje.

— Stanil!

Bret Hjuz zadrhta.

Holidejev „linkoln” mu se još dimio u ruci. Držao ga je oboren prema podu. Sjaj niklovane cevi delovao je hipnotički na podmuklog krčmara.

A kada je Džordžijanac podigao ruku s oružjem, uperivši cev prema njemu, Hjuzu poklečnuše kolena.

Međutim, kockar obrte kolt oko kažiprsta i zadivljujućom brzinom ga smesti u futrolu.

Našao se kraj Hjuza još dok se ovaj nalazio u šoku.

— Namerno si me poslao u tu sobu, burazeru? — upitao ga je, nadnevši nad njim svoje telo.

Bret Hjuz uvuče glavu u ramena. Namestio je naočare i pokušao da odglumi iznenađenje.

— Ne znam... o čemu pričate, stranče...?

— Ne poriči! Ko je bio tamo?

— Ja... ne znam...

Holidej spusti ruku prema opasaču.

— Neću dva puta da pitam —

opomeni ga hladno. — Ko se nalazio tamo?

— Ne znam — očajnički se branio Hjuž — ne poznajem ga!

— Znao si da će me ubiti?

— Ne... Rekao je... Rekao je da ste poznanici i da želi da vas iznenadi... Tako je kazao!

Holidejeve oči se sklopiše za trenutak, sa beskrajnom podrugljivošću.

— Koliko ti je platio? — upita odmah.

Bret Hjuž se osvrnu oko sebe.

U njegovom salunu nije bilo posetioca koji nije jasno čuo svaku izgovorenu reč. Nadao se da će mu priteći u pomoć, ali niko nije pokazao preveliku želju za tim.

— Kako je izgledao? — neumoljivo je nastavio kockar da ga ispituje.

Bret Hjuž se preznojavao kao u paklu.

— Bio je... bio je visok, lice kao u Indijanca. Vrlo je snažan. Nosi revolver nisko, ali pre liči na stočara nego na nekog...

Zatim je ućutao.

— Košulja?

— Zelenkasta... — promrmljao je Hjuž.

— Još nešto?

— Šareni, kožni prsluk... i ma-
muze. Srebrne.

— Lepo si to upamtio — reče kockar. Ličilo je na pohvalu, da nije rečeno sa vidljivom ironijom.

Iz gomile okupljene oko pokeraškog stola, izdvojilo se dežmekast, ali stabilan pedesetogodišnjak pot-

puno sede kose. Imao je uočljivo veliki stomak preko koga se držao opasač zakopčan na poslednjoj rupici. Imao je izborano lice, smežurana usta, velike uši i zvezdu na košulji!

Bret Hjuž ga ugleda i silno odakšanje mu se ukaza na licu.

— Sve sam čuo — dubokim glasom se oglasi predstavnik zakona u Mejnu.

Iz džepa košulje virio je krajičak pozamašnog svežnja novca. Činilo se da je šerif te večeri imao dobre karte i vraški ludu sreću.

Sada mu je pucnjava poremetila igru. Nije imao kud, morao je da za trenutak napusti svoju dobro podgrejanu stolicu i da pokaže koliko svima njima znači.

— Taj momak... — okrenuo se prema kockaru — je li u sobi? Je li mrtav?

— Ni jedno ni drugo — odgovorio je kockar, iskreno iznenađen zakasnelom pojavom zakona u salunu.

— Onda je u redu — klimnu glavom šerif, zadenuvši palčeve za kaiš.

— I sa njim je u redu? — upita Holidej, pokazujući glavom prema Hjužu.

— Zašto ne bi bilo? Bret je dobar građanin Mejna, a vi... vi ste samo stranac.

Džordžijanac izvadi iz tabakere jednu svoju mirišljivu „virdžiniju“ i zapali je. Sve oči bile su uprte u njega i to nije mnogo laskalo čuvaru zakona.

— Ko ste vi, mister? — upitao je nešto oštrijim tonom.

— Prolaznik — odvrati ovaj, premestivši cigaretu sa jednog kraja usta na drugi. — Ili se to ne sme biti u vašem Mejnu?

— Ne volim jezik kojim se služite — namršti se šerif i izbací grudni koš koliko je mogao više napred. — Optužujete li nekoga ovde? Breta?

— To je vaš posao — primeti Dok.

Šerif napući usne kao da razmišlja da li da stranca udostoji još nekog odgovora ili da se jednostavno okrene i vrati igri.

— Nema mrtvih, nema dokaza protiv Breta — rekao je malo zatim. — Ovo što je govorio, liči mi na iznuđeno priznanje. Baš tako. Vaši revolveri bili su ga na smrt zaplašili i on je pričao ono što ste vi hteli.

— A čovek u sobi?

Šerif sleže ramenima.

— Rekli ste da ga nema — reče.

— Tu je stavljena tačka. Možete ostati, a možete i otići.

Za to vreme, Hjuze je ustrčao uz stepenice prema sobi i sad se istom brzinom vraćao natrag.

— Tamo je razbijen prozor — zavapio je, podigavši obe ruke uvis.

— Ko će to da plati?

Šerif pokaza prstom na kockara.

— On — reče.

— Ili vi — dobaci mu Džordžijanac — imali ste sreće večeras na kartama.

— To nije sreća — isceri se samo-

uvereno čuvar zakona — već igra. Poker nije za svakog.

Holidej klimnu glavom.

— Da sam na mestu ovih ljudi — reče on polako — nikako se ne bih usudio da pobedim šerifa...

Šerifovo lice se zateže. Oči su mu opasno sevnule.

— Izazivate me? — upita polako.

— Ličite mi na pravog kockara.

— I vi to tvrdite za sebe.

Rekavši to, on mirno izvuče iz unutrašnjeg džepa svežanj krupnih novčanica. Bio je to mamac koji je šerif Mejna odmah progutao.

— Hoćete igru, a? — upitao ga je.

— Sve ovo — pokaza Holidej na novac — za vašu zvezdu.

— Zvezdu?

Bila je to najčudovišnja ponuda koju su ljudi u Mejnu čuli.

— Zašto će vam moja zvezda? — pitao je šerif sumnjičavim glasom.

— Neću je odneti sobom, šerife — odvratio je Dok — samo da bude moje vlasništvo pola minuta!

Ljudi su se zgledali.

Znali su, uostalom, da će njihov šerif, Metju Rep, i na to pristati. Jer, u kockarevim rukama bilo je zaista mnogo novaca. Pravo bogatstvo koje je neodoljivo privlačilo ljude zanesene starom igrom.

— Je li to... čist novac? — upita šerif Rep.

Preko Holidejevog lica prelete senka. Bio je to zaista neljubazan gest čuvara zakona, međutim, čovek iz Džordžije nije lako gubio nerve.

— Ako mislite da je pošteno za-

rađen, jeste — umirio ga je on. — Sve su to dale budale koje su se dale da igraju za moj sto.

Rep samo zabaci glavu.

— Videćemo — reče. — Ja nisam takva budala, mister. Niti imam nameru da to budem.

Kockar se podrugljivo nakloni, ali šerif ne opazi ironiju u uglovima njegovih ledenoplavih očiju.

Metju Rep je zaboravio na malo-predašnji incident u „Eldorado” salunu. Nije mu uopšte padalo na pamet da ispituje zbog čega neko nekoga čeka s oružjem u sobi, niti zbog čega je vlasnik saluna primio novac da stranca namami baš u tu sobu, iako je bilo drugih.

Bila je to očigledna namešteljka, čak je i Hjuž glasno pred svima priznao, no, Metju Rep se zadovoljio činjenicom da nema mrtvih i pratio se dobitkom u pokeru nepodnošljivo glupo.

Verovatno je kod Breta Hjuza imao neograničen kredit, a zažmurio bi počesto na neku svinjariju, ako bi se desila u toj jazbini.

— Samo jednu ili tri igre, šerife? — upita kockar, sedajući na rasklimatanu stolicu.

Rep se za časak zamislio.

— Tri — reče, za svaki slučaj.

Holidej klimnu glavom.

Karte su pale na sto.

Svi su bili oko njih. Dobra polovina nalazila se na šerifovoj strani, druga se nadosila nad kockara.

Po nekom nepisanom zakonu, kibiceri su bili „osuđeni” da čute za vreme igre. Svoja iznenađenja ili

uzdahe mogli su da ispolje na kraju završnog kruga.

I zaista, svi su ćutali.

Osim jednoga, iza Holidejevih leđa, koji se povremeno nakašljavao.

Kockar na to nije obratio pažnju.

I začudo, izgubio je prvu partiju. U stvari, nije se mnogo ni založio. Hteo je da vidi kakav je šerif igrač, da mu malo ovom lakom pobedom „zamaže” oči, a onda da ga nauči pameti.

Na sredini stola stajala je gomila Džordžijančevih dolara i žuta, metalna zvezda čuvara zakona u Mejnu.

Kibicer iza leđa ponovo je počeo da kašlje, u kratkim razmacima.

Džordžijanac se pravio da ništa ne primećuje. Kada je zatražio jednu kartu nije je odmah podigao. Priključio ju je ostalima i položio pred sebe.

Šerif je trebalo da se odluči koliko će karata za sebe.

Izgledalo je da razmišlja duže nego što je uobičajeno.

Kako je oklevanje postalo napadno dugo, odlučio se za dve.

I izgubio!

Bilo je primetno njegovo crvenilo. Rezultat je bio nerešen i sad je treća partija trebalo da odluči čija će ruka da posegne za dobitkom na sredini stola.

Džordžijanac je promešao karte u svom stilu: prvo ih je „ubacivao” po jednu sa strane, palčevima, a onda ih bacio uvis i u letu slagao u špil.

Šerif Metju Rep bio je zbunjen.

Ostali su zurili u kockareve ruke kao u čudo!

Malo zatim, Holidej je stavio karte pred Repa da ih preseče.

— Ne pokušavajte sa trikovima — opomenu ga šerif.

— Zar ste primetili nešto?

— Ne, ali...

— Ako primetite, slobodno pucajte u mene — mirno ga posavetova kockar.

Šerif nije odgovorio ništa.

Pre nego što je počeo da deli, Holidej polako izvuče iz pozlaćene tabakere jednu svoju mirišljivu cigaru i stavi je u usta.

Onda se naglo pridiže i prisloni niklovanu cev svoga „linkolna“ kauboju iza sebe.

Bio je to pokret koji je sve iznenadio!

Najpre zbog brzine kojom je izveden: i ustajanje i povlačenje revolvera, sve se slilo u jedan tren.

A zatim, cev u običnog kibicera, čemu je trebalo da posluži?

Čovek je zatreptao i malo se trgao.

— Šta to znači? — upitao je.

Bio je visok, snažan momak, preplanulog lica i crvenkaste brade, negovane i sečene brijaćem po ivicama.

— Iskašlji sve što imaš, burazeru — obrati mu se Holidej metalnim glasom — jer ne želim da me zaraziš.

Kauboj je gledao u Holideja kao da ne razume.

— O čemu pričate? — upitao je uvređenim glasom.

— Pređi na drugu stranu pa ćeš sâm doći do odgovora.

Metju Rep kao da nije imao želju da se meša. Pravio se da je začuđen kao i svi ostali.

Kockarev kolt nađe se ponovo za opasačem mađioničarskom brzinom.

— Ne znam koliko treba da kašlješ za keca ili damu, ali ja sam slab računđija. Kreni do svog šerifa pa se iskašluj nad njim...

Rep pozelene od besa.

— Hoćete da kažete da je Bul govorio meni...

— To ste vi sad rekli, šerife — sede Holidej ponovo na svoje mesto, dok je kauboj zaobilazio sto, s neskrivenim antipatijama prema u crno odevenom strancu. — Ako je sve ovo moja zabuna, onda možemo da nastavimo igru.

— Možda predorečate poraz? — podsmehnu mu se Rep.

— Moj poraz je samo smrt, šerife — odgovori kockar. — I to ako mi dođe u vidu neke propalice ili bitange.

Ali šerif ga nije slušao.

— Ostaviću vam nekoliko dolara da spavate i pojedete nešto — rekao je, nesvestan težine svojih reči.

— Hvala — uzvрати mirno Holidej.

Zatim se sve utišalo.

Bio je to tajac u kome je šum karata ličio na zavijanje vetra!

Holidejevo lice kao od kamena isklesano nije pokazivalo ništa dok je dobijao svoje karte.

Na Repovom ruku čitalo je beskrajno zadovoljstvo.

Bio je siguran u sebe.

Čak nije zatražio nijednu više iz špila.

Holidej mirno uze za sebe dve.

Onda je pogledao u Repa savršeno nezainteresovano.

Šerif je položio svoje karte i istovremeno posegao za novcem.

Imao je zaista dobre, četiri kralja!

Ali, pre nego što je stigao da pokupi dobitak, kockar poklopi rukom njegovu šaku.

Metju Rep preblede.

— Zar nećete da pogledate moje karte? — zapita.

— Zar bi vredelo? — procedi ovaj, sad već manje siguran u sebe.

Holidej okrenu.

Neverovatno, uzviknuli su okolo. To se retko dešava u pokeru, ali eto desilo se baš sada.

Džordžijanac je imao kare kečeval!

Metju Rep oseti kako ga srce izdaje.

Niko nije mogao da kaže ni slovo u šerifovu odbranu. Njegovi najodaniji prijatelji i ulizice nisu kod stranca primetili ni najmanji sumnjiv pokret. Igrao je sve vreme s obe ruke na stolu, svesta da ga prate.

— Nebesa! — promumlao je Metju Rep sa neopisivom tugom na licu.

Holidej uze njegovu značku i odmeri je na dlanu.

Zatim polako ustade i izdvoji se od gomile.

Ni šerif nije mogao da odoli radoznalosti. Gledao je u Džordžijanca za trenutak zaboravljajući na svoj jad. Šta je hteo sa zvezdom? Rekao

je da će je zadržati možda minut i da će mu je vratiti.

Krčmar Bret Hjuž kao da je „namirisao” neku nevolju i pognuo je glavu prema šanku.

Holidej se uputi prema njemu.

Hjuž ga je posmatrao preko naočara kao sopstvenu smrt.

Čak nije smogao snage da pozove šerifa u pomoć.

— Sad mi dajte sobu broj tri — obrati mu se mirno Holidej.

Hjuž odahnu.

Uslužio ga je brzinom koja se graničila sa smešnim. Ali umesto zahvalnosti za brzu uslugu, kockar mu uputi nemilosrdni hladan pogled.

Onda odbaci značku uvis...

Tišina je sve vreme ispunjavala „Eldorado”.

Sada su je presekli pucnji!

Čovek iz Džordžije je munjevito istrgao svoje „linkolne” iz pojasa i okrenuo cevi prema tavanici.

Plameni jezičci, njih ukupno dva, suknuli su prateći let metalne šerifske značke, dva puta je vratili natrag, ukoso, da bi se najзад skotrljala skoro do samog kockarskog stola...

Sve su oči pale na žučkasti, metalni odsjaj na podu.

Jedan od gostiju se saže i podiže...

Prokletstvo!

Bila je probušena na dva mesta!

Šerif Metju Rep nije umeo da nađe prave reči za ovaj potez. Istina, izgubio je značku u pokeru, sa tim

da je vratio. Ali kako ju je vratio? Probušenu, neupotrebljivu...

Počeo se po potiljku, kiselo osmehnut.

Ipak mu je vratio, morao je da prizna u sebi.

Bio je to kockarev odgovor na njegovu ležernost povodom događaja u sobi broj jedan. I mala pouka u vezi hvalisanja za vreme igre.

Sve je to on shvatio odlično, ali je oćutao pravi smisao pred drugim.

Njegovi sugrađani nisu navikli da ga vide ovako mirnog.

Na kraju krajeva, stranac se drznuo da povredi zakon. A metalna zvezda bila je simbol zakona ne samo u Mejnu. Zar će ga Rep pustiti tako olako?

Svi su ga posmatrali u iščekivanju. Pa i Holidej.

Ali, Metju Rep nije imao nameru da se nadmudruje sa strelcem i kockarom ovakvog kalibra.

U dubini duše osetio je da će izgubiti svaku igru ako nastavi da oko sebe širi svoje famozno pravo zakona.

Uostalom, prvo je izgubio zvezdu na pokeru!

A onda, bio je to sada običan komad metala sa dve rupe u sredini.

Šerif Mejna podiže svoj isturen stomak ispod stola i uperi prst u kockara.

— Bez obzira na sve ovo — dobio je ostrim glasom, želeći vikom da pokrije trenutak svoje nedoumice — ja sam ovde zakon. Prvo što zahtevam od vas je da kažete svoje ime. Kao prvo!

Džordžijanac se pokrenu prema stepeništu. Lice mu se dopola nalazilo u senci. Bio je usamljen na svojoj strani, svi drugi nalazili su oko šerifa.

— Zovem se Holidej — odgovorio je polako. — Dok Holidej!

Tajac koji je nastao ličio je na opelo.

— Šta drugo želite da saznate? — dodade.

I počeo da se penje.

Gledali su za njim otvorenih usta.

Slava ukletog kockara obišla je davno tok Misurija, ali u Mejnu ga nikada nisu videli od krvi i mesa.

Bio je među njima kao priča, legenda.

A sada je odjednom postao stvarnost!

Na vrhu stepeništa kockar je zastao i pridržao se rukom za ogradu. Naglo se zakašljao i skoro pokleknuo.

Onda je i to prestalo; uspravio se i nastavio put sve dok nije iščezao u polutami.

Šerif Metju Rep je odjednom shvatio s kime se kockao: sa pokerskom ajkulom. Skoro da je likovao. Izgubiti od tako paklenog igrača nije bila sramota.

— Neka me obese — progundao je ponovo sedajući na stolicu — šta taj đavo trži u Mejnu?

— Đavo traži đavola — dobio je kauboj Reks Bul, koji je kašljanjem davao šerifu znake o Džordžijančevim kartama. Ne dajem ni pet para na te cirkuzanske veštine!

Metju Rep dohvati svoju zvezdu i okrenu je među prstima.

— Ovo baš ne liči na veštinu — primeti.

— Slučajno! — odbrusi kauboj, dižući ramena. — Meni on ne bi ostao dužan kad bi mi izbušio zvezdu...

Rep pocrvene.

— Nešto si naumio, momče? — upitao ga je pretećim glasom.

Reks Bul se naže prema šerifu.

— Ostario si, Repe — obratio mu se tihim, ali ozbiljnim glasom. — Ovim si samo izgubio ugled...

— Ali sačuvao glavu — uzvрати mu šerif istim tonom, a onda se izmače i prilepi mu šamar. Reks Bul se ispravi kao oprugom izbačen, hvatajući se šakom za obraz.

Rep takođe ustade, lenjih pokreta.

— Sledeće reči mogu te odvesti u zatvor, Bule! — dobacio mu je. — A ako misliš da nešto vrediš, zvezda nije na meni. Poteži!

Kauboj sa crvenom bradicom očigledno se nije nadao ni šamaru ni ovako žestokoj Repovoj reakciji.

U početku tih, kasnije salunom provali spontan smeh. Ljudi su ponovo uvideli da je Rep ostao onaj stari, pomalo lenji, ali nikako izlapeli čuvar zakona.

Reks Bul se izgubio iz „Eldorada” kao prebijen pas.

Noć se uveliko sklapala nad gradićem, proketo topla pred kišu.

*
* *

Kočija za Klinton „Farel ekspresa” primila je jednog putnika na

samom drumu između Big Gelča i Pet Brežuljaka.

Bio je to Klif Rasel.

Bio je ranjen u ruku, a konj ga je izdao u nezgodno vreme. Počeo je da hramlje i tako ostavio gospodara da sačeka drugo prevozno sredstvo i suoči se sa neugodnim pitanjima povodom rane.

Sinoć kasno iskrao se iz Mejna i pošao na jugozapad.

Želja da ubije kockara i time dobije ogroman poen kod Bača Kalagana, a time i kod njegove kćerke Suzi, iznenada je splasnula.

Nije bio dorastao Holideju.

A ako je već tako, onda je kockad mogao da dođe u Klinton i smrssi konce Kalaganu. Najzad, zar je važno kako doći do Suzi?

Kad bude ostala bez oca, on će se naći sasvim blizu da joj pruži malo utehe i nežnih reči. Posle će sve ići svojim tokom.

Tako će biti najbolje.

Neka Holidej ubrza tu stvar. Neka se oboje nose u pakao, ako hoće!

Klif Rasel je nekako obrisao krv sa košulje, no ne potpuno.

Zrno mu je samo okrzlo mišicu, ali pocepalo tkaninu i namočilo jedan deo. Sada se to mesto skorelo na suncu i počelo da lepi za kožu.

Kloparanje točkova učinilo mu se kao najlepša muzika.

Oblak prašine na putu obraslo sa strane žbunovima tamariske i bufalo travom više mu nije izgledao pust i beskrajan.

Kočija „Farel ekspresa” nije običavala da uz put prima sumnjive, zalutale putnike.

Klif Rasel je sasvim odgovarao opisu neke bitange koji beži od po-
ternica. Bio je pokriven prašinom,
mamuze su mu zveckale pri hodu,
nisko pripasan kolt stalno se nji-
hao prema desnom dlanu.

Konj koji hramlje mogao je da
bude varka.

Kočijaš Virdžil Kremer je izme-
njao pogled sa svojim pratiocem i
kad je ovaj klimnuo glavom, za-
mahnuo bičem.

Imao je nameru da protutnji po-
red čoveka koji je podigao ruku u
znak zaustavljanja.

Međutim, podignuta ruka Klifa
Rasela ubrzo je bila popunjena tek-
saškim koltom. On nije imao name-
ru da propusti prevoz do Klintona.
Ni po koju cenu.

Ispao je hitac u vazduh i Vir-
džil Kremer nije stigao da ošine
zapregu.

Njegov pratilac je repetirao puš-
ku, spreman da uzvрати vatrom.

Samo, bio je već dovoljno blizu
Raselu da bi ovaj mogao sigurni-
jim hicem da mu izbiје oružje iz
ruku, iako su kola bila u pokretu.

Iznenadeni Kremer zategao je
uzde.

Njegov pratilac je ostao razoru-
žan. Sledeći metak mogao je da bu-
de upućen njemu.

Jedna glava sa dugom, talasas-
tom kosom boje zrelog žita, pojavi
se na prozorčetu. Mala kapica na
vrhu glave služila je za jadnu zaš-
titu od sunca, ali u zamenu za to
stajala je vrlo ljupko.

Klif Rasel otrese glavom, kao da
ne veruje svojim očima.

On hitro zaveza svog vranca za

prtljažnik pozadi i otvori vrata ko-
čije.

— Suzi Kalagan?! — uzviknuo je
i iskezio se.

Devojka nije bila oduševljena
ovim susretom i to je jasno pokazala.

Nasmešila se iz puke pristojnos-
ti i zavalila na svoje sedište.

— Kako ste, Klife? — rekla je.

On dotače prstom obod svog še-
šira i smesti se preko nečijih nogu
u suprotni ugao. Nije skidao pog-
led sa rančerove kćerke.

Bio je to zaista iznenađni susret.
Iz njegovih udova začas je iščilio
sav umor. Ni ranu više nije ose-
ćao, sve dok je Suzi nije primeti-
la.

— Neka nevolja? — upitala je,
dosta mirno. — Niste valjda ubili
kočijaša što nije hteo da stane?

— Malo je trebalo — progundala
on i obrisa usta nadlanicom.

Kočija krete dalje.

Zatekao je tri putnika.

Suzi je bila jedina dama unutra.
Vitka a obla, devojka raskošne kose
i blistavoplavih očiju umela je da
i na paklenoj vrućini ranog popod-
neva ostane lepa i dražesna.

Jedva ako je napunila dvadeset
godina. Nije ničim podsećala na oca
ni likom ni karakterom. To joj je
i Kalagan jednom prebacio. „Do
đavola”, rekao je, „trpeljiva si i
mirna kao tvoja pokojna majka.
Bio sam željan da jednom vikne na
mene ili da mi protivureči! A ona
je samo ćutala i smešila se. U to-
me je zaista bila jača od svih...”

Nosila je jednostavnu belu halji-
nu sa riševima, nešto šireg izreza

na ramenima. Mali suncobran i tašnica jedva veća od njene pesnice nalazili su se u devojčinom krilu i lako podrhtavali pri truckanju kola.

Do nje je sedeo starac kože kao pergament.

Sve osim očiju na njemu slutilo je na skorbu smrt. Jedva se držao uspravan, poluotvorene oči borile su se sa snom, čvornovate šake grčevito su stezale ivicu kočije kako ne bi poleteo na drugu stranu.

Imao je na glavi neki smešan šešir sa probušanim dnom, uspomenu iz građanskog rata od koje se nije odvajao ni u snu.

Zvao se Džon Drajver i proveo je dugi niz godina na „Ranču BK”.

Klif Rasel nije imao velikog razloga da pozdravi Drajvera, međutim, dosetio se da je on verovatno devojčino društvo na putu, pa je napravio izuzetak da mu se osmehne.

— Šta radiš, Džone? — upitao je reda radi.

— Umrla je Karolina — umesto starca odgovori Suzi. — Išla sam na sahranu u Big Gelč.

— Sami? — čudio se Rasel.

— Nisam sama, ujka Džon i ja — odgovorila je.

Rasel se podrugljivo isceri.

— Drajver? Kakva vam je on zaštita, Suzi?

Devojka pocrvene.

— Meni ne treba zaštita, Klife — odbrusila je. — Bolje gledajte svoja posla.

— To i činim — cerio se ovaj — gledam vas. Vi ste moj najlepši posao...

Ona okrete glavu. Starac se promeškolji na svom sedištu, posmatrajući Rasela tupim pogledom.

Treći putnik je sedeo u drugom uglu, zatvorenih očiju. Svoje duge noge ispružio je pod suprotno sedište i blaženo ćutao.

Bio je gologlav, svetloplave kose sa razdeljkom po strani. Po zategnutoj tkanini košulje na mišicama, uočavala se njegova snažna konstrukcija, a ništa manje opasno delovao je kolt na levom boku sa drškom okrenutom napred!

Čudan položaj oružja, sinulo je Raselu kroz mozak. Kako li ga izvlači?

Uz put, razmišljao je o Karolini i nije uspeo odmah da se seti o kome je reč i zašto je Suzi Kalagan potegla u Big Gelč da prisustvuje sahrani.

Onda se setio priča o vrsnoj domaćici na ranču, koja je samo neki mesec pre njegovog dolaska, bolesna i istrošena, otputovala u svoj rodni kraj da tamo umre.

Karolina je bila Drajverova žena i moglo bi se reći da se sa Suzi izuzetno lepo slagala i skoro je odgajila. Prošla je jedna godina, druga... a Karolina Drajver nije umirala. Ipak je bila prikovana za postelju. Kalagan joj je slao nešto novaca i ponekad poslao nekog svog čoveka da je obiđe. Džon Drajver je za četiri godine više bio u Big Gelču nego na ranču. Najzad se i on preselio tamo, uz ženu. Sada, kada je ostao sam, Bač Kalagan ga je pozvao sebi da nagovoru svoje kćerke. Mogao je još oko konja i štale da se bakće.

Klif Rasel je odmeravao Drajvera, bez trunke saosećaja.

— Tebi je potreban vazduh, Džone — oslovio ga je najzad

Starac potpuno otvori oči.

— Zagušljivo je... promućao je i sam.

Rasel klimnu glavom.

— Što ne prošetaj malo na krov?

— reče. — Tamo će ti biti ugodnije!

Suzi se prenu.

— Na krov? — namršti se. — Njemu je dobro i ovde! Zašto bi gutao prašinu gore?

— Zato što ja to predlažem — osili se Rasel.

— Što se to vas tiče? — dočeka ga ona. — Gledajte svoja posla!

— To već drugi put čujem — podiže Rasel obrve.

Pri tome je pomislio na opasnost koja je dolazila u obliku demon-skog kockara i već je otpisao rančera. Trebalo je još sada njegovoj mladoj nasljednici dati na znanje da može samo s njim da računa, ni sa kim više!

Jer, svakog drugog suparnika Rasel je mogao da ukloni za tili čas.

On skide šešir i počeo da lupka po košulji. Prašina se podiže i ispunila unutrašnjost kola. Ne mareći za devojčino nemo negodovanje, on ispruži svoje noge i zamalo se ne umeša u njene.

Suzi se skupi na sedištu.

— Ne sećam se — rekla je — da imate hrabrosti da se na ranču tako ponašate! Uklonite čizme!

Ali on se cerio.

— Ne dopada vam se njihov smrad, zar ne? — upitao je. — Mi-

slite da sam običan kravar? Kauboj sa sedlom? Budaia? Najamnik?

Ona ga pogleda pravo u oči.

— Šta biste vi voleli da budete?

On se naže napred.

— Jednom sam vam već rekao — tiho dobaci. — Život sam vezao za vas... i nikog više.

— A ja sam vam i tada kazala da ste pijani!

Klif Rasel se vratio, natrag, zadovoljan nekom svojom tajnom mišlju.

Onda mu Drajver ponovo privuče pažnju.

— Zar nisi otišao gore, Džone? — upita ga i sevnu očima.

— On ostaje sa mnom! — umeša se Suzi.

— On će se popeti — protivurečio je Rasel. — Predosećam da je u dobroj kondiciji i da se može domoći krova dok su kočije u trku...

Sve više ga je obuzimala zlovolja. Nešto zbog rane, nešto zbog dugog dreždanja na suncu u iščekivanju kočije.

Pored toga, ovo je bila prilika da Suzi Kalagan stavi do znanja šta joj predstoji. Da se ne nada nikome drugome osim njemu.

S obzirom da će Holidej uskoro stići na ranč, Baču Kalaganu se crno piše! On neće ni prstom mrdnuti da ga spase. Ni on ni njegovi momci.

— Šta čekaš? Izlazi! — proderao se na Drajvera.

Starac se izbuljio u Rasela, shvatajući da to više nije šala.

— Ne! — uzviknula je devojka i uhvatila Drajvera. — Ujak Džon

ostaje sa mnom. A vi ćete sve ovo platiti kad dođete na ranč!

Klif Rasel se smejućio cinično.

— Ja mogu samo da naplatim, a ne da platim — rekao je bezobrazno.

Suzi Kalagan nije mogla da dođe sebi.

— Šta je sa vama, Klife? — upitala je u očajanju. — Zašto ste takvi?

— Imam svojih razloga — povikao je on. — Uzgred, da znate da nisam pijan. Osim ako ne tumačite moju ljubav prema vama pijanstvom?

— Ipak da ja iziđem — protestovao je Drajver i počeo da se diže.

— Ostanite ovde! — privukla ga je devojka. — Ne sme on da vas takne!

— Mislite? — naroguši se nadzornik.

Četvrti putnik, u uglu kočije, otvorio je oči i mutnim pogledom prešao preko lica ostalih.

Imao je na sebi pamučnu košulju nebesnoplave boje sa belim uzdužnim prugama i tamne pantalone pripijene uz noge. Sve je to mirisalo na novu, tek skinutu odeću sa rafova neke velike robne kuće u obalskim gradovima.

Oči su mu se zadržale najviše na devojci.

Za trenutak, njihovi pogledi su se ukrstili. Njegov — ispunjen radoznalošću i simpatijama, njen, preplavljen očajanjem i molbom za pomoć.

Jer, Klif Rasel je postajao sve razdraženiji i opasniji.

Da bi nekako smirio situaciju,

stari Džon Drajver reši da napusti kočiju i nekako se uspuza na krov.

Da bi ga na to podstakao, Rasel ga zgrabi za vrat i snažno prodr-musa.

— Gubi se! — proderao se. — Imam važan razgovor sa mladom gazdaricom.

Poslednje reči je podvukao posebnim naglaskom.

— Ništa ja nemam sa vama — rekla je ona. — Ako ste spremni za razgovore, sačekajte Kalagana pa s njim to rešite...

— Taj problem mogu samo sa vama da rešim — bio je njegov odgovor.

Na zvuk Kalaganovog imena, plavokosi putnik se sasvim rasanio.

Polako je povukao svoje snažne noge ispod suprotnog sedišta i namestio se na sopstvenom tako da se okrenuo prema svima njima licem.

Suzi Kalagan je brzo premerila stranca. Nije pripadao određenoj vrsti, iako bi se reklo da je odelo na njemu, sastavljeno od košulje, pantalona i čizama, trebalo da pripada jahaču neke gradske kompanije, ili službeniku velikog saluna.

Nije mirisao na znoj i viski kao Rasel. Imao je ruke o koje teški, poljski radovi nisu prijanjali. Bili su to snažni ali neobično oblikovani zglobovi, sa pažljivo podrezanim noktima i finom kožom.

Zatim je devojka skrenula pogled, ali Raselu je bilo dovoljno da ulovi njegov pravac.

Zatim je i sâm posvetio pažnju nepoznatom.

Nešto ga je opominjalo u vezi visokog, ispeglanog novajlije.

Delovao je zaista otmeno i fino, ali ne i naivno.

Klif Rasel nije podnosio misao da se neko drugi dopadne Suzi Kalagan osim njega.

Svi njeni raniji udvarači pod tajanstvenim okolnostima su odustajali od svojih zaljubljeničkih i ženidbenih namera, a da ona toga nije bila svesna.

Nije umela da objasni zašto su naglo postajali hladni prema njoj, zbog čega su zaboravljali sve one lepe reči u početku. Pojedini su čak okretali i glave od nje.

A u sve to je Rasel mešao svoje prste.

Neke je batinao, nekima pretio vrelinom olovom ako se ne okanu gazdine kćerke.

Bilo je nečeg strahovito smrtonosnog u pogledu dok im je to savetovao, i oni bi ga poslušali.

Devojka kao Suzi Kalagan nije mogla da ostane bez muške pažnje. Ona je na „Ranču BK” bila zaista cvet, a oko nje se okretao samo Klif Rasel.

Sa nepodnošljivom, dosadnom upornošću.

Putnik sa kosom na razdeljak ignorisao je besne nadzornikove munje iz očiju.

— Mis Kalagan? — javio se nepoznati, čarobno se osmehujući prema devojci. — Ko vam je Bač Kalagan iz Klintona?

Ona se malo iznenadi ovim direktnim pitanjem.

— To je moj otac — rekla je.

Klif Rasel je osetio da zapada u drugi plan. Stranac je umeo da se osmehuje sa prirodnom ležernošću, a Suzi je takođe odgovarala istom merom.

— Poznajete ga? — pitala je devojka.

— Jednom smo se upoznali nedavno — odgovori ovaj.

Rasel se umeša:

— Mogao bi da se predstaviš dami? — primetio je sa pakošću u glasu.

Mladić ga i ne pogleda.

Rasel je uvideo da mlada gazdica ume da bude i nasrtljiva, ali samo kad on nije u pitanju. Iako je stranac začutao, ona nije imala nameru da prekine započeti razgovor.

— Idete li u Klinton? — pitala je.

— Samo do Vajtlanda.

— Ali... tamo kočija ne staje?

— Sta će.

Ona obori pogled.

Plavokosi je bio siguran u svaku svoju reč. Umesto nagoveštaja kakve joj je Rasel upućivao i govorom i gestom, on se služio vrlo jednostavnim i najočitijim sredstvima, očima.

Blistale su kad god bi ih srele na sebi.

Nadzornik „Ranča BK” više nije mogao da sedi na svom mestu.

— Slušaj ti ispeglanko — zarežao je na svog saputnika, — Zaklopi oči i nastavi da sanjaš gde si malopre stao...

— Sanjao sam baš nju — odgovori mirno mladić.

Rasel se namrača.

— Tražiš kavgu? — upita muklo.
Plavokosi ga pogleda začuđeno.

— Ne pada mi na pamet — reče.

— Ali i ne bežim od toga.

— Može ti se desiti da iskočiš pre Vajtlenda.

— Ostaću opet na nogama.

Džoni Drajver se ponovo pokrenu.

— Najbolje da se ja popnem na krov — mrmljao je.

— Zar još nisi na njemu? — prasnula Rasel, ispunjen gnevom i ljubomorom.

— Izgleda da je vazduh potrebniji tebi — primeti plavokosi sa svojstvenom nemarnošću i veselošću.

Smrtonosni plamičak zaigrao je u Raselovim zenicama. Suza Kalagan je to na vreme primetila. Nije želela da se odigra bilo kakav obračun pred njom. Plašila se za sebe, ali više za lepuškastog stranca.

— Tako je toplo — žustro je rekla i odvezala vrpcom ispod vrata, kojom je bila pričvršćena kapica na temenu. Kosa se posle toga rasu u valovima i prekri ramena.

— U pravu ste — složi se Rasel, ne skidjući pogled sa hladnokrvnog mladića. — Neko bi trebalo da izleti iz kola i oslobodi više vazduha...

Mladić ga pogleda razdragano.

— Pa što ne iskačeš, momak? — upita.

Klif Rasel pozelene od besa.

Njegova ruka se spusti prema opasaču, spremna da se lati oružja i natera stranca da zaigra njegovu igru. Istovremeno, krajičkom oka je

pazio da plavokosi ne pokuša da mu parira izvlačenjem svog kolta.

Međutim, od svega toga nije bilo ništa.

Mladić nije imao želju da dohvati kolt. On je samo ispružio svoju snažnu levicu i Rasel je osetio da ga gromovi pogađaju po vilici!

Pre nego što je stigao da se doka-pa oružja, Klif Rasel je, odbačen strahovitim udarcem, lupio o vrata, otvorio ih i propao kroz njih na zemlju!

Kočija se nije zaustavljala.

Suzi Kalagan sa krajnjim zaprepašćenjem promoli glavu kroz prozorče.

Videla je nadzornika očevog ranča kako se koprcu na zemlji i sve više udaljava od njih.

Bio je to udarac koji je i Džonija Drajvera trgao iz otupelosti.

— Nebesa — zakreštao je starac — taj će misliti da imate kopito umesto šake, mister!...

Mladić je slegnuo ramenima, s izvinjavajućim pogledom prema devojci.

— Sad se lakše diše — rekao je.

— Lakše — složila se ona, ne krijući svoje divljenje prema ovom iznenađujućem preokretu. Njegova primedba se, očigledno, odnosila i na vrućinu u kočijama i na Raselovu nametljivost.

— Šta vi tražite u Vajtlendu? — nastavila je ona razgovor, kao da Rasel nikada nije ni postojao u kočijama.

— Zar se tamo nema ništa tražiti?

— To je pustara, samo nekoliko kuća...

— To mi i odgovara — reče on tajanstveno.

— Vraćate se posle natrag?

On se osmehnu.

— Verovatno ću u Klinton — odgovorio je on posle kraćeg ćutanja.

Suzi Kalagan pomisli da je to zbog nje i sva ustrepta.

Ali on joj priredi novo iznenađenje.

— Doći ću na vaš ranč — kazao je — na poziv vašeg oca.

— Oca? Ali...

Nije mogla da nađe reči.

— Rekli ste da ste se samo jednom sreli? — upita.

— To nije mnogo — priznade on — ali nije ni malo. Dozvolite da se predstavim...

On prihvati njenu ruku i prinese je usnama, naklonivši glavu.

— Ja sam Vitridž, Vort Vitridž, iz Sent Luisa. Da sam znao da Kalagan ima tako zlato na ranču, došao bih odavno da mu se nagledam sjaja...

Suzi Kalagan buknu u obrazima.

Bila je to boja koju je Vitridž obožavao: boja crvenih ruža...

*
* *

Klif Rasel nije znao kako se dokopao Vajtlenda.

Ugledao je u sumrak nekoliko potamnelih, sivih krovova i nije poverovao svojim očima.

Pre toga se uzalud nadao da će

neko naići na konju ili u kakvim kolima.

Sunce ga je nemilosrdno peklo, a on je, takođe nemilosrdno, žuljio čizme i uporno koraćao kroz bespuće prema jugozapadu.

Više nije mislio ni na Holideja ni na devojku.

U svest mu se duboko urezao lik Vorta Vitridža koji ga je izbacio jednim udarcem iz kočije! Prokletstvo, kakav je to bio pogodak. Mislio je da će mu prsnuti glava.

Osvestio se tek na zemlji, ugruvan, bez konja, bez kapi vode, samo s oružjem koje je moglo vrlo malo da mu pomogne na putu.

Lice mu je bilo prljavo, brada iznikla po njemu, oči zamućene od žeđi i mržnje.

A samo pre nekoliko večeri bio je vođa svojih ljudi na velikom Kalaganovom ranču. Nadzornik čija se reč poštovala, na koga se gazda oslanjao kao na samog sebe!

Nebesa!

Sad je ličio na poslenjeg bednika.

Ni konja, ni sedla... Samo mržnja u srcu. To ga je održalo da istraje.

Sećao se plavokosog kada je rekao da putuje do Vajtlenda.

Biće to prava svečanost za njegovu dušu ako ga tamo zatekne u k.

Izrešetaće ga!

Ni u paklu se taj gad neće setiti njegove Suzi.

Prva kuća na koju je naišao bila je krčma „Mamuze“. Misao na bocu viskija malo ga je okrepila i

ubrzala mu korak. Noge, naročito leva, pekle su ga u sam mozak.

Sa treskom je otvorio rasklimatana vrata.

Nekoliko glava okrenulo se prema njemu.

Među njima bilo je i lice Jute Kolmena, koga su Holidejevi hici isterali iz Pauder Hila.

Bio je sam. Ni nalik na oholog, bahatog razbojnika koji je nedavno ceo Pauder Hil držao u šahu.

Iznad stola ocrtavala su se njegova široka ramena i snažna prsa, a dole, ispod, uzani kukovi i krive noge sklonile su se od pogleda radoznalaca. Desna šaka bila mu je umotana u neku prljavu krpu.

Vajtlend je primao i veći ološ od Kolmena.

Da nije bilo puta za Klinton, za ovo slično naselje se ne bi čulo. Nije bilo ucrtano ni u jednu mapu. Nekada je neko tu našao žicu srebra, otkupio oko sebe kopače, a posle je žica presahla i samo su najokoreliji beskućnici ostali na tom parčetu divljine, živeći od raznih poslova.

Vajtlend je bio baza mnogim iznajmljivačima oružja, preživelim revolverašima i osakaćenim ubicama. Notorne pijanice tu su skapavale od lošeg viskija i lizale pljuvaonicu za čašu pića.

Revolveraši i ucenjeni su čekali da budu angažovani u nekom privatnom ratu, ubice su izmicale ispod vešala skriveni od ruke zakona u avetijskom gradu kopača srebra.

Tu niko nije odgovarao ni za šta.

Nisu imali ni šerifa. Najveći zakon bio je vlasnik „Mamuze“, ljučina Smoki Bel, koji je viskijem trgovao isto tako dobro kao što je rukovao puškom i služio sa šakama.

Juta Kolmen je ugledao pridošlicu i odmah ocenio da je prevalio dug put i da mu oči gore od žeđi.

Propusnicu za šank imao je o bedru. Teksaški kolt o koga se češala desna šaka. Leva mišica bila je okrvavljena i to je bio znak da mu je za petama ili zakon ili neko sposobniji od njega.

Smoki Bel je stajao nalakćen o stari, isprepucali šank i tupo osmatrao došljakove prašnjave čizme koje su mu hodale u susret. Nije računao da će novajlija u Vajtlendu imati čime da plati piće.

Oči su mu živnule kad je ugledao veliku novčanicu u Raselovim prstima.

To nije promaklo ni Juti Kolmenu.

Prosto su ga zasvrbeli prsti na „bezliju“ o opasaču.

— Celu bocu — zarežao je Rasel promuklim glasom — i da više nisi piljio u mene!

Smoki Bel je progutao odgovor. Prvo, čovek je imao novac, a drugo, bilo je u njegovom glasu nečega što je zazvučalo kao lomljava stakla.

— Dva dolara — rekao je krčmar, cereći se najljubaznije što je mogao.

— Pojedi kusur — dobaci mu nadzornik i odgega do praznog stola.

Ljuta tečnost spržila mu je cre-

va i zapalila suve, ispucale usne. Skoro je zajaukao od toga.

Juta Kolmen se podiže sa svoje stolice. Poneo je sa sobom praznu, prljavu čašu i bez pitanja zauzeo, slobodno mesto za Raselovim stolom.

— Mene to ne peče, drugar — oslovio ga je razbojnik.

Klif Rasel ga pogleda mrko.

— Nisam ti rekao da je slobodno — podseti ga.

— Nisam te ni pitao — isceri se Kolmen. — Šta te muči? Možda možemo to zajedno da rešimo?

— Ne ličiš mi na nekog deliju — prezrivo mu odvrati ovaj.

— Ime mi je Juta Kolmen — uspravi se razbojnik, zažarenog pogleda. — Čuo si o meni?

— Jesam — priznade Rasel, ali vrlo sumnjičavo. — Nisi izgleda u velikoj formi? Ko te je tako očerupao?

Ali ovaj nije bio raspoložen da se vraća u prošlost. Pružio je čašu i Rasel mu nasu do vrha.

— Tražim nekoga — javi se nešto kasnije Rasel, pošto je sadržina boce odmakla više od polovine. — Jedan momak plave kose, u plavoj košulji i crnim pantalonama...

— Nosi kolt sa drškom napred? — prekide ga Kolmen.

Rasel ga ščepa za prsa.

— Taj je! Gde si ga video? — povika.

— Polako — otrgnu se Kolmen od Rasela. — Ne žuri, neće ti umaći. Da prvo ispraznimo ovo...

Ali Klif Rasel nije bio raspoložen da terevenči tako rano. Odgurnuo je bocu i ona je pala sa stola na pod.

Juta Kolmen žalosno pogleda za prosutom tečnošću.

— Gde je? — upitao je nadzornik suvim glasom.

— Nije trebalo da razbiješ tu bocu — procedio je Kolmen.

Posle bekstva iz Pauder Hila nikako nije uspevao da se sredi i započne neku akciju. Ostao je bez pomoćnika i bez prebijene pare u džepu. U Vajtlendu nije bilo banke koja bi se mogla opljačkati, šansa mu se pružala jedino u Klinronu. A za takav poduhvat trebalo je da ima partnera.

Klif Rasel mu se učinio pogodnim za to.

Međutim, on je trenutno bio zaгреjan za stranca plave kose.

— Šta ti je uradio? — interesovao se Kolmen.

— Nije važno! — odseče Rasel smrknutog lica. — Hoću da vratim jedan dug.

— Reći ću ti — pristade Kolmen, cereći se. Prst je upro prema tavanici. — On je gore...

— Gore? — nije shvatao nadzornik „Ranča BK”.

— Gore. Kupa se...

Klif Rasel je buljio u razbojnika kao da je poremetio pameću.

— Rekao si da se... kupa? — procedi.

U ovim krajevima to je zvučalo neverovatno, u Vajtlendu pogotovu. Juta Kolmen se zadovoljno kezio,

jer je uspeo da sa Raselovog lica izbriše napregnutost i ispuni ga iskrenim, zdravim čuđenjem.

— Baš tako — klimao je glavom neobrijani razbojnik. — Kad je Belu spomenuo kupanje, ovaj je mislio da je lud. Ali kada mu je poturio deset dolara pod nos, smesta je našao čabar i toplu vodu...

Lice Klifa Rasela razvuklo se u satanski osmeh.

— Voleo bih da ga iz tog čabra isteram pravo na ulicu — rekao je i stisnuo obe šake, da su mu zglobovi pobeleli.

Misao na Suzi Kalagan ponovo mu zamrači um. Kao da je sam đavo umešao prste u njegovu sudbinu i poslao mu plavokosog ispeglanka da prepreči put do devojke.

Da li je pogrešio u svojim procenama, brzo je razmišljao, dok je Kolmen iščekivao njegovu reakciju. Da li je bio nesmotren, grub, nestrpljiv, dosadan?

Da, bio je. Ali drukčiji i nije umeo da bude.

— Idem po njega — naglo je ustao.

Kolmen se takođe podiže.

— Praviću ti društvo — rekao je, pritežući opasač. — Dugokosi ne izgleda kao žutokljunac.

Rasel ga nije odvrćao.

Vlasnik „Mamuze“ Smoki Bel ravnodušno ih isprati pogledom dok su se peli trulim, klimavim stepenicama. On je na vreme video novčanice ostavljene na stolu: bilo ih je dva puta više nego što je trebalo.

Bio je to dobar znak da treba samo da zatvori oči i zapuši uši.

Sobu su pronašli odmah.

Nije ni imalo više od dve. Na jednoj su vrata bila širom otvorena, a iza drugih čulo se veselo zviždukanje i šumovi vode.

Raselovo lice se ozari zadovoljno.

On rukom pokaza Kolmenu da se uputi na drugi ulaz, sa istočne strane.

Razbojnik je klimnuo glavom, unapred se radujući spektaklu. Čovek koji se kupao sigurno je zaboravio na najosnovniju opreznost.

Klif Rasel je nogom grunuo u vrata i odvalio ih iz šarki.

Vort Vitridž se trgao poput napadnute guje.

Nalazio se u nekom velikom buretu, do ramena zagnjuren u sapunicu. Opasač sa koltom nalazio se prebačen preko stolice, na dohvatu ruke.

Klif Rasel u magnovenju nije obratio na to pažnju. Da jeste, primetio bi da u futrolji nedostaje oružje!

A Rasel je svoj imao u šaci.

Vitridž napravi ljubazno lice, ugledavši svog poznanika iz kočije.

— Dodaj mi sapun kad si već tu! — zamoli ga.

Nadzornik „Ranča BK“ se pitao zbog čega nije odmah sasuo ceo doboš u to nasmejano, otmeno lice. U svakom slučaju, ne bi doživeo da ga zbuni ni ponovnom susretu najobičnijom rečenicom koja se upućuje sobarici ili sluzi.

Sapun!

Klif Rasel podiže svoj kolt.

— Daću ti sapun, ispeglanko —

dobacio mu je — ali da ga progutaš!

Mislio je to sasvim ozbiljno kad je rekao.

Verovatno je to osetio i sam Vitridž.

Kada je Rasel pružio ruku prema stolici na kojoj se nalazio veliki, žuti komad sapuna, za trenutak je spustio cev svog oružja.

Vort Vitridž je mirno izvukao iz vode svoj kolt!

— Ne mrdaj! — upozorio je Rasela hladnim glasom.

Nadzornik se ukoči.

A onda mu se licem prevuče senka neverice.

— Taj ti neće upaliti, ispeglan-ko! — rekao je samouvereno.

Vitridž pritisnu oroz i zrno prohuja pored Raselovog uha. Zaprepašćenje se ukaza na napadačevom licu. Vitridž se smeškao na svoj ljubazan, nenametljiv način.

— Kad god se kupam, kauboj — dobacio mu je — umotam oružje u specijalan platneni omot... i kupamo se zajedno.

— Prokleti smrdljivko! — zareža Rasel. — Ubiću te!

— Ne bih to pokušao...

Šum iza Vitridžovih leđa bio je jasan i u nezgodnom pravcu. Najamnik Bača Kalagana iz Sent Luisa znao je da su ga uhvatili „u makaze”.

— Baci taj nasapunjani kolt! — naredio je Juta Kolmen sa suprotne strane.

Vitridž sleže ramenima i raširi prste. Kolt zveknu o pod.

— Tako te volim, golube! — priđe mu Rasel i zamahnu.

Udarac bi svakako bio neugodan da ga je Vitridž sačekao. On je, međutim, skliznuo prema gnu bureta i nadzornikova šaka sa oružjem uroni u prljavu vodu, prskajući ga po košulji.

Psujući, on trže ruku natrag. Istovremeno, Vitridž izroni iz bačve, nakvašen preko glave. Pustio je mlaz vode iz usta na Raselove čizme.

— Ionako su prljave — reče.

Iznenađeni Rasel nije umeo ni čestito da izbaci kletvu, a Vitridž se hitro umota u peškir.

Sve je izvodio sa nonšalantnošću koja je zadivila okorelog razbojnika Kolmena. Kao da se nije radilo o životu i smrti, jer je razbesneli Rasel samo grabio priliku da ga ubi je.

— Ne želim da umrem kao od majke rođen — rekao je Vitridž i počeo žurno da navlači pantalone.

Juta Kolmen najzad skupi usta i zabode cev svog oružja u Vitridžova rebra.

— Samo bez trikova, momče! — opomenuo ga je.

Klif Rasel nije želeo da se ogleda sa Vitridžom pesnicama. Još kako je pamtio njegov udarac kojim ga je formalno izbacio iz kočije za Klinton.

— Prokleti pas! — zarežao je Rasel, mereći Vitridža pogledom koji je ubijao. — Vратићу ја теби оно пеšaченje!

— Zar si pešačio? — čudio se Vitridž, navlačeći svoju košulju.

— Nećeš više biti tako ispeglan — cerio mu se nadzornik.

— Nikada se ne zna — sleže ramenima ovaj.

Juta Kolmen je protrljao svoju bradu.

— Nećeš ga ubiti ovde? — upita. Rasel odmahnu glavom.

— Prvo će trčati za mojim konjem — odgovorio je. — Sve dok mu se tabani ne zapale!

*
* *

Ma koliko mu lice govorilo suprotno, Vort Vitridž se nije osećao nimalo veselo.

Izveli su ga iz sobe s uperenim koltovima.

U donjoj prostoriji „Mamuze“ nekoliko tipova je bezizrazno pratilo povorku sa sprata. Vlasnik, Smoki Bel, pravio se da ne vidi ništa!

Juta Kolmen se čak nije potrudio da sakrije svoje oružje: držao ga je upereno ravno u Vitridžovu kličmu.

Napolju se s brežuljaka približavao suton, poput jahača u ogromnog, tamnom ogrtaču.

Kolmen je odvezao svog vranca i poveo ga Raselu. Uz put je skinuo laso.

Klif Rasel je odmeravao Vitridžovu siluetu, zamišljajući je kako puže poljem, vezana za sedlo.

— Možda će se Bač Kalagan pitati što me nema? — oslovio ga je Vitridž, ne pokazujući ni strah ni paniku.

— Zašto bi? — smejuć se Rasel, razvezujući konopac.

— Trebalo je da mu se javim što pre!

Nadzornik žmirnu očima, kao da je pogledao u sunce.

— Tako? — kazao je otegnuto. — Da nisi ti taj iz Sent Luisa?

— Otprilike.

Rasel je razmišljao nekoliko časaka.

— Utoliko gore po tebe — iscerio se. — Progutaće te mrak i Bač Kalagan će te se načekati...

— Ona zna ko sam — mirno je uzvratio Vitridž.

— Pohvalio si se kod Suzi, ha? — zavitlao je nadzornik lasom, ispisujući u vazduhu krugove. — Ali morao si znati da ćeš do nje doći samo preko moga leša. Ona je moga!

Juta Kolmen je odjednom postao nervozan.

— Zašto razglabaš? — doviknuo mu je. — Veži ga za konja i potera! Nešto mi se ne dopada u vazduhu...

— Sigurno da neću stajati mirno da me vežeš — smeškao se Vitridž na Rasela.

— Onda se možeš pomoliti bogu — posavetova ga ovaj. — Meni je svejedno kako ćeš umreti; ali moraš prvo da ispaštaš.

Na ulazu krčme „Mamuza“ iskupili su se posmatrači.

Sa druge strane ulice, kao iz zemlje iznikao, jedan jahač uznemirio je Jutu Kolmena do te mere da je počeo da podrhtava.

Jahač na šarcu!

Taj šušir, to držanje... To odelo kao od tame skrojeno!

Nebesa!

Odjednom je počeo da se povlači u stranu.

Klif Rasel nije shvatio ponašanje svog novog partnera.

— Da nisi ugledao avet? — zapitao ga je ironično.

Kolmen je, istina, držao kolt u ruci, ali tako nesigurno da je izgledalo kao da je zaboravio da ga uopšte i nosi. Cev mu se okrenula ka zemlji, a kundak klizio niz ožnojni dlan.

— Taj je gori od aveti — promrmľao je za sebe, ali je Rasel čuo svaku reč. Uhvatio je Kolmenov pogled pa je i sam prevalio oči prema ulici.

Konjanik je došao sasvim blizu i Klif Rasel je mogao natenane, ako je hteo, da ga razgleda. Međutim, njemu to nije padalo na pamet.

Kroz zube je istisnuo samo dve reči:

— Dok Holidej!...

Zvuk tog imena je ošinio Kolmenov mozak kao grom praćen bljeskom munje.

— Šta si rekao? — promucuo je. — Dok Holidej?

Tada se i Vitridž polako okrenuo.

Jahač je jednim pogledom obuhvatio trojku na iskraju ulice.

Dvojica od njih su držali koltove u šakama, treći je bio bez oružja, kao na nišanu.

Klif Rasel je pomislio da će najbolje biti da se ne odaje.

Ali, Juta Kolmen je, naprotiv, želeo da povрати svoj ugled u sopstvenim očima. Pogotovu sada, kada je znao s kime ima posla. Savladati čuvenog streica bila je suluda ideja da se time proslavi po čitavom Srednjem zapadu!

Takva „slava“ okupila bi oko nje-

ga najbolje revolveraše i lupeže. Stvorio bi najokoreliju družinu u tim krajevima i sa njima žario i palio između Misurija i Ljano Estakada...

— Zar nema ništa od trčanja? — podsmehnu im se Vitridž.

Klif Rasel se osvesti.

Bez mnogo razmišľanja ispalio je hitac u čoveka iz Sent Luisa.

Iščekujući valjda sličan potez, jer je po iskrivljenom Raselovom licu zaključio da je na kraju živaca, Vort Vitridž je odskočio u stranu.

Međutim, olovo je uspelo da mu prošvira kroz rukav i skine komad kože na podlaktici.

— Ti se ne mešaj! — zaurľao je Juta Kolmen i podigao oružje na kockara.

Meci su kao otrovni insekti prohujali iznad šarčevog sedla.

U prazno!

Džordžijanac se više nije nalazio tamo.

Skliznuo je niz Migov bok na zemľu i u padu izvukao svoje „lin-kolne“.

Predosećajući pravu opasnost sa te strane, Klif Rasel je cev svog oružja okrenuo prema kockaru.

Ljudi na vratima „Mamuze“ pohrlili su natrag, zaslepljeni vatrom na ulici. Izmešali su se pucnji i psovke sa rzanjem konja i tutnjem kopita o tle.

Klif Rasel je ostao bez revolvera i stao je kao ukopan.

Juta Kolmen je prošao nešto lošije: komad olova razneo mu je desno rame i odbacio pod prednje noge sopstvenog vranca.

Vitridž je mirno podigao nadzornikov kolt koji je pao čak do njegovih čizama. Bio je vrele cevi, ali je imao još nekoliko metaka u dobošu.

Neko drugi na njegovom mestu iskoristio bi gužvu i lako došao do obećanih Kalaganovih dvadeset hiljada dolara! Trebalo je samo isplatiti dva precizna hica u čoveka na zemlji.

Ali, njegov život bio je spasen baš zahvaljujući tom čoveku.

A Vort Vitridž nije bio poslednja bitanga.

Kad je poslednji eho pucnjeva zamro u predvečerju, Kolmen i Rasel su stajali raskrečeni i lelujali se poput pijanaca.

Dok Holidej se podiže iz prašine i otrese kaput i kolena. Koltovi su mu bili za opasačem. Činilo se da ih nije ni izvlačio.

Barutni dim prošao je između njih kao jezičak jutarnje magle i rasplinuo se u sumraku.

Džordžijanac prepozna Kolmena, o Raselu nije znao šta da pomisli.

— Zaboravio si Pauder Hil? — metalnim glasom ga podseti Dok.

— Samo kad crknem! — odgovorio je razbojnik. — A nije ni Dok Holidej neranjiv.

Klif Rasel je ćutao. Gledao je u zemlju, s nekim iznenadnim pokajničkim izrazom na licu. On je bio rešen na sve, samo da se iščupa iz ove glupe situacije i odjaše na ranč pre kockara i ispeglanka iz Sent Luisa!

— Tebi ne znam lice — primeti kockar nehajnim glasom — ali ću

ga zapamtiti. Imaš nešto protiv mene?

Klif Rasel jedva proguta pljuvačku.

— Ne, nemam...

— Neko mi je pripremio paket olova u Mejnu. To nema veze s tobom?

— Ne znam o čemu govorite — izvlačio se Rasel.

— Bolje po tebe ako ne znaš — poput noža sekao je kockarev glas. Ledenoplave oči kao čelikom presvučene prosto su raskomadale nad zornikovo čelo.

Vort Vitridž im se lagano pridruži.

— Dobro došli u pravi čas — oslovio je Holideja, otvoreno mu gledajući u oči. — Izgladili ste ovaj naš mali nesporazum i sada je sve u redu.

Kockara nije pekla radoznalost i Vitridž nije imao razloga da izmišlja neku priču. On i Rasel su znali cilj njegove misije, no obojica su to zadržali za sebe.

U stvari, Vitridž se pitao hoće li uopšte uspeti da ispuni svoje obećanje dato Kalaganu!

— Ako vas interesuje kako su me spetljali, moram vam priznati da sam bio u buretu s vodom kad su upali! — smeškao se Vitridž.

Kockar nasloni desni lakat na sedlo svog ždrepa.

— Idiću put se kupajte u reci — posavetova ga.

— Ipak vam hvala.

Džordžijanac ga ostavi bez odgovora i pozdrava. Nije silazio s konja, što je moglo da znači da nema nameru da se zadržava u Vajtlandu.

Vitridžu se kasnije činilo da je sve to bio san.

Taj misteriozni čovek koji je izronio iz sutona i isto tako nestao u njemu, zar je zaista postojao? Da nije bilo Kolmena i Rasela, razoružanih i potištenih, Vitridž bi uhvatio sebe da halucinira.

Međutim, video je za trenutak Holideja. Njegove crte urezale su mu se u mozak kao nožem.

I priznao je sebi da ga se plaši i da mu se divi istovremeno!

Pogladio je svoju plavu, razbarušenu kosu i zažalio za razdeljkom. Trebaće mu vremena da ga napravi pravog poput strele!

— Kreći! — naredio je obojici napadača.

Kolmen nije bio raspoložen za tajne.

— Kuda? — upitao je.

— Samo ti kreni! — oštro mu zapovedi Vitridž.

I Kolmen i Rasel su pošli ulicom, rame uz rame.

Kada ih je malo kasnije trgao topot konja, shvatili su da su na kraju krajeva dobro došli! Vort Vitridž ih je ostavio bez konja i oružja, ali je svakome od njih dao šansu da ga prate ili da ga ostave na miru.

Rasel nije mogao da bira.

Kolmen je, pak, našao za najbolje da se uputi na drugu stranu. Pre toga morao je oružjem da pribavi neko kljuse za sebe i odjaše na zapad, prema Kansas Sitiју.

Nadzornik „Ranča BK” oljunoј je u prašinu pred sobom i liutito zavilao svoj ispražnjeni opasač.

Ispoglanko će ipak stići pre nje-

ga na ranč. I nekako će uspeli da zaludi Suzi.

Ali, samo dok on ne stigne...

— Bolje se osećam kad znam da idem suprotno od Holideja! — procedio je Kolmen, češkajući noktima bradu.

— Ja se osećam sve gore! — zarežao je Rasel. — Potrebni su mi konj i revolver! Imaš neku ideју?

Kolmen sleže ramenima.

— Ovde možda još vešaju konjokradice — reče — ali moramo pokušati?

Rasel se lupi po džepu.

— Nisam mislio da kradem, već da kupim — progundа.

— Imaš za oboјicu? — ozari se Kolmen.

— Za tebe imam samo ovo! — uzvрати Rasel i odalami ga pesnicom po bradi.

Juta Kolmen se pruži po zemlji. Skriveni nož ispade mu iz ruke i zaroni u prašinu.

Rasel stade čizmom na njega.

— Čim sam pomenuo pare — nacerio se zlurado — primetio sam da mi spremaš večeru od hladnog sećiva!

Kolmen ga je mračno odmeravao sa zemlje.

Nadzornik uze nož i strpa ga u svoj džep.

— Idi u pakao! — zarežao je Kolmen na Rasela, odupirući se o ruke. — Mislio sam da sa tobom napravim posao o kome će se pričati...

— Ne volim priče — dobaci mu nadzornik. — A što se tiče posla, imam ga preko glave.

I krupnim koracima se uputi prema krčmi. Njegove mamuze zveck-

le su pri hodu. Čule su se i kad ga je progutala tama na drugoj strani neosvetljene ulice.

Juta Kolmen se osećao bedno.

Rame je počelo da ga razdire bolovima. Prvo što je morao da učini bilo je da nađe nekog krpača kostiju, ako je takav uopšte postojao u mestu kakav je Vajtlend.

— Doktora? — zabezeknuo je usamljeni prolaznik na ulici, neki čičica sa dvocevkom o ramenu. — Ovde ima jedan...

— Gde? — interesovao se Kolmen.

Stari pokaza palcem iza sebe.

— U onoj krovinjari... Ali retko kad je trezan.

— Otrezniću ja njega već.

Starac zavrte glavom.

— Gde vam je konj, mister? — upitao je sumnjičavo.

Juta Kolmen mu se unese u lice.

— Šta je s tobom, matori? Vidiš da nemam konja!

— Onda... nešto sa vama nije u redu. Ako nemate konja, zašto će vam doktor?

Kolmen je zurio u starog, kolebajući se da li da ga čuše dlanom po ustima. A onda mu iznenada sinu!

— Hoćeš da kažeš da je tamo veterinar? — zareža.

— Naravno — sleže ramenima čičica i produži put.

Kolmen se ipak uputi u pokazanom pravcu.

*
* *

„Ranč BK” nalazio se četiri milje od Klintonu.

Bila je to visoravan sa dosta paš-

njaka, izložena suncu kao na dlanu. Suše su poslednjih godina uticale na sve ostale rančeve osim na Kalaganov.

Jer, on je bio vlasnik te visoravni sa koje se jedini potok u tom kraju spuštao u nizine i natapao žitna polja i pojo ožednelu stoku.

A onda je odjednom presušio.

Rančeri u dolini su izbijali na obale suvog korita, ne verujući svojim očima.

Potok nije mogao sam od sebe da presuši.

Istina, žege su bile nesnosne, protok je bio sve slabiji — pa ipak, nije mogao tako iznenada da presahne.

Uzrok tome trebalo je potražiti na samoj visoravni...

Bač Kalagan je, u to vreme, bio zauzet drugim brigama. Sve se nalazilo u zakašnjenju: od Klifa Rasela pa do samog kockara.

Njegova kćerka došla je kočijom u popodnevni časovima sa zaista neobičnom pričom. Kalagan je poslao tri momka sa ranča da je sačekaju u gradu i doprate do ranča. Čudni sjaj u devojčinih očima uzdrmao je Kalaganovo srce i izazvao tračak ljubomore.

Tako je mogla samo da izgleda zaljubljena cura!

Čak je i njihov zagrljaj pri susretu bio nekako topliji i čvršći.

Stari Džon Drajver umešao se među ostale momke, dok su otac i kći odlazili prema velikoj zgradi, čije su prozore i krovove dodirivale grane drveća.

Kalaganov ranč bio je najveći u tom kraju.

ZABAVNE ROMANE FORUM

Zgrade za stanovanje sastojale su se iz četiri dela. Središna, najveća i najraskošnija, pripadala je njemu i Suzi. Ali i takozvane barake za momke nisu bile barake u pravom smislu te reči. Bile su prostrane, sunčane, bez postelja na sprat, sa daščanim podom a ne običnom utabanom zemljom.

Soba u kojoj su se nalazili Kalagan i njegova kći imala je stari, izandali nameštaj. Bač Kalagan se nije želeo odreći tih prastarih komada koje je nasledio od oca i među kojima je odrastao. Sve ga je u sobi podsećalo na mladost, na davna vremena u kojima je spoznavao samo lepe trenutke života. Stari zidni sat iznad postelje oдавно je preostao da kuca. Drveni tronožac, drvene činije okačene o zid, iskrzane zavesice na ormaru za knjige, stara lovačka puška tipa „Mejnerd“ — sve su to bile pohabane, preživele stvarčice iz prošlosti i samo je on mogao da shvati njihov značaj za sebe samog i da ih takve i dalje voli...

U ovu sobu Suzi je ulazila retko, samo kad je otac pozove.

A zvao je obično pred neki važniji razgovor. Njih dvoje su inače malo razgovarali, jer su bili dva različita sveta. Ona ljupka, nežna, savitljiva ali ne i pokorna, a on snažan, nemilosrdan, čvrst, ponekad topao ali uglavnom osoran i zauzet svojim poslom...

Kalagan nije trpeo prisnija prijateljstva sa ljudima iz Klintona ili susedima. Za devojkicu se to ne bi moglo reći. Ona je i među neprijateljima stvarala nove poznanike.

Da nije imala u blizini Klifa Rasela, oдавно bi osetila čari udvaranja i zvuke muzike na gradskim igrankama...

Dok je pričala doživljaj iz kočije, na drumu između Big Gelča i Pet Brežuljaka, Kalagan ju je odsutno slušao. U stvari, pratio je izraze njenog lica koji su se menjali uvek pri pomenu jednog imena — Vorta Vitridža!

To mu se nije dopadalo.

Međutim, smogao je snage da prećuti svoje negodovanje i da je saslušava do kraja.

* Od svega je zapamtio samo dve stvari: nedolično, reklo bi se čudovišno ponašanje njegovog nadzornika, i viteški ispad najamnika iz Sent Luisa koji je nasrtljivog Rasela izbacio iz kočije jednim jedinim udarcem, a posle toga, galantno poljubio ruku Suzi Kalagan dok se predstavljao!

Za devojkicu je to bio doživljaj.

Za rančera — najverovatnije prljava igra koju je zaigrao Vitridž.

O Holideju nije želeo da kaže devojkici ni reč. Pa ni o pravom smislu poziva Vorta Vitridža na ranč.

U svakoj drugoj prilici Suzi bi odustajala od radoznalosti. Otac je vodio poslove i ona, i kao kćerka i kao žena, nije želela da se u to meša.

Međutim, kad se ticalo plavokosog saputnika iz kočije, Suzi je zaboravila na pokornost. U stvari, nju i nije interesovao pravi razlog njegovog dolaska, već koliko će vremena ostati na ranču.

A Kalagan, i da je hteo, ne bi umeo da pruži pravi odgovor.

Sve je zavisilo od kockara.

Za trenutak, između njih se isprečio zid ćutanja. Devojka je prestala da priča i zapitkuje, otac je pak nastavio da oćutkuje odgovore i da zaboravlja na njeno prisustvo.

— Nešto te muči? — upitala je, izmenjenim glasom.

Čovek sa ožiljcima, gologlav, malo pogrbljen, zaustavio je svoj pogled na devojci i lagano uzdahnuo.

— Mene uvek nešto muči — izbegao je pravi odgovor.

— Ali ipak...

— Najbolje da se odmoriš — predloži joj on. Bilo je to više naređenje nego predlog.

Ona spusti pogled.

— Ranije si nosio revolver samo kad pođeš na put ili u grad — priméti.

— Rekao sam da je najbolje da se odmoriš — prekide je Kalagan i širom otvori vrata svoje sobe.

Ona je oklevala sa odlaskom.

Da je imao sina, možda bi mu se poverio, možda bi ga pozvao da mu se pridruži u nekoj važnoj akciji.

Ali, pred kćerkom je imao samo nešto više obzira nego prema ostalim momcima na ranču.

U hodniku su se, iznenada, začuli brzi koraci.

Suzi ugleda Holija Kaningema, jednog od najstarijih radnika na oćevom imanju. Kaningem je zamenjivao Klifa Rasela kad god je on bio odsutan i polagao Kalaganu račune na kraju dnevnih poslova.

Sada je prilazio malo uzrujan, sa otkoćenom puškom u ruci, neprijatno iznenađen devojčinim prisustvom. Oćigledno je imao nešto važno da saopšti gazdi, ali se ustezao.

— Zar si onemeo? — prasnu na njega Kalagan. — Šta se desilo?

— Pet Gavin — izusti Kaningem.

— Opet on? — naroguši se rančer i ruka mu se približi opasaću. — Sam je?

— Ne. Poveo je još petnaestak...

— Gde su naši momci?

— Spremni su — odgovarao je Kaningem kao iz puške.

Bač Kalagan je istog trena zaboravio na Suzi. Uspeo je da joj se samo okrene na vratima, uputi jedan dug, neodređen pogled, a onda je izišao praćen Kaningemom.

Devojka ostade sama u oćevojoj sobi, zbunjena i neodlučna.

Zatim je i ona izišla napolje.

Kroz veliku zidaću kapiju ušla je grupa konjanika. Zaustavili su se taćno ispod velikih slova B. K. koja su se nalazila na sredini drvenog luka.

Sunce se priklanjalo zapadu i senke jahaća pružale su se prema zidovima ranća smešno izdužene i vitke.

Nekoliko pušaka Kalaganovih momaka bila je jasna opomena da dalje ne mogu.

Oni nisu ni insistirali na tome. Čekali su ranćera da se pojavi iz kuće.

U sredini se nalazio Pet Gavin, rančer iz doline, najstariji među prispelim konjanicima. Imao je na

glavi crni šešir sa ovalnim obodom, kaput iste boje i belu košulju sa drečavoplavom kravatom. Lice mu je opasavala brada satkana od većine sedih dlaka, po sredini razdvojena i pažljivo raščešljana.

Puška sa žutim kundakom virila je iz kožne uvlake o sedlu.

Ljudi oko njega manje-više bili su jednako odeveni, prašnjavih ramena i čvornovatih, žuljevitih ruku u kojima se podrhtavale uzde oznajenjenih konja.

Iako nisu imali u šakama nikakvo oružje, izgledali su prilično ratoborno.

Bač Kalagan je pošao u susret jahačima, praćen Holijem Kaningemom. Pridružili su mu se još dva stasita, do zuba naoružana momka.

Kalagan je bio samo u košulji, razdrljen, povrnutih rukava. Palac desne šake nalazio se zadenut o opasač nadomak futrole teksaškog kolta. Leva ruka visila mu je niz bok, nepokretna.

Zaustavio se ispred Gavinovog zelenka i ukopao se u zemlju raširenih nogu.

Čekao je objašnjenje.

Pet Gavin je podigao ruku i palcem pokazao iza sebe, prema dolini.

— Naša stoka žedni, Kalagan — rekao je vođa grupe, sa pritajenom žestinom u glasu.

Sunce je udaralo rančera u oči i on je žmirnuo, podižući svoje lice prema Gavinu.

— Da? I onda?

Gavin skupi ramena, nagnuvši se u sedlu.

— To je naša stoka, a ne tvoja! — povisio je ton. — Voda više ne teče sa ove visoravni!

— Zaista? — iščudavao se Kalagan izveštačeno.

Pet Gavin izmenja poglede sa svojim ljudima.

— Udruženje stočara je na poslednjem sastanku...

— Pjujem ja na to! — prekide ga Kalagan. — Nemam ni ja dovoljno vode za sebe...

— To nije razlog da postavljaš brane i skrećeš potok samo u svoj posed! — planu Gavin i crvehilo mu obli jagodice. — Postoji zakon o vodama...

— Ja sam zakon za svoju vodu!

Pet Gavin duboko udahnu vazduh, kako bi se primirio. Onda je malo popustio čvor na svojoj kravati.

— Ti se ne daš nagovoriti? — upitao je mirnijim glasom.

Bač Kalagan je upro prst prema njemu.

— Ovo ti je poslednji put da nepozvan prekoračuješ granicu mog ranča! — opomenuo ga je. — Vodi svoju rulju natrag... ili ćeš se pokajati!

Kao potvrda tih reči, Kaningem zake oroz na svojoj pušci.

Ali Pet Gavin nije odavao uplašenog čoveka.

— Voda je svima potrebna — rekao je. — I mi ćemo je dobiti.

— Pokušaj! — izazivački mu dobaci Kalagan.

— I hoćemo! — obeća Gavin. Onda podiže ruku u vis.

U tom pokretu Bač Kalagan nasluti opasnost.

Ali kasno!

Dok su svi bili zauzeti grupom na glavnoj kapiji, jedan deo Gavinove pratnje ispeo se na zidove i sada je, uperenih pušaka u Kalaganove ljude, preuzeo inicijativu.

Kalagan se okrenu na peti, bled od srdžbe.

Izbrojao je šest pušaka, odlično postavljenih. Nije imao izgleda u otvorenoj borbi, znao je to odmah.

— Bacite oružje! — zagrme Gavin.

Kalaganovi momci su pogledali u svog gazdu.

On klimnu glavom.

Brzo je povratio hladnokrvnost. I ne čekajući naređenje odbacio je desnom rukom svoj opasač sa ironičnim izrazom na licu.

U sebi je, pak, ponovio zakletvu da će mu Gavin ovu svinjariju platiti životom!

— Srušićemo branu — obrati mu se Gavin — da malo natopimo i naša polja.

— To vam je samo sada uspeo — dobaci Kalagan. Njegovo lice, unakaženo ožiljcima, unakazio je satanski grč osвете.

— Zakon je na našoj strani! — uzvрати Pet Gavin. — Šerif Berd će podržati naš zahtev za potok...

— Videćemo! — mrko se odazva Kalagan.

Pet Gavin je počeo da zanemaruje obećanje samom sebi da ostane u granicama dogovora. Uspeo je da Kalagana iznenadi na sopstve-

nom ognjištu — ali ne i da ga do-
tuče.

— Sad nema ko da ti pomogne — rekao je. — Gde ti je onaj nadzornik? Da nije sa kćerkom u sobi?

Kalaganovo lice pozelene.

Holi Kaningem poleté napred, usijanog pogleda. Međutim, ljudi oko Gavina mu preprečiše put konjima.

Rančer je zurio u jahača pred sobom praznog pogleda.

— Šta si... rekao? — upitao je muklo.

— Ogluveo si, Kalagan? — smejuljio se Gavin. — Pitao sam te nešto u vezi Rasela i Suzi. Hoćeš da ponovim još jednom?

— Bilo bi poželjno — dopre do njih nečiji glas.

Jahači okrenuše glavu na tu stranu.

Nisu uopšte dozvoljavali mogućnost prisustva nekog novog lica u blizini.

Nisu čuli ni bat konja, ni šum trave.

Jednostavno, stranac kao da je iznikao iz zemlje i osmehivao im se čudnim, dečaćkim osmehom.

Imao je plavu kosu, sa brižljivo ucrtanim razdeljkom na levoj strani. Nebeskoplava košulja pretiła je da će prsnuti na ramenima, a preko bedara nalazio se opasač sa kol-
tom na levoj strani.

Pet Gavin se namršti.

— Ko ste vi? — upita, bacivši pogled na svoje ljude na zidu.

— Nisam čuo vaše pitanje —

umesto odgovora odazva se pitanjem Vort Vitridž.

Više se nije smeškao.

— Kalagan izgleda bira revolveraše — klimnu glavom Gavin. — Da ga isprašimo, momci? — doviknuo je ljudima na zidu.

Bač Kalagan nije verovao u čuda. Pa ipak, dolazak najamnika iz Sent Luisa uneo je nešto nade u njegovo ranjeno srce.

Istovremeno, Suzi se pojavila na maloj verandi a da je niko nije opazio. Ni Vitridž.

— Otkopčaj se, momče — prezrivo mu dobaci Gavin. — Ovde vodimo ozbiljne razgovore, možeš da nam se pridружиš bez buke.

— Nemam nameru — odvrati Vitridž.

— Onda ćeš ostati kraći — slegnu ramenima Gavin.

Istog časa Vitridžova ruka se sjuri po levom boku i otposla sa nje ga prava grmljavinu prema zidu.

Dva najbliža napadača sa krikom skliznuše na tle, visoko dižući ruke prema nebu.

Treći je samo uspeo da prinese kundak obrazu a već je bio pogođen. Okrenuo se oko sebe pre nego što je glavačke sleteo sa zida.

Vitridž izbroja pet metaka.

Šesti zadrža u cevi i uperi je u Gavina.

— Reci svima da se raskomote — naredi šupljim glasom — ili ćeš se najesti prašine do pakla, rančeru!

Pet Gavin je sedeo na konju sleđen iznenadnim obrtom.

Imao je dvadeset momaka — a samo jedan stranac ih je izbacio iz stroja! Nije verovao da se to sve zbilo oko njega.

Bio je spreman da primi taj poslednji metak, samo da ne ostane kratkih rukava. Voda je morala da potekne u dolinu pa makar i po cenu njegovog života.

Vort Vitridž je primetio odlučan sjaj u Gavinovim očima i naslutio njegove misli.

Zato se hitro nagao preko sedla i dograbio ga za prsa.

Ljudi okolo su videli kako njihov predvodnik sleće sa konja kao poluprazan džak i pada pred Kalaganove čizme.

Holi Kaningem se brzo snašao: baci se na svoju pušku i prigrlio je žestokim zahvatom. Ne čekajući, on opali u preostala dva momaka na zidu i novi krik zapara purpurno nebo.

Momci sa ranča su već imali svoje oružje u šakama.

Okružili su grupu na kapiju, motreći da nekome ne padne na pamet da spusti ruku prema oružju.

Kalagan svojom zdravom rukom podiže Gavina iz prašine i uspravi na noge.

— Šta si ono kazao o Suzi? — upita tiho.

— Priča se svašta — drsko mu uzvрати Gavin. — A ni tvoj nadzornik to nikad nije poricao već je i dodavao koješta...

Kalaganova pesnica prekide sagovornikovo brbljanje.

Gavin pade na leđa.

Dok se nalazio u sedlu, na konju, ličio je na nešto. Sada u prašini, udaren i raskrvavljen, bio je obična kukavica bez podrške ostalih rančera i suseda.

Čak se usudio da vrati udarac. Povlačio se.

— Nel — povikala je Suzi, istrčavajući napolje.

Kalaganova ruka zastade u vazduhu.

Vort Vitridž se okrete prema devojci, zadovoljan što je došla na vreme da spreči tuču. Njemu to ne bi pošlo za rukom a nije ni hteo da se mnogo meša u obračun. Učinio je ono što je mislio da mora, s obzirom da je Kalaganu obećao zaštitu. Osim toga, Gavin je vređao Suzi. To Vitridž nije mogao da podnese, iako je celim putem do ranča uveravao sebe da ne oseća ništa posebno prema tom stvorenju.

Ali sada, kada je ugledao usplahirenu i zarumenelu, zaključio je da je upecan!

Suzi Kalagan se obesi o očevu ruku.

— Pusti ga! — vrisnula je. — Neka idu! Ne trebaju nam! Čuješ li?

Divlji sjaj u Kalaganovim očima polako odumre.

Pet Gavin se četvoronoške povuče do svoga konja.

Nije imao nameru da sačeka da se rančer predomisli. Bio je na ivici propasti, morao je da beži!

Njegovi iz grupe mu čutke napraviše prolaz.

On ih pozva pokretom ruke da ga slede.

Međutim, niko se ne pomaže.

— Imamo ranjenih! — čuo je iz gomile glas. Gledali su ga sa očiglednim neodobravanjem: Pet Gavin je otišao predaleko u svojim računima.

Sada je mislio samo kako da se izgubi.

A bar petorica iz pratnje ležali su sa druge strane zida, ustreljeni, lakše i teže. On se na njih nije obazirao. To je značilo da je mislio samo na sebe iako je govorio u njihovo ime.

— Pokupite ih! — procedi Kalagan.

Onda glavom dađe znak Vitridžu da krene za njim prema kući.

U prolazu, najamnik iz Sent Luisa oseti lak dodir devojčine šake. Potražio je pogledom njene oči, ali uzalud. Vešto ih je krila iza kose.

— Ostavi nas nasamo! — zapovedi rančer kćerki.

Bez reči ga je poslušala.

Vort Vitridž je ipak ulovio njen blistavi pogled dok je zatvarala vrata.

— Dakle? — prenu ga rančerovo pitanje.

— Holidej će doći — odgovorio je bez okolišanja. — Imao sam šansu da ga uklonim u Vajtlendu, ali sam odustao.

— Zašto? — pitao je Kalagan.

— Pre toga mi je spasao život — odgovori Vitridž. — Vaš nadzornik i neki Kolmen hteli su da me malo provozaju po preriji a zatim ubiju.

Rančer zažmiri na jedno oko.

— Zbog onog u kočiji? — upita.

— Zna? — trže se Vitridž.

— Ženski jezik ipak ne može da miruje dugo — promumla Kalagan, odmeravajući Vitridža. Uprkos unapred usađenoj antipatiji prema ovom besposličaru i iznajmljivaču revolvra, morao je priznati da mu se dopada.

— Pričala je o vama dosta — do-
dao je uzgled.

— Suzi?

— Ko drugi, do đavola? — prasu rančer. — Zapamtite samo jednu stvar: ovde ste zbog kockara, ne zbog moje kćerke. Jasno?

Vitridž je oćutao odgovor. Setio se Raselovog ponašanja i pitao se koliko je Kalagan upućen u njegove namere?

Ili možda, prećutno, pristaje na jednu takvu vezu?

Bez devojčinog znanja?

— Ako se Holidej uputio ovamo — prekinuo je Kalagan njegove misli — kako to da još nije došao?

Vitridž slegnu ramenima.

— Verovatno nema nameru da uđe na glavnu kapiju — rekao je malo zatim.

— Toga se i plašim — progundā rančer. — Metak u leđa, a?

Vitridž odmahnu glavom.

— To nije njegov stil — dobaci. — Ako ikada dođe do susreta, pogledaće vas u oči.

— Kako znate? — podsmehnū se rančer.

— Vidim to po njegovom licu.

Bač Kalagan se isprsi i stavi obe svoje ruke na leđa.

— A šta vam kaže moje lice, mladiću?

— Mrzovoljni ste, nervozni.. Opaki, uglavnom. Ne volite nikog osim sebe i Suzi.

— To svako može da vidi po mojim ožiljcima — promrmljao je Kalagan, povlačeći prstima po neravnim obrazima. — I to imam da zahvalim kockaru...

— Holideju? Šta se desilo?

Rančer odmahnu rukom.

— Sad me ostavite na miru — reče. — Noćas prespavajte u kući. Od sutra zahtevam da jašete okolo i da motrite. Ni ptica da ne proleti.

Vitridž klimnu glavom i napusti sobu koja je zaudarala na prašinu, stari, crvotočni nameštaj i ustajali vazduh.

*
* *

Jahač je sjahao ispred glavne kapije ranča i stavio šaku životinji na nozdrve.

Bila je noć, vetar je šaputao u granama i milovao travu, a nebom su se utrkivali oblaci i mesec izjeden dopola.

Čovek se nešto kasnije odvojio od konja i krenuo prema ranču.

Sva svetla su bila pogašena.

Stražar na kapiji odmah je primetio senku u tami. Njegova puška se hitro upravela u tom pravcu. Delić sekunda delio ga je od pucnja.

— Stoj! — povikao je.

Senka se zaustavila.

Stražar je imao strogo naređenje da puca na svakog. Ovog puta je

neobjašnjivo zatajio, i to je, moglo da mu se osveti.

Prineo je kundak ramenu, čvrsto rešen da ispali vreli pozdrav nepoznatom.

Ali, iz mraka izbi poznati glas:

— Džo?

Stražar spusti oružje.

Prepoznao je glas svog nadzornika, Klifa Rasela!

— Ti si, Džo?

— Jesam — uzvratilo je čovek na kapiji. — Zašto se šunjate kao lopov?

Nije dobio odgovor.

Rasel mu je prišao na svega korak. Izgledao je prilično, jadno i zapušteno. Lice neobrijano, prsluk rašiven i prašnjav, pantalone iskrzane na kolenima...

Kao da se provlačio kroz bodljikavu žicu!

— Šta vam se desilo? — upitao je čovek koga je nadzornik oslovio sa Džo.

Međutim, ovaj nije bio raspoložen za razgovor na tu temu.

— Je li stigao onaj... plavokosi? Ispeglanko?

Momak se za trenutak zamislio.

— Onaj... sa koltom na levom kuku? Naopako okrenutim? Stigao je, i to u pravi čas.

— Kako? — namršti se Rasel.

— Pet Gavin je opkolio ranč sa dvadeset ljudi, uhvatio nas na spavanju i da se nije pojavio Vort, svašta bi bilo...

— To me ne interesuje — zareža Rasel — već nešto drugo. Gde je on sada?

Džo pokaza prema kući.

Nadzornikovo srce se steže. On odmah pomisli na Suzi i njene oči koje su blistale dok su gledale Vitridža.

— A... Suzi? Da nisu bili zajedno?

— Jesu — odgovori Džo, to kao da ubode Rasela u mozak. — Šetali su predveče po ranču. Bač se mrštio, ali je ćutao...

Klif Rasel dogradi momka za prsa i privuče sebi.

— Slušaj — prosiktao je — taj tip je opasan. Došao je da ubije Bača i da se oženi sa devojkom, kako bi prigrabio ranč. Shvataš li? To znači da svi mi ostajemo bez posla!

— Ali... ja sam razumeo da je gazda...

— Ništa ti nisi razumeo! — pisnu Rasel. — Tvoje je da zaboraviš da si me video, jasno? Da nisi reč izustio... ili ću ti iskopati oči!

— U redu, šefe...

Nadzornik ga odgurnu od sebe.

— Zaboravi da si me video — podseti ga Rasel i zateže opasač. — Za tvoje dobro...

Momak je klimao glavom, potpuno ošamućen.

Klif Rasel se stopi sa tminom.

Prozor koji mu je Džo sa kapije označio kao Vitridžov, bio je širom otvoren.

Do njega je nadzornik mogao najlakše doći preko debele grane drveta ispod njega a onda, nekoliko koračaji po krovu verande i naći će se na pravom mestu.

Svetiljka na velikim ulaznim vra-

tima gorela je cele noći i Rasel je zaobišao u luku osvetljeni ugao, sve dok se nije izjednačio sa senkom drveta.

Žar upaljene cigarete na drugoj strani za trenutak ga je ukopao u mestu.

Bač Kalagan ništa nije prepuštao slučaju. U strahu od Holidaja, odredio je da se danonoćno stražari. I žar ove cigarete verovatno je pripadao nekom od momaka, koji su zauzeli busiju kraj širokog stepeništa belo okrečene verande.

Klif Rasel izvadi iz džepa nož koji je oduzeo Juti Kolmenu i stavi ga u zube.

Onda obema rukama dohvati granu i zabaci noge na nju.

Uspeo je u prvom skoku.

Lišće se samo malo protreslo, ali to je moglo da bude i od vetra.

Rasel se našao na krovu, oprezno pokretajući stopala po kosim das-kama. Trudio se da ne izazove ni najmanji šum, koji bi mogao da se učini sumnjivim stražaru kraj stepeništa ili da trgne iz sna spavača u sobi.

Oprezno je promolio glavu na prozor.

Mesečina je oskudno osvetljavala deo sobe, no ipak je uspeo da vidi prekrivač omotan oko tela.

Vort Vitridž nije ni sanjao šta će ga zadesiti te noći.

Ako je uopšte nešto sanjao, onda je to morala da bude Suzi Kalagan.

Ta prokleta misao što se naglo pojavila u Raselovom mozgu, učinila je nadzornika još nesmotrenijim

i bešnjim. Zakoračio je u sobu ne ne obazirući se na šumove koje su proizvele njegove mamuze i obuhvatio dršku noža.

Spavač ga nije čuo!

Sa zlokobnim bljeskom u zenicama, nadzornik „Ranča BK” se ustremio prema postelji.

— Evo ti! — zaškripao je dok je leteo kroz vazduh.

Zabio je dva žustra udarca, ali je na svoj užas odmah uočio da sečivo propada kroz nešto meko i ne nailazi na otpor!

Nebesa!

Bio je izigran!

Na postelji se nalazio samo vešto smotan prekrivač, i to prazan.

Klif Rasel je odskočio od postelje istog trenu kada je u uglu kresnula šibica i plamičak osvetlio sobu.

Vort Vitridž je stajao sa izdignutom rukom u kojoj se nalazilo palj-drvice.

Druga ruka držala je kolt.

Isti onaj smešak titrao mu je na licu i zaslepljivao Rasela neodoljivom mržnjom.

— Znao sam da ćeš prvo doći kod mene — dobaci mu Vitridž.

Kao da je zaboravljao da upali svetiljku na stolu.

Šibica u njegovim rukama je polako dogorevala.

— Ili si možda mislio da je ovo soba Suzi Kalagan? — podbode ga zatim novim pitanjem.

Istovremeno, Vitridž obrnu kolt oko kažiprsta i vrati natrag, u futrolu.

SVAKE SUBOTE VAJAT ERP

★
AVANTURE
LEGENDARNOG
ŠERIFA
VAJAT ERPA
★

Klif Rasel se pakasno naceri.

— Neće ti uspeti — zarežao je i pognuo se. — Ona će biti moja!

— Neka ona odluči — slegnu ramenima Vitridž.

Izgledalo je da obojica čekaju da plamičak utrne i da u tami koja nastane potraže svoju šansu.

Tako se i desilo!

Čim je mrak preplavio sobu. Klif Rasel se bacio u stranu i izvukao svoj teksaški kolt, pucajući odmah u pravcu gde se nalazio Vort Vitridž.

Pucnjava je ispunila sobu, razlećući se po ranču tek kad je eho šiknuo napolje kroz prozor i preko lišća rasplinuo se u noć...

Kao užareni, brzo potegnuti mačevi, narandžasti plamenovi iz oružja dva čoveka tražili su najkraći put do smrti.

Onda je nastao tajac.

Koraci u hodniku su se pomešali sa glasovima i zveketom oružja.

Nekoliko svetiljki obasjalo je vrata sobe a zatim je neko snažno udario čizmom u bravu.

Bač Kalagan i Holi Kaningem upali su unutra sa otkaćenim oružjem.

Nadzornik „Ranča BK” ležao je licem prema podu, raširenih ruku i sa lokvom krvi ispod prsa.

Preko puta, malo oslonjen o zid, stajao je Vort Vitridž.

Njegov revolver još se pušio.

Bledilo najamnikovog lica najviše je pogodilo Suzi koja se pojavila ogrnuta tankim kućnim ogrtačem. Srce zaljubljene devojke odmah je naslutilo najgore.

— Vort! — povikala je i poletela ka njemu. — Ranjen si?

Bač Kalagan stisnu usta, besan na takav postupak svoje kćerke pred momcima sa ranča. Šta više, uspela je i da ga zagrlji. Pred svima!

— Natrag! — zaurao je na devojkju, lica izobličienog od besa. — U svoju sobu, prokletnice!

Vitridž blago odgurnu Suzi od sebe.

Ona se ćutke provuće kraj Kalaganovog pogleda i odšulja u hodnik.

Rančer se okrenu prema Vitridžu i pokaza rukom na leš.

— Ubili ste mi nadzornika! — pro siktao je, osećajući iza sebe ozlojeđenost svojih momaka koji su pod Raselom proveli tolike godine. Sada su bili spremni da raskomadaju stranca.

— Samo sam se branio — uzvra ti Vitridž i pokaza na prekrivač izboden na dva mesta. — Ušunjao se i mislio da spavam...

Kalagan ga odmeri prezrivim pogledom.

— Izgleda da ste ga očekivali? — promrsi.

— Samo sam bio oprezan — odgovori Vitridž. — A to dokazuje da vi možete mirno da spavate...

Kalagan je zabrundao nešto u bradu. Vitridž je očigledno bio spre tan momak, a on, opet, trenutno nije bio u stanju da objašnjava kaubojima zbog čega ne želi ovog uljeza da glavačke izbaci sa ranča.

Oni su ga nemim ćuđenjem posmatrali, pomalo razočarani, pomalo i ravnodušni.

— Zbog čega bi krišom upao ovamo? — pitao se Kalagan. — I kako je ušao?

— Džo je na kapiji — dobaci neko sa ulaza.

— Neka dođe!

Malo kasnije, kada je stražar ispričao svoj susret sa Raselom, svi ma je bilo jasno da je nadzornik došao sa namerom da ubije Vitridža. Oni koji su sve to povezali sa devojkjom, umeli su o tome da ćute.

A Bač Kalagan je počeo još više da misli na opasnost koja se zvala Dok Holiđeje.

*
* *

Prošla su još dva dana a kockar se nije pojavljivao.

Trećeg dana je i Vort Vitridž posumnjao u njegov dolazak.

Nervoza je sve više nagrizala Kalaganovo lice. Bilo mu je preko glave neizvesnosti i stalnog iščekivanja. Čak je počeo da zanemaruje i poslove oko ranča. A Pet Gavin je u dolini počeo ponovo da huška i preti, jer je vode u potoku bilo sve manje.

Jedino bi dobra, obilna kiša mogla da malo smiri duhove. U tom slučaju, Bač Kalagan bi dozvolio sebi luksuz da oslobodi potok brane i pusti ga u sasušeno korito ispod visoravni.

Popodne istog dana, Holi Kaningem je osedlao Kalaganovog konja i pripremio kola za nabavku nekih sitnica u gradu.

BOOK HOLIDAY

★
DOŠAO JE TIHO
I UŠAO U LEGENDU

SVAKOG
I U
MESECU

Po običaju, Vort Vitridž nije napuštao rančera.

Bio je to najgori dan u to doba godine, malo oblačan ali đavolski sparan i težak.

Valjda je to i bio razlog što su sva trojica čutke krenula drumom za Klinton.

Jedva da su prevalili pola milje, kada im je u usret nailazio čovek sa zvezdom. Bio je to delilac pravde u Klintonu, Roni Berd. Da li zbog sparine ili briga, tek i on je delovao umorno i mrzovoljno. Košulja mu je bila raskopčana skoro do samog pasa i stalno je pljeskao šakom po vratu jureći sitne mušice što su ga u rojevima obletale sa svih strana.

Žmirkao je tako da su mu se oči gubile u borama i kopcima. Začudo, iako je sve na njemu bilo znojavo i pohabano, od košulje i čizama pa do opasača, lice mu je bilo glatko izbrijano i mirisalo je naokolo kao cvetno polje u proleće.

Podigao je ruku i zaustavi kola.

Kalagan ga dočeka s ledenom mirnoćom.

— U gradu malo, Bač? — oslovio je rančera, trljajući pod prstima dve ubijene muve.

— Možda ne smemao? — zajedljivo će Kalagan.

Šerif neodređeno pokaza rukom preko ramena.

— Nemam ništa službeno — lenjo je prevaleo preko jezika — ali čuo sam za pucnjavu na tvom ranču. Ima li ranjenih...

— Da?

Roni Berd klimnu glavom.

— Pa, Pet Gavin nije želeo da podiže nikakvu gužvu. Reče, to je privatan nesporazum. No, pošto ima krvi, možda ne bi bilo loše da se to više ne ponovi, a?

— To recite Gavinu — umeša se Kaningem.

— Rekao sam i njemu — odgovori polako Berd, okrznuvši pogledom Vitridža. — Ali da ne bude da i vama nisam kazao...

Zatim mahnu rukom i prođe mimo njih.

Sva trojica su ga gledali, pomešanih osećanja. Kad je Kaningem pucnu bičem, Vitridž i Kalagan se trgoše i sustigoše kola na samom ulazu u grad.

Tu je Bača Kalagana čekalo pravo iznenađenje!

Odjednom je zategao uzde svom konju da je životinja zanjistala i propela se na zadnje noge kao da je nagazila zvečarku.

Vitridž opazi izmenjeno rančero-vo lice, ali u prvi mah nije umeo da ga odgonetne. Čega se tako prepao?

Zatim je i sam skrenuo pogled.

— Tu je! — prenu ga Kalaganov glas. — Došao je!

Vort Vitridž ugleda veličanstvenog, šarenog ždrepcu privezanog pred salunom „Rečna patka“.

Bio je to šarac Doka Holideja!

Sad i njemu ništa nije bilo jasno.

Holi Kaningem ih je posmatrao, ne shvatajući njihovo ponašanje. To je najzad uočio i Vitridž.

— Ti uzmi te stvari, mi ćemo brzo doći! — dobaci mu.

Kaningem oklevajući podiže bič.

Mislio je da će mu i rančer nešto reći, ali on je buljio nekud niz ulicu i kao da ga nije primećivao.

— Možda nas čeka? — javi se nešto kasnije Kalagan, grčevito stežući dršku svog kolta. — Možda nas ima na nišanu?

— Smirite se! — prekide ga oštro Vitridž. — Otići ću da vidim da li je u salunu...

— Treba ga ubiti...

— Možda — slegnu ramenima Vitridž i odjaha.

Bač Kalagan je ostao kao na iglama.

Izgledalo mu je da čitava večnost prolazi u iščekivanju Vitridžovog dolaska. Kada se najamnik iz Sent Luisa najzad pojavio na verandi saluna „Rečna patka“, rančer ovlaži usta jezikom i potera konja u susret.

— Dakle? — žurno je pitao.

Vitridžovo lice ispisivalo je iskreno čuđenje.

— On... on se karta — rekao je.

— Karta?

— Da! Sedi mirno i kocka se sa nekim kicošima. Okolo je čitava gomila kibicera.

Bač Kalagan se namršti.

— Tako? Ja ne spavam noću zbog njega, a on se karta u Klintonu, ispred mog nosa! Znaš li šta to znači? Hoće da me izmori čekanjem! To hoće!

I dodade:

— A onda će da dojaše i da me ubije kao psa!

Vitridž nije umeo da nađe prave reči za Kalagana. Rančer kao da je dobijao napade.

— Više ne želim to, da podnosim
— povikao je i mamuznuo konja.

Oblak prašine zasuo Vitridža. Kalagan je jurnuo prema salunu i mlađić je jedva uspeo da ga prati.

Sjahali su istovremeno.

Bač Kalagan je bučno otvorio vrata i sa praga zaurlao:

— Holidej!

U salunun je nastala tišina.

Glave su se okrenule prema razjarenom rančeru a malo zatim tela se razdvojiše, oslobodajući put do pokeraškog stola za kojim je sedeo čovek u crnom, okrenut leđima Kalaganu.

Vort Vitridž se nalazio samo dva koraka iza rančera.

Džordžijančevi partneri su ukočeno zurili u čoveka sa ožiljcima. Lagano su napustili svoje stolice, predosećajući gužvu.

Kockar je i dalje sedeo nepomičan.

— Holidej! — urlao je Kalagan.
— Dosta mi je čekanja! Došao si da me ubiješ, hajde... završimo sa tim!

Kako je kockar izgledao kao gluv, rančera spopade bes.

— Proklet da si! — pisnuo je i mašio se kolta.

— Vitridž nije stigao da ga spreči. Nije se, uostalom, ni nadao takvom ludačkom potezu. Holidej mu je bio okrenut leđima i pucati u nje ga značilo bi pravo ubistvo.

Srećom i po Kalagana i po Vitridža — pucnji su se prvo oglasili od stola.

Narandžaste munje buknule su sa

kockarevih bokova dok se još nalazio u poluokretu!

Peševi njegovog crnog kaputa za-lepršali su se prilikom paklenog izvlačenja „Linkolna” sa niklovanim cevima! Salun „Rečna patka” pretvorio se u jedan uzdah!

Drugi je sišao sa rančerovih usana!

Bio je razoružan!

Pogodak koji su mogli samo da izmišljaju pijane skitnice za čašu viskija. Ovde su, međutim, svi bili svedoci jednog takvog legendarnog hica.

Ispaljenih iz još legendarnijih koltova čuvenog strelca Zapada.

Kockar se uspravio, s licem kao od gipsa.

Bač Kalagan je pomislio da je pred njim avet. Kao da mu se u očima ogledala smrt, ništa drugo!

— Računajte i na mene, Dok! — glasno je dobacio Vort Vitridž i stao ispred rančera.

Holidej vrati „linkoln” u korice.

— Postao si dadilja, burazeru? — upitao je mirno, kao da traži brendi u nekom zabačenom, prljavom ču-mezu.

— Ponekad — odgovorio je Vitridž, napregnut.

— Bolje da se skloniš — savetovao ga je kockar.

Vitridž nije odgovorio, ali je bio spreman za sve.

Ljudi su se dohvatili zidova i stolova. Oni najbliži vratima već su istrčali na trem.

— Šta te to vezuje za Kalagana? — upitao je Holidej.

— Novac — uzvratilo je Vitridž, ne trepnuvši.

— Ne verujem — osmehnu se kockar krajičkom usta i poteže!

Pucanj se stopio sa poslednjim slogom rečenice.

Vort Vitridž je bio revolveraš, brz momak, odvažan, hitra oka i munjevitih pokreta, ali sada je sve to podbacilo!

Osećao se bedno.

Samo jedan hitac iz „Linkolna” preko puta bio je dovoljan da mu izbije revolver iz šake!

A sve dotle računao je da će biti dostojan protivnik.

Šta ga je najviše pogodilo — bila je činjenica da nije ni okrznut.

Iako su i Kalagan i on otvoreno pohitali da ga unište, Džordžijanac se zadovoljio time da ih razoruža i na taj način ih prosto raspameti!

Umesto srdžbe i gneva, Vitridžove oči se ispuniše poštovanjem i divljenjem.

Ali nije odstupao.

— Bez obzira na sve — rekao je tiho — ja se ne sklanjam.

Kockar ga je neko vreme gledao pravo u oči.

Kao da je želeo da mu ispod čela otkrije neku skrivenu misao.

— S tobom nemam ništa — najzad se odazva.

Vitridž klimnu glavom.

— Znam — reče — ali za Kalagana me vezuje... još nešto. Ne samo novac...

Kockar baci pogled kroz prozor.

Jedna žena, devojka, šta li, trčala je ulicom prema „Rečnoj patki” Kosa boje zrelog žita vijorila se za

njom a oko nogu su se motali krajevi bele haljine.

Vitridž uhvati Holidejev pogled i obrazi mu potamneše.

Kockar zakorači prema njemu.

Najamnik iz Sent Luisa nije uzdrhtao. Više od njega, prestrašio se Bač Kalagan skriven iza njegovih leđa.

Koraci Doka Holideja odzvanjali su u tišini saluna kao ravnomerno raspoređeni udarci biča.

Njegova ruka se ispruži i odgurnu u stranu zbunjenog Vorta Vitridža. Tako su Kalagan i on ostali sami.

Rančer nije mogao da poveruje u to da mu je došao kraj.

— Topeka, zar ne? — tiho mu se obratio. — Tvoja verzija sigurno se razlikuje od moje, rančeru?

Kalagan nije imao smelosti da ga pogleda u oči i to potvrdi.

Vitridž ponovo baci pogled kroz prozor. Suzi samo što nije doletela na ulaz. Hoće li se kockar rešiti na nešto i u njenom prisustvu?

Ono što je Džordžijanac učinio iznenadilo je i samog Kalagana.

Kockar je ispružio svoju ruku i prilepio mu dva žestoka šamara!

Odjeknuo je u prostoriji poput praska boce o pod.

Bač Kalagan se zaneo.

Holidejevi prsti odjednom su se jasno ocrтали na njegovim ožiljcima.

Vort Vitridž se prvi osmehnuo.

— Sad smo kvit... rančeru! — dobacio mu je čovek iz Džordžije ledenim glasom.

Kalagan je buljio u njega, nesposoban da progovori.

— I neka mi više niko ne preki-
da igru! — čuli su kockara da pre-
ko ramena dobacuje.

Seo je ponovo na svoju stolicu,
zapalio cigaretu i stavio špil pred
svoje zbunjene protivnike.

— Ja delim, gospodo! — rekao je.

Više ga ništa nije interesovalo.

Ni devojčine suze na Vitridžovom

ramenu, ni Kalaganovo zbunjeno od
mahivanje glavom.

Duvanski dim ponovo je počeo da
puže prema tavanskim gredama.

Gomila se, ponovo, sklopila nad
stolom.

Iako okružen svetiņom, Holidej je
bio usamljen. Usamljeniji nego ikad.

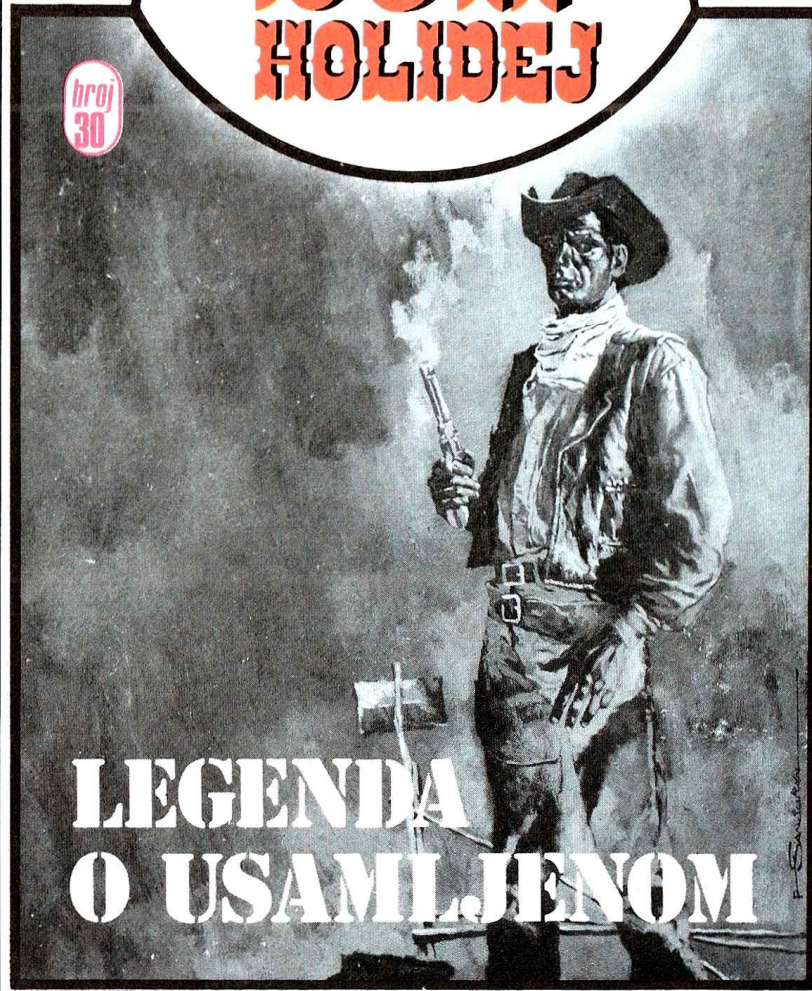
Ali, i to je bio deo legende o nje-
mu...

KRAJ

DOX HOLIDAY

broj
30

LEGENDA
O USAMLJENOM

SVAKOG 1. U MESECU

oktobar 1974.